



วารสารห้องสมุด T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑

มกราคม — กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖



ห้องสมุด หนังสืออนุสรณ์งานศพ

วัดบวรนิเวศวิหาร

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

ภาพปกจดสารเรื่องห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ
Pamphlet Cover of the Cremation Book Library



วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑

มกราคม — กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

นิตยสารรายสองเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

สารบัญ

คำปราศรัยของ ฯพณ ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร หัวหน้าคณะ ปฏิวัติ ในพิธีเปิดงานประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๕ ของสมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ หอสมุดแห่งชาติ		๑
คำรายงานของนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ต่อ ฯพณ ฯ หัวหน้าคณะปฏิวัติ ในพิธีเปิดงานประชุมสามัญประจำปีของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๑๕ ณ หอสมุดแห่งชาติ		๓
ละครสั้นเรื่อง “พระพุทไธ”	พลศรี คชาชีวะ	๕
สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ	สุข พงษ์สถิตย์	๑๔
การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน		๓๐
วิธีทำให้เขาอ่านหนังสือมากขึ้น	สิรินทร์ ขวัญโชติ	๓๖
โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชน ของสมาคม ห้องสมุด แห่งประเทศไทย	ลมูล รัตตากร	๓๘
การอ่าน (กลอน)	เกทอง พานิช	๔๒
โครงการ จัด พิมพ์ หนังสือ สำหรับ เด็กของ สมาคม ห้อง สมุด แห่ง ประเทศไทย	ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์	๔๔
การจัดชมรมนกอ่าน	ประมวล โกมารทัต	๔๗
สภาพความเป็นอยู่ สังคม ลักษณะนิสัย ทักษะ และการศึกษา เกี่ยวกับการอ่าน ตลอดจนมีความสนใจและความต้องการหนังสือ ของประชาชนนอกเมือง	พ.อ. สนิท ผดุงกิจ	๕๐
ผู้ประกอบการอาชีพกับการอ่าน	ปราณ วราทร	๖๑
รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานในระหว่าง ปี ๒๕๑๕	รสา วงศ์ยังอยู่	๖๒
หนังสือพิมพ์		๖๕
รายงาน การ ปฏิบัติ งาน ของ แผนก เผย แพร่ วิชาการ ใน ระหว่าง ปี ๒๕๑๕	ลมูล รัตตากร	๖๗
การช่วยแม่บ้านให้สนใจในการอ่าน	ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์	๗๐
งบลอย (สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย)		๗๒
บทบรรณาธิการ		๗๗
แผนกข่าว		๘๑
ดัชนีชื่อสมพันธ์บรรณารักษ์		๘๐

หมายเหตุ : บทความเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารก่อนการประชุมในการประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๕

T. L. A. BULLETIN

Volume 17, Number 1

January — February B.E. 2516 (1973)

C o n t e n t s

Speech of Field Marshal Thanom Kittikachorn, Leader of the Revolutionary Party, on Behalf of the President Given on the Occasion of the Opening of the TLA. Annual General Meeting in 1972	1
Report of the TLA. President to the President of the TLA. Annual General Meeting in 1972	3
"Speaking Buddhist Image" A Short Play Story <i>Polasri Kacharchiva</i>	5
Brief Report of the 1972 N.B.W. Festivals (Reprinted) <i>Sook Pongsathit</i>	18
Reading Habit Stimulation by Using Mass Medias	30
Some Suggestion in Growing Children's Reading <i>Sirin Chuangchote</i>	36
TLA. Book for People Printing Program <i>Lamoon Ruttakorn</i>	38
Reading (Verse) <i>Kelong Panich</i>	42
TLA. Book for Children Printing Program <i>M.L. Joy Nanthivashrin</i>	44
Reading Club Establishment <i>Pramual Komarthat</i>	47
Study of the Thai Social Life, Custom and Reading, as well as Book Interest and Need in the Rural Area <i>Colonel Snit Padungkit</i>	50
Professional Careers and Reading <i>Prani Varatorn</i>	61
Brief Report of the TLA. Public Relation Section carry on in 1972 <i>Rasa Wongyoungyu</i>	62
Newspapers	65
Brief Report of the TLA. Library Training Section carry on in 1972	67
To Persuade House-wife to be Reading Interested <i>M.L. Joy Nanthivashrin</i>	70
TLA. Fiscal Budget 1972	72
Editorial : The First Cremation Book Library in the World	77
News	81
Librarian Relation Center	90

Note : These Articles Are Partially the Papers in the 1972 TLA. Annual Meeting Report.

วารสารห้องสมุด
T.L.A. BULLETIN

นิตยสารรายสองเดือน ของ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ เพื่อ

ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาบรรณารักษศาสตร์
ส่งเสริมและเผยแพร่งานศึกษาและวัฒนธรรม

บรรณาธิการ

นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย

ประจำกองบรรณาธิการ

นางแม่นาสี ชวลิต
นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
ม.ล. จ้อย นันทวิจิตร
นางรำภา กุลสมบุรณ์
นางจุฑามาศ สุวรรณโคตร

นางนวนิตย์ อินทามะ
นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์
นางสาวลมูล รัตติกาล
นางสาวกาญจนา โสภโณคร
นายชลัช ลีระวนิช.

เจ้าของ : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ผู้จัดการ, ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา : นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย
สำนักงาน : สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ตึกอรรถกถาวิทยุ เลขที่ ๒๔๑ ถนนวัดบวรนิเวศ
ถนนพระสุเมรุ บางลำพู กรุงเทพมหานคร โทร. ๘๒๕๕๒๘
พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ไทยเชม ถนนเฟื่องนคร กรุงเทพมหานคร โทร. ๒๒๐๔๔๘

สงวนลิขสิทธิ์

ห้ามคัดลอกข้อความตอนหนึ่งตอนใดไปตีพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาต.

T. L. A. BULLETIN

Official Bi - monthly Journal of the Thai Library Association

Editor in Chief

Dr. Damrong Bejrablaya

Editorial Staff

Mrs. Maenmas Chavalit
Mrs. Kulasap Kesmankit
M.L. Joy Nanthivashrin
Mrs. Rampee Kulsomboon
Mrs. Chutamart Suwanakroth

Mrs. Navanit Intrama
Miss Tongyod Pratoomvongs
Miss Lamoon Ruttakorn
Miss Kanchana Sophanodorn
Mr. Shalash Liyavanija

Owner

Thai Library Association
Mahamakut Rajvidyalaya

Bovoranyes, Bangkok, Metropolis, Thailand

Printed at Thaikasem Press, Fuangnakorn Road, Bangkok Metropolis, Thailand

(All rights reserved. No part of this journal may be reproduced in any form without the permission of the owner).

รายนามคณะกรรมการบริหารประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗

ของ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายกสมาคม	- นางแมนมาส ขวาลิต
อุปนายก คนที่ ๑	- นางจารุวรรณ สันธุโสภณ
อุปนายก คนที่ ๒	- พล.ต.ต. ม.ล. มานิจ ชุมสาย
เลขานุการ	- นางธรา กนกมณี
เหรัญญิก	- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ
บรรณารักษ์	- นางสาวทองหยด ประทุมวงศ์
ปลัด	- นางสาวไข่มุกด์ มลิ้นทะเลข
นายทะเบียน	- นางจุฑามาศ สุวรรณโคธ
ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์	- ดร. มาเรียม เหล่าสุนทร
ประธานแผนกเผยแพร่วิชาการ	- นางจารุวรรณ สันธุโสภณ
ประธานแผนกประชาสัมพันธ์	- นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่
ประธานแผนกจัดทำวารสาร	- นายชลัช ลิขะวนิช
ประธานแผนกหาทุน	- นายแพทย์ดำรง เพ็ชรพลาย
ประธานแผนกจัดพิมพ์	- นางสาวลมูล รัตดากร
ประธานแผนกนิเทศก์ห้องสมุด	- นางสาวกาญจนา โสภโณดร
ประธานแผนกห้องสมุดโรงเรียน	- นางศศิวงศ์ บึงตระกูล
ประธานแผนกวิจัย	- นางรำภา กุลสมบุรณ์
ประธานแผนกแลกเปลี่ยนหนังสือและสิ่งพิมพ์	- นางสาวกัทลี สมบัติศิริ
ประธานแผนกชมรมห้องสมุด	- นายสุข พงษ์สถิตย์
กรรมการ	- นางสาวนิลวรรณ ปั่นทอง
กรรมการ	- นายคุณ ประภาวิวัฒน์
กรรมการ	- ดร. ประดิษฐ์ เชื้อวาสกุล
กรรมการ	- นางจิตตรา ประนิช
กรรมการ	- นางกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ
กรรมการ	- นางอัมพร บันศรี
กรรมการ	- นางนวนิตย์ อินทามะ
กรรมการ	- ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์

OFFICE BEARERS OF THE T.L.A. 1973-1974

President

First Vice President

Second Vice President

Secretary

Treasurer

Librarian

Registrar

Chief of Reception Committee

Chief of Foreign Relations

Chief of Library Training

Chief of Public Relations

Chief of the T.L.A. Bulletin

Chief of Fund Raising

Chief of Publication

Chief of Library Clinic

Chief of Development of School Libraries

Chief of Research Project for Library

Technique and Information Science

Chief of Gift and Exchanges

Chief of Provincial Library Club

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

Member

- Mrs. Maenmas Chavalit

- Mrs. Charuwan Sindusopon

- M.L. Manich Jumsai

- Mrs. Thara Kanakamani

- Miss Katalee Sombatsiri

- Miss Tongyod Pratoomvongs

- Mrs. Chutamart Suwanakroth

- Miss Kaimook Milintalake

- Dr. Maria Laosunthara

- Mrs. Charuwan Sindusopon

- Miss Rasa Wongyoungyu

- Mr. Shalash Liyavanija

- Dr. Damrong Bejrablanya

- Miss Lamoon Ruttakorn

- Miss Kanchana Sophanodorn

- Mrs. Sasiwong Pungtrakul

- Mrs. Sasiwong Pungtrakul

- Mrs. Rampee Kulsomboon

- Miss Katalee Sombatsiri

- Mr. Sook Pongsatidya

- Miss Nilawan Pintong

- Mr. Chun Prabhavi-vadhana

- Dr. Pradisth Cheosakul

- Mrs. Chittra Pranich

- Mrs. Kulasap Kesmankit

- Mrs. Amporn Punsri

- Dr. Navanit Intrama

- M.L. Joy Nanthivashrin

คำปราศรัยของ ฯพณ ฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร

หัวหน้าคณะปฏิวัติ*

ในพิธีเปิดงานประชุมสามัญประจำปี ๒๕๑๕

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๐๙.๓๐ น. ณ หอสมุดแห่งชาติ

ท่านนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และท่านผู้เกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้รับเชิญมาในงานพิธีเปิดการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในวันที่เมื่อไ้ฟังรายงานของนายกสมาคม ฯ แล้ว ก็รู้สึกมีความยินดีที่สมาคมอันมิได้เป็นหน่วยราชการ ได้ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ และได้สนับสนุนส่งเสริมกิจการห้องสมุดซึ่งเป็นส่วนของราชการเกือบทั้งหมด ถ้าหากว่าความร่วมมือระหว่างราชการ และประชาชนเป็นไปด้วยดีดังเช่นนี้แล้ว ก็เป็นนิมิตว่า งานบ้านเมืองของเราจะสำเร็จ และเจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ.

ข้าพเจ้ามีความตระหนักดีอยู่ว่า หนังสือที่ดี มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในเรื่องราว ทำให้เกิดสติปัญญา ความคิด และทัศนคติอันถูกต้อง ในการศึกษาเล่าเรียน และดำเนินกิจการต่าง ๆ เราอาศัยหนังสืออยู่มาก และหนังสือก็มีส่วนช่วยให้คนเราได้ศึกษาเล่าเรียน อยู่เสมอ ตลอดชีวิตปัจจุบันนี้ แม้ว่าการก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคนิควิทยา ได้ทำให้สื่อมวลชนใหม่ ๆ หลายชนิด เช่น วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ แผ่นเสียง และแถบเสียง ซึ่งอาจใช้ในการให้ความรู้ ความบันเทิง และช่วยให้เกิดสติปัญญาได้ แต่อย่างไรก็ดีหนังสือยังมี

* โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ใช้ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๕ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕, โปรดเกล้า ฯ ตั้งจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ และโปรดเกล้า ฯ ให้เรียกประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติในวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๑๐.๓๐ น. ฯพณ ฯ นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีชั่วคราว ทำหน้าที่เป็นประธานในพิธีแทน.

ความสำคัญอยู่เสมอ สื่อมวลชนอื่น ๆ บางครั้งกลับส่งเสริมการอ่านหนังสือให้มากขึ้นอีก ในแผนการพัฒนาระยะสิบปีหลังขององค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ของสหประชาชาติก็ให้ความสำคัญเน้นให้เห็นว่า หนังสือมีส่วนช่วยในการพัฒนาประชาชาติได้ จึงได้มีการกำหนดให้ ขึ้น เป็น ปีหนังสือ ระหว่าง ชาติ เพื่อจะให้ประเทศต่าง ๆ พิจารณาหาทางใช้หนังสือให้เป็น ประโยชน์ ในการ ศึกษา ค้นคว้า ปรับปรุงสติปัญญา คีลธรรม ทำความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ช่วยในการประกอบอาชีพ เพื่อความก้าวหน้าทั้งในทางส่วนตัว และส่วนรวม.

เช่นเดียวกับ สื่อมวลชนอื่น ๆ ความสำคัญของหนังสือและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ อยู่ ที่เนื้อหา ซึ่งผู้แต่งเป็นผู้นำมาเสนอแก่ผู้อ่าน ถ้าผู้แต่งเป็นคนมีความรู้จริง มีความคิดอันถูกต้องด้วยเหตุผลและศีลธรรม หนังสือนั้นก็ให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้มาก แต่เนื่องด้วยว่าผู้แต่งก็มีระดับความรู้ ความคิด และหลักศีลธรรมจรยาและเหตุผลต่าง ๆ กัน บรรณารักษ์จึงจำเป็นต้องเลือกหนังสือให้เหมาะสม ต้องรู้จักอ่านโดยมีความคิดไตร่ตรอง และช่วยให้ผู้อ่านรู้จักมีวิจารณญาณเกี่ยวกับสิ่งที่ตนอ่านด้วย.

นับแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีแผนพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งรวมทั้งการศึกษา และวัฒนธรรม รัฐบาลได้ดำเนินการต่าง ๆ หลาย ประการ ตาม แผนพัฒนา และเนื่องจากบุคคลเป็นองค์สำคัญในการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมให้คนมีความรู้ความชำนาญต่าง ๆ ให้เป็นพลเมืองดี ให้เป็นคนมีสติปัญญา จึงเป็นการช่วยพัฒนาประเทศด้วย หนังสือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยพัฒนาคนได้ การส่งเสริมให้อ่านหนังสือมากขึ้น จึงนับว่าเป็นการกระทำที่เป็นประโยชน์แก่ชาติบ้านเมือง ขอให้บรรณารักษ์ และ ครูอาจารย์ และผู้ซึ่งเป็นพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กในบ้านของตนด้วย ช่วยกันทำงานด้านนี้อย่างจริงจัง ปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากความไม่รู้ และการอยู่เปล่า ๆ โดยไม่มีอะไรทำ ก็จะลดน้อยลงไปได้.

ในที่นี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณหน่วยราชการต่าง ๆ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้อนุเคราะห์ แก่ การ จัดงาน ประชุม สัมมนาประจำปี ๒๕๑๕ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตามรายงานของนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขอเปิดการประชุม และขออวยพรให้การประชุมครั้งนี้บรรลุผลสำเร็จถึงความมุ่งหมายทุกประการ.

คำรายงานของนายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ต่อ ฯพณ ฯ หัวหน้าคณะปฏิวัติ

ในพิธีเปิดงานประชุมสามัญประจำปี

ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ ณ หอสมุดแห่งชาติ

ขอประทานกราบเรียน ฯพณ ฯ หัวหน้า
คณะปฏิวัติ

บรรดาสมาชิกของสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย รู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ
ของ ฯพณ ฯ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่า
มาเป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมสามัญ
ประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในวันนี้ ความรู้สึกที่ว่า ฯพณ ฯ มีความ
เป็นห่วงใย และสนับสนุนกิจการ
ห้องสมุด ทำให้เกิดความขี้ติ และเป็น
พลังใจในการทำนงนุชเพื่อวิชาความรู้
และประโยชน์ของประชาชนเป็นอันมาก.

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้
รับอนุญาตจากทางราชการให้จัดตั้งขึ้น
เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๗ โดยมีวัตถุประสงค์จะ
สนับสนุนกิจการห้องสมุดทุกประเภท โดย
การฝึกอบรมบรรณารักษ์จัดพิมพ์ตำราวิชา
บรรณารักษศาสตร์ ให้คำแนะนำช่วย

เหลือในการจัดตั้งห้องสมุด จัดหาอุปกรณ์
ครุภัณฑ์ และเครื่องใช้ในห้องสมุด พิมพ์
หนังสือ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการ
อ่านหนังสือของเด็กและผู้ใหญ่ หาทาง
ส่งเสริมให้มีการผลิตหนังสือที่ดี ที่จะช่วย
ส่งเสริมการพัฒนาประเทศ ในด้านการ
ศึกษา วิทยาการ สังคม เศรษฐกิจ และ
วัฒนธรรม ในการดำเนินงานนี้ สมาคม ฯ
ก็ได้อาศัยความสนับสนุน จากหน่วยราชการ
องค์กร สมาคมเพื่อสาธารณ
ประโยชน์อื่น ๆ เอกชน บริษัทห้างร้าน
และมูลนิธิ โดยเฉพาะมูลนิธิเอเซีย ซึ่งให้
ความช่วยเหลือทางการเงินมาตั้งแต่แรก
เริ่มก่อตั้งสมาคมมาจนถึงปัจจุบันนี้ นอก
จากนั้น ก็อาศัยความร่วมมือร่วมใจของ
สมาชิกซึ่งอาสาสมัคร และยินดีเสียสละ
เวลาและแรงงาน เพื่อ การ สาธารณ ประ
โยชน์ ทั้งที่ได้กราบเรียน ฯพณ ฯ ตั้งแต่

ข้างต้นแล้วว่า สมาคมนักวิจัยจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหาใช่เพื่อประโยชน์ของสมาชิกแต่ละคนเท่านั้นไม่.

ในการประชุมสามัญประจำปีของสมาคมฯ ทุกปี นอกจากจะมีการพิจารณาหรือเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาคมแล้ว ได้มีการประชุมทางวิชาการด้วย สำหรับปีนี้ หัวข้อของการประชุมทางวิชาการได้กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของปีหนังสือระหว่างชาติ คือ ทำอย่างไรจึงจะมีคนอ่านหนังสือมากขึ้นทั้งนี้ก็เพราะเป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปแล้วว่า หนังสือช่วยให้คนเราได้เรียนรู้วิชาการต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวมตลอดชีวิต การอ่านหนังสือจึงมีความจำเป็นแก่คนเราทุกวันนี้ คนไทยอ่านหนังสือและรู้จักคุณค่าของหนังสือที่มากขึ้น หากแต่ยังไม่มากพอที่จะได้รับประโยชน์จากการอ่านโดยเต็มที่ ในการประชุมประจำปีครั้งนี้ ทางสมาคมฯ จึงได้กำหนดเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการให้คนอ่านหนังสือมากขึ้นเป็นหัวข้อการประชุมทางวิชาการ ได้เชิญท่านผู้ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านในต่าง ๆ เช่น ในทางการศึกษา ทางการปกครอง การ

สาธารณสุข เป็นต้น มาเป็นวิทยากรแนะนำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นอยู่ ความต้องการ และวิถีทางที่จะเข้าถึงประชาชนทุกเพศทุกวัย เพราะว่าการอ่านหนังสือนั้น จะบังคับกันมิได้ ต้องอาศัยวิธีจูงใจให้เห็นประโยชน์เสียก่อน การที่รู้จักประชาชนในแง่ต่าง ๆ จะช่วยได้มากในการที่จะเลือกวิธีการที่จะทำให้เขาเกิดความสนใจ ในการอ่านหนังสือมากขึ้น.

การจัดประชุมสามัญประจำปี ครึ่งนี้ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้รับ ความกรุณาจากหน่วยราชการต่าง ๆ ซึ่งได้อนุญาตให้สมาชิกมาร่วมประชุมได้เป็นทางราชการ จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านซึ่งกรุณาเสียสละเวลามาเป็นวิทยากร จากกรมศิลปากร ซึ่งได้เอื้อเฟื้อให้ใช้หอสมุดแห่งชาติเป็นที่ประชุมสืบเนื่องติดต่อกันมาหลายปีแล้ว นับว่าเป็นความกรุณายิ่งนัก เพราะว่า จนถึงปัจจุบันนี้ สมาคมฯ ยังไม่ได้สถานที่สำหรับทำเนียบกิจการต่าง ๆ ของสมาคมเอง.

บัดนี้ ถึงเวลาอันสมควรแล้ว ขอประธานกรายเรียนเชิญ ฯพณฯ กล่าวเปิดการประชุม และกล่าวปราศรัยเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไปด้วย.

ละครสั้นเรื่อง “พระพุทไ้”^{*}

พลตรี ฌาบีระ

ดนตรี	เพลงประจำรายการ. เสียงเคาะประตู.	ธำรง	เคียวคุณเจียรนัย มันเรื่องอะไร ละครบั้งจะเป็นบ้าเป็นหลัง.
เจียรนัย	คุณหมอคะ คุณหมอเปิดประตู หน่อยเอะคะ คุณหมอคะเปิด ประตูหน่อยคะ.	เจียรนัย	พระคะ พระพุทไ้.
ธำรง	(ห่าง) เคียว รอเคียว (เสียง เดินมาเปิดประตู) อ้าว.... คุณเจียรนัย.	ธำรง	(หัวเราะเบา ๆ) ก็ไปพุกกับ พระ พระท่านก็พุกกับชักรับ.
เจียรนัย	(หอบ หวาคกลัว) คะ คุณหมอ ทิดนเอง, ช่วยทิดนด้วยเอะคะ.	เจียรนัย	ไม่คะ ไม่ใช่ คุณหมอ, พระ- พุทธรูปคะ พระพุทธรูปท่าน พุกกับทิดนคะ.
ธำรง	เกิดอะไรขึ้นเหวอครับ ทิดน บ้านนี้แล้ว, คุณประยูรเป็น อะไรไป.	ดนตรี	
เจียรนัย	เปล่าคะ เขาไม่ได้เป็นอะไร เหวอคะ.	ธำรง	เคียว ๆ คุณเจียรนัย นี่ให้ สบายเสียก่อน, คมนามทำ เสียก่อน แล้วค่อย ๆ เล่าไป เรื่องมันเป็นอย่างนี้พระพุทธรูป ถึงได้พุกกับคุณได้.
ธำรง	งั้นมีเรื่องอะไรละครบั้ง.	เจียรนัย	ทิดนกลัวคะ กลัวเหลือเกิน, นี่ไม่ถึงคะว่า ท่าน จะพุกกับ ทิดน.
เจียรนัย	ช่วย.... ช่วยทิดนด้วยคะคุณ- หมอ ช่วยทิดนด้วย ทิดนจะ เป็นบ้าอยู่แล้ว...	ธำรง	เคียว ครับ ผมขอฟังเรื่อง ละเอียดสักหน่อย, ทำไม...

* บทละครสั้นเรื่องนี้เป็นเอกสารก่อนการประชุมละครแห่งชาติ ก. ๑/๒๕๑๕ ผู้เขียนเสนอเป็นตัวอย่างบทละคร
สั้นสำหรับเป็นเอกสารกลุ่มที่ ๓ หัวข้อ “การใช้สื่อสารมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน” ละครสั้นเรื่องนเคย
แสดง ณ สถานีวิทยุ ท.ท.ท. เมื่อวันอาทิตย์ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๕ เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๓๐ น.

คุณถึงได้มาหาผมก็กินบ้านนี้,
พระพุทธรูป ท่าน พุท กับ คุณ
เมื่อไหร่? แล้วทำไมถึงได้
พุท...

เจียรนัย เรือง มัน ยักยาว เหลือ เกินค่ะ
คุณหมอ, คิดมันตกใจแทบสิ้น
สติ นี่คิดมันวิ่งมาค่ะ วิ่งมา
เพราะความตกใจ วิ่งเสียจน
ไม่รู้วิ่งไปไหน, นี่ก็ขึ้นมาได้
ว่าผ่านร้านคุณหมอ คิดมันก็
เลยแวะมาปรึกษาคุณหมोक่ะ.

ธำรง ก็แล้วละครับที่มาปรึกษาผม
ก็คิดว่า จะ วิ่ง เติลิก เบ๊ต เบ๊ต ไป,
อ้าว... นี่คุณก็ทั้งคุณประยูร
กับ ยาย คิม ไว ที่ บ้าน สอง คน
เท่านั้นละซี.

เจียรนัย ค่ะ คุณหมอ, คิดมันทั้งเขาไว้
กับบ้าน, แล้วคิดมันก็ตั้งใจจะ
ทั้งเขาไปตลอดกาล.

ธำรง อะไร ทำไมคุณคิดอย่างนั้น
คุณเจียรนัย, คุณประยูรขา
เสียข้างหนึ่ง เป็นอัมพาต
เดินเหินไปไหนไม่ได้, ยายคิม
ของคุณก็ผอมออกแดดซีโรค
ผมต้องไปเยี่ยมทุกเดือน, แล้ว

ทำไมคุณจะคิดทั้งเขาเสียละ
ครับ.

เจียรนัย (ร้องไห้) คิดมันไม่ไหวค่ะ
คุณหมอ คิดมันไม่ไหวจริงๆ
มันยิ่งกว่าอยู่ในคุกอยู่ในตาราง
มันยิ่งกว่าเป็นทาส.

ธำรง ผมรู้ ผมเข้าใจ ว่าคุณประยูร
ของคุณอารมณ์ แกร่ออกจะร้าย
สักหน่อย, แกร่เป็นคนขี้บ่นๆ,
คุณทำอะไรให้แกแกก็ไม่ค่อย
ถูกใจ.

เจียรนัย คุณหมอรู้อยู่แล้ว เขาไม่ได้
พูดาคิดมันอย่างเดียวนะ เขายัง
ทุบตีคิดมันอีก, เขาใช้ให้คิดมัน
ทำงานให้เขาเหมือนทาสคิดมัน
ก็ไม่ว่า, แต่ที่เขาทุบตีคิดมัน,
คิดมันน้อยใจ (ร้องไห้).

ธำรง แต่คุณต้องเห็นใจเขานะ คุณ
ประยูรนะพิการ เขาก็เลยเกิด
อารมณ์คำต่อๆ เวลาแสดง
ออกมา มันก็เลยรุนแรงไป
หน่อย เป็นธรรมชาติมันยังงั้น
เองแหละครับ... คนเราเมื่อ
ขาดอย่างหนึ่งก็ต้องมาเติมอีก
อย่างหนึ่งให้ ได้สมดุลย์กัน.

เจียรนัย ไม่ใช่แต่พ่อเท่านั้นนะคะที่เห็น
 ทิณห์เหมือนทาส แม่แต่ยาย
 ต้มแกก็เหมือนพ่อแกด้วยพอ
 ทิณห์ทำอาหารอะไรที่ไม่ถูกใจ
 แก หรือว่าเอาอะไรให้แกซ้ำ
 ไปหน่อย แกก็หัวต้อ้ง กวัก
 ร้องหาว่าทิณห์เป็นบ้า ทิณห์
 ไม่ทัก, เขาเกลียดทิณห์...
 สาร พักสารเพ, ทิณห์ฟัง
 แล้ว... น้ำตาแทบจะไหลออก
 มาเดี๋ยวนี้, นึกไม่ถึงว่าทำไม
 ตัวเองถึงได้มีกรรมอย่างนี้.

ธำรง แต่คุณก็ได้ทำความดี คุณได้
 มอบชีวิตจิตใจเพื่อสามีและลูก,
 คุณเป็นผู้หญิงที่น่าสรรเสริญ
 มากนะครับคุณเจียรนัยผมเอง
 ก็เคยชมคุณมานานแล้ว.

เจียรนัย แต่คุณหมอกับทิณห์คะ ทิณห์
 เหลืออะไรบ้าง รูปร่างทิณห์
 นี้นวันก็จะผอมเป็นไม้ซีก หน้า
 ตาผมเผือกก็เหมือนกับยายเพ็ง
 แต่งเนื้อแต่งตัวอะไรก็ไม่ได้
 แต่งกับเขา, ต้องคอยเป็นคน
 ใช้ประจำบ้านให้ทั้งสามีทั้งลูก
 (ร้องไห้) คุณหมอก็คิดๆ...

ว่าทิณห์ต้องทนทรมานแค่ไหน,
 ไม่ล่ะคะ ทิณห์ไม่ต้องการทน
 ต่อไปอีกแล้ว.

ธำรง ทำไมล่ะ คุณทำดีแล้วก็ทำดี
 ให้ตลอดไปซี่ครับ.

เจียรนัย ทิณห์ต้องการความสุขคะ ทิณห์
 ต้องการความเป็นอิสระ ทิณห์
 อยากจะพ้นไปจากชุมชนนี้
 เลือด.

ธำรง มันยากนะคุณเจียรนัย ชีวิต
 ผู้หญิงเราจะชั่วจะดีก็อยู่ที่ชีวิต
 วิวาหณ์แหละ, ความจริงคุณ
 ประยูรก่อนที่แกจะเป็นอัมพาต
 แกก็เป็นคนออกแสดที่จะดี,
 คุณเองก็รู้ ถึงไต่รักกับแก....
 แต่งงานกับแก จนมียายต้ม
 อีกคน, นิสัยแกมาเปลี่ยนเอา
 ที่ตอน แกเดินเหินไม่ได้
 แลละ, แต่แกก็มีเงินจากหุ้น
 ส่วนของแกมาให้คุณรับจ่าย
 เลี้ยงชีวิต เลี้ยงครอบครัวได้
 สบายไม่ใช่หรือ, แคนก็พอ
 แล้วครับสำหรับชีวิตทุกวัน.

เจียรนัย ทำไมคุณหมอมองผิวเผินนัก
 ล่ะคะ ทำไมคุณหมอไม่มอง
 ลึกซึ้งถึงจิตใจทิณห์บ้าง.

ธำรง เข้าใจ ผมเข้าใจก็ ผมรู้ว่า
คุณต้องทำงานหนัก แล้วก็
น้อยเนื้อต่ำใจ, คุณเองรู้ตัวอยู่
ตลอดเวลากว่าคุณเองไม่มีความสุข.

เจียรนัย เพราะเหตุนี้ล่ะ คุณถึง
อยากหนีเขาไป, แล้วเดี๋ยว
คุณกำลังจะหนีเขาอยู่แล้วล่ะ,
คุณก็จะแต่งงานใหม่.

ธำรง (ตกใจ) พุทอะไรอย่างงั้น
คุณเจียรนัย คุณอย่าพูดเล่น
น้า.

ดนตรี

ธำรง คุณอย่าพูดเพราะเกิตกกกัน
ทางกันจิตใจ มันไม่ดีหรอก
ครั้นที่ผู้หญิงจะพูดเรื่องนั้นมา
แสดงให้เห็นถึงความไม่ซื่อ
สัตย์กับสามีของตัว.

เจียรนัย แต่ไปรบกวนใจคุณเออะล่ะ
คุณทนไม่ไหวจริง ๆ คุณ
กำลังมองหาคนที่เขารักคุณ
คนที่เขาจะทะนุถนอมคุณคนที่
เขาจะทำให้คุณสุขเหมือน
เก่า เป็นเจียรนัยคนเดิม แล้ว
เดี๋ยว คุณก็เจอเขาแล้วล่ะ.

ธำรง อย่าพูดเล่นไปน้าคุณเจียรนัย.
เจียรนัย จริง ๆ ค่ะ คุณเจอเขาแล้ว,
เขาอายุอ่อนกว่าคุณสองปีเขา
ยังหนุ่ม โสภ ทำทางเขา
เมตตากรุณาคุณมาก เขาขอ
บุญค่ะ.

ธำรง เขาทำมาหากินอะไรครับ.

เจียรนัย เขา เป็น นาย หน้า ทา ประกัน
ชีวิตค่ะ เขามีรายได้เดือนละ
เจ็ดแปดพันบาท, เราพบกันที่
บ้านคนหนึ่งค่ะ เขามาขอให้
คุณทำประกัน คุณก็ปฏิเสธ
เขาไป, แต่ตอนหลังเราได้อีก
โอกาสพบกันอีกนอกบ้านค่ะ
ตอนที่คุณไปจ่ายของ แล้ว
เราก็นัดพบกันมาเรื่อย ๆ, แต่
คุณหมอบุรุษอย่าเข้าใจผิดนะ
คะ ว่าคุณได้คิดนอกใจสามี
คุณแล้ว, เราเพิ่งแต่พบกัน
เท่านั้นแหละค่ะ ไม่มีอะไร
นอกจากนั้น.

ธำรง ดีแล้วครับ ถ้าเพียงแต่พบกัน
เฉย ๆ ผมก็ไม่เข้าใจความผิด
อะไรร้ายแรง.

เจียรนัย มาเมื่อวานนี้ ทิณณ์ตกตสินใจ
 เกิดขาดคะว่าทิณณ์จะต้องไปกับ
 จรูญ, เพราะอะไร? คุณหมอ
 ทราบไมคะ สามีทิณณ์คะ เขา
 ตบทิณณ์ เขายกเท้าถีบทิณณ์
 ตอนที่ทิณณ์เอาสารกับข้าวไป
 ให้เขา เขายอกว่าเขาเบื่อ เบื่อ
 น้ำพริกปลาทุคะเขายอก, มี
 หน้าซ้ำ นังลูกของทิณณ์มันยัง
 หัวเราะเยาะทิณณ์อีก, ใจ...
 คุณหมอคะ... (ร้องไห้) ทิณณ์
 ทนไม่ไหวจริง ๆ ทิณณ์นอน
 ร้องไห้ทั้งคืน แล้วทิณณ์ก็ตก
 ตสินใจว่าจะต้องไปกับคนที่ทิณณ์
 รัก ให้มันพ้นไปจากขุมนรก
 ขเว้ขุมนี้เสียที, คุณจรูญเขา
 เคยชวนทิณณ์ให้ไปอยู่ด้วยนาน
 แล้ว แต่ทิณณ์ก็ผิดเพี้ยนเขา
 เรื่อยมา เพราะสงสารประยูร
 กับลูก, แต่คืนนี้ทิณณ์ตกตสินใจ
 หนักเกิดขาด.

ธำรง แล้วยังงั้นละครับ แล้วทำไม
 คุณถึงต้องมาหาผม, แล้ว
 ทำไมคุณถึงได้พูดกับผมว่า
 พระพุทธรูปพูดได้.

เจียรนัย ทิณณ์หอบเข้าของออกจากบ้าน
 ทิณณ์แหวะเข้าไปที่ห้องพระทิณณ์
 ตั้งใจจะสวดมนต์ไหว้พระ, ขอ
 ให้พระยกโทษให้ทิณณ์ด้วยที่
 ทิณณ์คิดผิด ที่ทิณณ์จะต้องหนี
 ไปกับคนอื่น ทั้งสามีกับลูก
 เอาไว้, คุณหมอก็อยู่แล้ว ที่
 ฟังของทิณณ์สิ่งเดียวก็คือพระ,
 ทุกวันที่ทิณณ์ได้รับความทุกข์
 ทรมาน... ทิณณ์ก็เอาทางพระ
 เข้าฟัง ทิณณ์กราบท่าน บูชา
 ท่าน, แล้วคืนนี้ทิณณ์ก็ไปกราบ
 ลาท่าน, แต่คุณหมอคะ คืนนี้
 มันไม่เหมือนวันก่อน ๆ มัน
 ประหลาด... ทำให้ทิณณ์ตกใจ
 แทบเป็นบ้า...

ดนตรี

เจียรนัย

(สะท้อน) ลูกทนไม่ได้แล้ว ลูก
 ขอลา... ขอพระไต่โปรดคุ้มครอง
 ลูก โปรดเห็นใจลูก...
 ลูกต้องหนีเขาไป ครั้นนี้ลูกมี
 ความจำเป็นจริง ๆ ลูกทนอยู่
 กับเขาต่อไปไม่ได้อีกแล้ว, ถึง
 เขาไม่มีลูกเสียคนเขาก็คงอยู่
 กันได้, ลูก... ลูกต้องไป ลูก
 ต้องไปให้ได้ (สะท้อน).

เสียง จะไปไหนกัน ลีกา

เจียรนัย ใคร? เสียงใคร?

เสียง อาตมาเอง จะหนีลูกผัวไปไหน
นี่ถึงข้างเช้าครึ่งหนึ่งเขาเคย
เป็นทวิกรของเรา, เทียนเขา
ไม่สบาย เขาต้องการความ
ช่วยเหลือจากเรา ทำไมจะ
ทอดทิ้งเขาเสียล่ะ.

เจียรนัย พระ... พระพุทไธ, ท่านพุท
กับลูกจริง ๆ หรือคะ.

เสียง ก็จริง ๆ นะซี กลัวใจใหม่เสีย
เถอะลีกา อย่าหนีไปไหนเลย,
รู้หรือเปล่า หนีไปก็ต้องกลับ
มาอีก ใครเขาจะรักลีกาจริง.

เจียรนัย รักคะ คุณ จรูญเขา รักลูก
จริง ๆ.

เสียง พบกันนานเท่าไรแล้ว.

เจียรนัย สามเดือนค่ะ.

เสียง แล้วก่อนแต่งงานกับคุณประยูร
สามคนล่ะ พบกันมานาน
เท่าไร.

เจียรนัย สามปีค่ะ.

เสียง คุณกันมาตั้งสามปี แล้วยังเกิด
ผิดใจกันได้, ล้ามะหาอะไรกับ

เจกันเพียงสามเดือนมันจะไม่
ผิดใจกันข้างเดียวหรือ, กิด
ให้คินะ ลีกา.

เจียรนัย แต่ลูกทนเขาทำรุนแรงไม่ไหวค่ะ.

เสียง เห็นใจ อาตมาเห็นใจ, เอา
เถอะ คุณพระคุณเจ้าคงจะ
ช่วยให้เขามีจิตใจสงบขึ้นได้
บ้าง, ว่าแต่ลีกาเถอะ กลัวใจ
ไถ่หรือยัง.

เจียรนัย เอ๊ะ ทำไมท่านพูดอย่างนี้ ท่าน
พูดเหมือนไม่เห็นใจลูก, ท่าน
พูดจริง ๆ หรือเปล่า, เสียง
ท่านหรือคะ พุทธิคะว่าเสียง
ท่าน พุทธิคะ...

ดนตรี

เจียรนัย (ร้องไห้) ท่านพูดเพียงแค่นั้น
ค่ะ แล้วท่านก็ไม่พูดอีกท่าน
นี่คะ, คินันคพระพักตร์ของ
ท่านก็เหมือนกับว่าพระพักตร์
ท่านยังตั้ง ไม่มองมาทาง
คินัน, คินันพยายามจะ ขอ
ความเห็นใจจากท่าน แต่ท่าน
ก็ไม่ยอมพูดกับคินันอีก คินัน
รู้สึกขุ่นลุกซู่ไปทั้งตัว เหมือน

ก็ถูกผีหลอก, ก็ฉันทันยันได้
จริง ๆ ค่ะ ว่าท่านพูดกับดิฉัน
เพราะตึกสงฆ์ยังนั่งดิฉันได้ยืน
เสียงท่าน ถนัดชัดเจนน่ะ,
แต่... แต่ทำไมพระพุทธรูป
พูดได้คะคุณหมอ, ดิฉันตกใจ
มากดิฉันออกมาจากบ้านได้ก็
วิ่งมานี้แหละค่ะ, ดิฉันไม่กล้า
กลับเข้าไปในบ้าน กลัวค่ะ.

ธำรง แปลก, แปลกมาก, ถ้าหาก
ไม่ฝากไป ผมก็อยากจะเชื่อว่า
พระพุทธรูปอาจจะพูดได้.

เจียรนัย คุณหมอน้าคะ คุณหมอนี้
เป็นหมอสสมัยใหม่ คุณหมอ
เรียนวิทยาศาสตร์มาแล้ว,
คุณหมอเชื่อหรือคะว่าพระ-
พุทธรูปจะพูดได้.

ธำรง ผมก็ไม่รู้จะยืนยันได้ยังไง ว่า
เชื่อหรือไม่เชื่อ, แต่เรื่องพระ-
พุทธรูปพูดได้นั้น เคยเกิดขึ้น
มาแล้ว.

เจียรนัย พระพุทธรูปพูดได้นั้นเผลอค่ะ
เคยเกิดขึ้นมาก่อนแล้ว, เอ...
เกิดเมื่อไหร่ค่ะ.

ธำรง คุณคงไม่เคยอ่านหนังสือ
“เสด็จประพาสคัน” ของ
ล้นเกล้าล้นกระหม่อมรัชกาล
ที่ ๕ ปิยมหาราชของเราท่าน
ทรงพระราชนิพนธ์เอาไว้เมื่อ
ตอนที่เสด็จไปอ่างทอง.

เจียรนัย ไม่เคยอ่านหรอกค่ะ เรื่องราว
เป็นยังไงคะคุณหมอ.

ธำรง เรื่องนี้เกิดขึ้นตอนที่เสด็จ
ประพาสคันครั้งที่สอง ได้
เสด็จไปถึงวัดป่าโมกข์ พระ-
องค์ทรงพระราชนิพนธ์เอาไว้
ว่าเมื่อครั้งที่ได้มาพบ
ตัวจริงของผู้ที่ว่าได้เคยพูดกับ
พระนอน ซึ่งเจ้าคณะฯ ได้
บอกลงไปหลายเดือนมาแล้ว
เรื่องคราวนั้นคือ อำแดงคน
หนึ่งเป็นหลานพระครูป่าโมกข์
มารักษาอุโบสถอยู่ที่วัด ใน
กาลบัดนี้ไต่ถามหนึ่งเวลานั้น
สัปบุรุษพากันรับเพล ตาม
ภาษาเขาเรียกอยู่ที่วิหารเขียน
แต่นางหลานพระครูคนนั้นไม่รับ
เพล โดยมีความวิตกว่าลึงเจ็บ
จึงไปบอกกับพระนอนขอให้ช่วย

รักษา นางนั้นตกใจมากที่ได้ยินเสียง พระนอนนั้น พุด คอยออกมา แต่ไม่ได้คอยทางพระโอรส เสียงก็ดังออกมาจากพระอุระ ทั้งได้ยินจนนอกโบสถ์ บอกตำราบายให้.

เจียรนัย แปลกไม้คะคุณหมอ นี่ถ้าคุณหมอไม่ยืนยัน ว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ ๕ คิดนออยากจะเป็นนิยาย.

ธำรง เรื่องนี้ พระครูป่าโมกข์มนั ได้มีลิขิตถวายสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชคือ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวด้วย, คุณอยากบรรยายละเอียดไหมล่ะ.

เจียรนัย แปลกมาก นะคะ พระครูป่าโมกข์ท่านเล่าว่ายังไงคะ.

ธำรง เคยผมจะหยิบหนังสือ “เสด็จประพาสคัน” ให้, คุณอ่านเอาเองก็แล้วกัน ผมอ่านแล้วผมยังคิดไม่ตกจนกระทั่งเคียวนี้, คุณลอง อ่าน ดูตอนที่ พระครูป่าโมกข์ ท่านเล่าถึงเรื่องพระนอนพุคนั้น แล้วก็ลองคิดดูว่าเหมือนนักกับที่ พระพุทธรูป พุดกับคุณหรือเปล่า.

ดนตรี

พระครู

ที่วัดป่าโมกข์ วันที่ ๓๐ มกราคม ร.ศ. ๑๒๔ ลิขิต พระครูป่าโมกข์มนั วัดป่าโมกข์เมืองอ่างทอง ขอถวาย พระพร ยังสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงทราบ หนังสือ ... เมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ศก ๑๒๔ ปีนี้ เวลาบ่ายประมาณ ๖ โมงเย็น พระโตอยู่ในวัดป่าโมกข์เป็นไข้หวัดตกโรค หมอรักษาก็ไม่บรรเทา ขณะนั้นอุบาสิกาเหลียน อยู่บ้าน เอกราช แขวงป่าโมกข์เมืองอ่างทอง จึงมาขอขาทรงความสัตยาธิฐานต่อพระพุทธรูปไสยาสน์ แล้วก็นำไปไม้ที่สมมุติว่าเป็นยานั้น เอามาต้มให้พระโตที่ป่วยนั้นฉัน พระโตก็ฉันยาเข้าไป โรคของพระโตก็หายสมประสงค์ พระโตที่ป่วยกับอุบาสิกาเหลียนนั้นเป็นลุงเป็นหลานกัน สอง ... อุบาสิกาเหลียน มาแจ้งความต่ออาตมาภาพ กับพระภิกษุสงฆ์ ในวัดป่าโมกข์ว่าพระ-

พุทธไสยาสน์นั้น ท่านเป็น
หลวงพ่อดัน ฉันทะสุระ นึกเอา
อันใดไปหาท่านมีเสียงออกจาก
พระอุระมาเสมอ ๆ ท่านไม่ขัด
ฉันทะ อาตมาภาพ ถามอุบาลิกา
เกลียนว่าเสียงพูดออกมาจาก
พระอุระ พระพุทธไสยาสน์ได้
จริงหรือ อุบาลิกาเกลียน
ตอบว่าจริงเจ้าข้า สาม . . .
วันที่ ๑๔ ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๔
เพล่า ๖ ทุ่ม ๗ ทุ่ม เลิกประ-
ชุม อาตมาภาพจึงให้พระ-
สงฆ์ในวัดป่าโมกซ์ประ มาณ
๑๐ รูป คฤหัสถ์ ๕ คน คิษย์
วัดกัวยรวมพระสงฆ์ คฤหัสถ์
คิษย์วัด ประมาณ ๓๐ คน
พากันไปที่พระวิหารพระพุทธ
ไสยาสน์อุบาลิกาเกลียนก็ไป
ด้วย ขณะนั้นอาตมาภาพจึง
ให้พระสงฆ์จุดโคมไฟให้แสง
สว่างทั่วไปใน พระวิหาร นั้น
อาตมาภาพได้ให้ พระสงฆ์
ตรวจดูว่า จะเป็น ผู้ใด ทำกล
มารยา เว้นช่อนเข้ามาพูดกับ
อุบาลิกาเกลียน กลัวว่า
อุบาลิกาเกลียนจะเป็นคนเท็จ

ทุจริต พระสงฆ์ก็ตรวจดูตาม
ทาง คือพระวิหาร และฝาผนัง
องค์พระทั่วไป ก็ไม่เห็นมีคนที่
จะเข้ามาแอบแฝงอยู่ในที่นั้น
ได้แล้วอาตมาภาพจึงให้พระ-
สงฆ์ปิดประตูวิหาร แลให้
รักษาคอยสอดแนม อยู่ใน
พระวิหารทั่วไป เป็นเหตุที่ไม่
เชื่อคำอุบาลิกาเกลียน หวังใจ
จะจับเท็จอุบาลิกาเกลียน . . .
สี่ . . . อุบาลิกาเกลียนหนึ่ง
อาตมาภาพ และพระสงฆ์
๑๐ รูป คฤหัสถ์ ชาวบ้าน
คิษย์วัด รวม ๓๐ คนพากัน
เข้าไปในพระวิหารพร้อมกันมี
แสงไฟสว่างทั่วไป ไปนั่งอยู่ที่
ตรง พระพักตร์ พระไสยาสน์
ห่างประมาณ ๔ ศอก อุบาลิกา
เกลียนคุกเข่า เทียน เอาใบพลู
๑ ใบ ทาปูนทับสี่เหลี่ยม
หมาก ๑ ชัก ยาสูบใส่พาน
บูชา แล้วออกอุทานวาจาตั้ง
อธิษฐานนว่า “นิมนต์
หลวงพ่อดาน . . . เกตุขีในพาน
นี้ไปฉัน ให้พระครูป่าโมกษมนู
ญ” ประมาณ ๒ นาที หมาก

ที่ในพานก็หายไปอาตมาภาพ
กับ พยาน ได้เห็น อัศจรรย์ ขึ้น
แรก แต่จิตนั้นไม่เชื่อ แล้ว
อาตมาภาพถามอุบาสิกา
เหล่านั้นว่า “นั้นจะพูดด้วย
ได้หรือไม่ได้” อุบาสิกาเหล่านั้น
ก็ร้องขึ้นว่า “นิมนต์หลวงพ่อกับ
พวกกัยท่านพระครูจะได้หรือไม่
ได้” ขณะนั้น ไทยีนเสียง
ปรากฏอยู่ที่พระอุระ สำเนียง
กระแสดเสียงตอบว่า “ได้”.

ดนตรีไทย

พระครู ขณะนั้น อาตมาภาพก็ยกมือ
ขึ้นนมัสการ ร้องเรียกหลวงพ่อกับ
เคารพสาม.

เสียงก้อง เรียกทำไม.

พระครู หลวงพ่อกับในสมณัน หลวงพ่อกับมี
ความสุขสบายดีหรือ.

เสียงก้อง สบาย.

พระครู หลวงพ่อกับสบายแล้ว หลวงพ่อกับ
ให้ความสุข สบาย แก่ผมบ้าง
ไม่ได้หรือ.

เสียงก้อง พระครูก็เป็นสุขสบายอยู่แล้ว.

พระครู จะให้เป็น สุข สบาย ยิ่งขึ้น ไป
กว่านี้ จะได้หรือไม่ได้.

เสียงก้อง ไม่ได้.

พระครู เหตุใดจึงไม่ได้.

เสียงก้อง เกื่อนยักกับเกื่อนห้า จะเกิดเป็น
โรคคอหิวดกโรค.

พระครู ที่ว่าเกิดโรคคอหิวดกโรค
ทำไมถึงทราบได้ หุยกยาจะ
ไม่ทราบบ้างหรือ ถ้าทราบ
ยาได้แล้วบอกให้ท่านแก่มหา
ชน คนทั้งหลาย ทั้งปวง
สืบไป.

เสียงก้อง ไม่ต้องรับประทานยา.

พระครู ไม่รับประทานยา จะรับประ
ทานอะไร ถึงจะหาย.

เสียงก้อง รับประทานน้ำมันดักก็หาย.

พระครู เกื่อนยักกับเกื่อนห้า ยังอยู่
หลายราตรี จะคิดเวียนเทียน
ถวาย จะชอบหรือไม่ชอบ.

เสียงก้อง ชอบ.

พระครู จะทำข้างขึ้นหรือข้างแรม.

เสียงก้อง ให้ทำข้างแรม.

พระครู เครื่องดนตรีนั้นจะต้องใช้ หรือ
ไม่ต้องใช้.

เสียงก้อง (เงียบ).

พระครู หรือจะไม่ชอบ ชอบแต่ดอกไม้
รูป เทียน เวียนเทียนเท่านั้น.

เสียงก้อง อ้อ . . .

พระครู ที่มหาชนมาเวียนเทียน และ
ที่จะ มาขอ น้ำมนต์ ไปรับ ประ-
ทาน ตั้งแต่เดือนอ้ายถึงเดือน
ยี่ และเดือนห้า ที่จะเกิด
ไข้อหิวาตกโรคนี้ ถ้ากิน
หน่อก้อย ครึ่งก้อย จะคุ้มไป
ถึงไต่หรือไม่ได้.

เสียงก้อง ไต่.

ดนตรีไทย

พระครู พยานและคฤหัสถ์ ก็ไต่ยืน
ที่มานั่งประชุมฟังเสียงพูดเป็น
อัครรรย ไต่ยืนทั้งพระภิกษุ
สงฆ์และ คฤหัสถ์ ไต่ยืนทุก ๆ
คนเป็นอัครรรยชั้นประถม ถึง
ไต่ยืนเสียงปรากฏก้อง อาตมา
ยังไม่เชื่อแท้ ยังมีความสงสัย
อยู่ ว่าจะเสียงกฤตยิศาจ
หรือเทวดา หรืออารักษ์เทวดา
และ อมนุษย์ พุก แทน อย่างไร
อย่างหนึ่ง อาตมาภาพไม่เห็น
ตัว ไต่ยืนแต่เสียงอัครรรย

จากพระอุระพระพุทฺธิไสยาสน์
กึ่งนี้ สิ้นเวลาวันประณม . . .

ดนตรีไทย

ธำรง เป็นยังใจข้างคนเจียรนัย อ่าน
แล้วมีความรู้สึกยังใจ.

เจียรนัย คิดน ขนลุก ชูไป ทั้งตัว แล้วจะ
คุณหมอน น้หมายความเป็น
เรื่องจริงหรือคะ.

ธำรง พระครู ปาโมกษ์ ท่านคงไม่
กล่าวเท็จ เพราะว่าเป็นลัทธิ
ที่ถวายเจ้าเหนือหัว ซึ่งท่าน
พระครูเอง ท่าน ก็บอกแล้วว่า
ท่านเองก็ไม่แน่ใจว่าเป็นพระ-
นอน พุค ออกมา ทางหน้าอก,
อาจจะเป็นภูตผีปิศาจ หรือว่า
อมนุษย์ หรือว่าเทวดาอะไร
ก็ได้, ถ้าคุณอ่านต่อไปอีก
สักกึ่งหนึ่ง ก็จะพบว่าหลังจาก
นั้นอีกสองวัน คือวันที่ ๑๖
ธันวาคม ร.ศ. ๑๒๔ หรือ
พ.ศ. ๒๔๔๘ ท่านกับพยานอีก
๒๐ คน มีทั้งพระสงฆ์และ
คฤหัสถ์ ก็ไปทิวहारพระนอน
นั้นอีก ก่อนที่จะขอให้พระนอน
พุก ก็ได้มีการตรวจตรวจรอบ

บริเวณกันตามเคยปรากฏว่า
ไม่มีใครอยู่แถวนั้น หลวงพ่อ
ปาโมกข์ก็ได้คุยกับ พระนอน
อีกตามเคย เช่นถามว่า “จะ
ทำรวกนรอบ ๆ องค์หลวงพ่อ
ให้ จะชอบหรือไม่ชอบ” ก็
ตอบว่า “ชอบ” ถามว่า
“หลวงพ่อกับมาจากไหน ก็บอก
ว่า อยู่ เมือง ลาว ลอย น้ำ มา”
ถามว่า จะปฏิสังขรณ์ ปีกทอง
ให้ ชอบหรือไม่ชอบ” หลวง-
พ่อก็ตอบว่า “ชอบ” คล้ายกับ
หัวเราะคัวย พระครูปาโมกข์
บอกว่า ทั้งพระสงฆ์และ
คฤหัสถ์ในที่นั้น ไต่ยินกันทั่ว
ก็เลยคิดลอกเหตุการณ์นั้น ทำ
ลิขิต ถวาย พระโอร สาทิราช.
เรื่องก็มีอยู่แค่นี้แหละ.

เจียรนัย ถ้างั้นคุณหมอคิดข้างหรือเปล่า
คะ ว่าที่กลิ่นไต่ยินพระที่บ้าน
พุทธ เป็นเรื่องจริง.

ธำรง ผมก็ไม่รู้ คัดสินไม่ได้ เป็น
เรื่องเหนือเหตุผล เหนือ
ธรรมชาติ. คุณอ่านเรื่อง
“เสด็จประพาสต้น” ตอนนั้น
แล้ว คุณมีความรู้สึกอย่างไร.

เจียรนัย (ร้องไห้) กลิ่นเชื่อแล้วคะ
เชื่อแล้ว . . . ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์
มีจริงพระมีจริง กลิ่นกำลัง
จะทำขวัญ พระท่านได้ไกรฤณา
ทักท้วง, โอ . . . นี่กลิ่นกลายเป็น
คนเลวไปแล้วหรือคะคุณ-
หมอ.

ธำรง ก็ยังไม่สายเกินไปครับ ที่
คุณจะไปบ้าน กลับไป
เสียเถอะครับ. เอ้า . . . จะ
ขอยืมหนังสือ “เสด็จประพาส
ต้น” เล่มนี้ของผมไปอ่านก็ได้.

เจียรนัย ขอบคุณคะคุณหมอ รู้สึกว่า
ในห้องสมุดที่บ้าน คงจะมีคะ
เพราะ คุณ พ่อของ ประยูร เขา
สะสมไว้มาก กลิ่นจะกลับไป
อ่านให้ละเอียดทีเดียวกะ ขอ-
โทษ คุณ หมอ ด้วย นะคะ ที่มา
รบกวนตักตื้นยั้ง.

ธำรง ไม่เป็นไรหรอก คุณมา ทำให้
ผมหลับไม่ลงคัวยเข้าไป, ทำให้
ผมต้องคิดมาก . . .

ดนตรี

ธำรง (เสียงก้อง) คัวยเคอะพระ-
บวร มีปกเกล้า ปกกระ หม่อม

พลกนิกรทั้งหลาย แม้ว่า
พระองค์จะเสด็จสู่สวรรคาลัย
นานแล้วก็ตาม แต่พระบารมี
จาก พระราช นิพนธ์ ของ พระ-
องค์ท่านก็ยังมีส่วนช่วยให้คนที่
กำลังจะคิดผิดคิดลบลบกลับเนื้อ
กลับตัวเป็นคนดี ขอให้พระ-

องค์ได้โปรดประทานพระบาร-
มีปกปักรักษาคุ้มครองพลกนิกรอัน
เป็นปี่โยธของพระองค์ท่าน
ตลอดไปชั่วกัลปาวสาน.

ดนตรี

ประกาศ (ชี้รายการ)

ดนตรี

เพลงประจำรายการ.

วันชัย

ตีพิมพ์ที่ 9/82-83 ถนนสีหวิมล-หัวขวง ซอยสมบุญพัฒนา
ต.สามเสนใน อ.ปทุมธานี พระนคร



รับทำหนังสือปกแข็ง
เงินทองทุกชนิด



สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕

สุข พงษ์สถิตย์*

๑. คำนำ

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๗ เมษายน ๒๕๑๕ เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองปีหนังสือระหว่างชาติ ๒๕๑๕ ตามคำเชิญขององค์การศึกษา สหประชาชาติ.

เดิมทีสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้จัดทำโครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติขึ้น แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ และก็ได้รออนุมัติให้ดำเนินการได้.

ต่อมา เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยดีและพร้อมกันทุกแห่ง สมาคมห้องสมุดฯ จึงได้จัดทำเรื่อง "การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ" เป็นหัวข้อในการประชุมใหญ่ประจำปี เมื่อ ๒๒-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ที่หอสมุดแห่งชาติ นครหลวงฯ.

ในระหว่างการประชุม ได้มีการพิจารณากันอย่างกว้างขวางถึงวิธีที่จะดำเนินการ

ให้จัดงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีในระบีย่างต่าง ๆ เช่น ระบียส่วนกลางที่นครหลวงฯ ระบียจังหวัดและท้องถิ่นต่าง ๆ มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรจะทำขึ้น การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับงานจะทำอะไรบ้าง ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่นจำเป็นต่าง ๆ.

หลังการประชุมใหญ่ สมาคมห้องสมุดฯ ได้รวบรวมเรื่องต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นำออกพิมพ์เผยแพร่ในวารสารของสมาคม และจัดทำหนังสือ "คู่มือการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ" ออกแจกจ่ายไป ส่วนข้อเสนอแนะให้ประกาศเป็นทางราชการ และเรื่องเงินค่าใช้จ่าย ก็ได้เสนอต่อทางราชการไป.

ในขณะที่รออนุมัติเรื่องดังกล่าว ทางสมาคมห้องสมุดฯ ก็ต้องเตรียมงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่นครหลวงฯ ไปด้วย รายการบางอย่างของนครหลวงฯ เช่น การแสดงละคร ที่โรงละครแห่งชาติ การแสดงดนตรีที่สังคีตศาลา ไม่มียบ

* นายสุข พงษ์สถิตย์ สำนักข่าวสารอเมริกัน ถนนสาทรใต้ กรุงเทพฯฯ เสนอบทความนี้เป็นเอกสารก่อนการประชุมเลขระหัส ก. ๒/๒๕๑๕

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕

๑๕

ค่าใช้จ่าย ต้องหาเงินและหาผู้อุปถัมภ์รายการ การเตรียมสถานที่ การจัดรายการ ประกวดประจำวัน และอื่นๆ ก็ต้องเตรียม และจัดหาพร้อมกันไป.

วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ทางสมาคมห้องสมุดฯ ก็สามารถแจ้งไปยังจังหวัดต่างๆ ถึงเรื่องการได้รับอนุมัติ การประกาศเป็นทางราชการ พร้อมกันส่งโครงการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ในเขตนครหลวงฯ ไปด้วยเพื่อทางจังหวัด จะไปใช้เป็นแนวทางเพื่อจัดเตรียมงาน.

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๑๕ ทางสมาคมห้องสมุดฯ จึงสามารถแจ้งเรื่องการเงินไปยังจังหวัดต่างๆ ได้ว่า คณะกรรมการแห่งชาติ เพื่อจัดงานปีหนังสือระหว่างชาติ ได้รับอนุมัติจากสำนักงานงบประมาณให้เงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการจัดงานจังหวัดละ

๘๐๐.๐๐ บาท และจะได้ขอให้กองคลังสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโอนเงินไปให้จังหวัด.

ฉะนั้น จึงมีถึง ๖ จังหวัด ที่แจ้งมาว่าจัดไม่ทันหรือขอเลื่อนวันไป และเท่าที่จำได้ มีหนังสือฉบับหนึ่งแจ้งมาว่า “เนื่องจากได้รับหนังสือนี้ (๑๕ มี.ค. ๑๕) ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๕ เวลา ๑๓.๓๕ น. จึงไม่สามารถจะจัดทำเนกาตภาพใดๆ ได้ทัน” อยู่ด้วย.

อย่างไรก็ดี จังหวัดที่มีสมาชิกมาร่วมประชุมใหญ่ของสมาคมฯ ก็มีการเริ่มเตรียมการหลังการประชุมแล้วส่วนจังหวัดที่ทราบเรื่องทางหนังสือแจ้งไป แม้จะมีเวลาน้อย ก็พอจัดงานได้ จึงปรากฏว่า มีจำนวนจังหวัดที่จัดงานได้เป็นส่วนมาก.

๒. จำนวนจังหวัดที่จัดงาน มีดังนี้:—

ภาค	จัดงาน	จัดไม่ทัน	ไม่ทราบ	รวม
ภาคเหนือ ๗, ๘	๑๑	๑	๓	๑๕
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๕, ๑๐, ๑๑	๑๐	๑	๕	๑๖
ภาคใต้ ๒, ๓, ๔,	๗	๓	๔	๑๔
ภาคกลาง ๑, ๕, ๖, ๑,	๒๒	๑	๓	๒๖
	๕๐	๖	๑๕	๗๑

ภาค แยกตามภาคการศึกษา ของ
กระทรวงศึกษาธิการ.

จัดงาน ส่วนมากจัดงานเฉพาะที่ตัว
จังหวัด มีโรงเรียนต่าง ๆ เช่น ร.ร. รัฐบาล
อาชีวศึกษา วิสามัญและสามัญศึกษา ร.ร.
ราษฎร์ ร.ร. เทศบาล วิทยาลัยและ
มหาวิทยาลัย ร.ร. องค์การบริหารส่วน
จังหวัดและอื่น ๆ รวมทั้งประชาชนร่วมด้วย.

จัดที่จังหวัดแห่งหนึ่ง ส่วนอำเภอให้
ดำเนินการแล้วรายงานมาให้จังหวัดทราบ
ก็มี มีหนึ่งหรือสองจังหวัดเท่านั้น ที่มุ่ง
ไปทางห้องสมุดประชาชน โดยแบ่งเงิน
ให้ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุด
ประชาชนอำเภอไปจัด.

ส่วนที่จัดงานที่จังหวัด และให้อำเภอ
ส่งนักเรียนเข้ามาช่วยมือน้อย เพราะค่าใช้จ่ายมาก.

จัดไม่ทัน ตัวเลขที่ได้นั้น หมายถึง
เฉพาะจังหวัดที่แจ้งมาที่สมาคม ฯ และมี
เรื่องอยู่ในแฟ้มรวมเรื่องซึ่งก็ไม่น่า ถึง
เวลาน่าจะจัดงานแล้วก็ได้ เพราะปี
หนึ่งสี่ระหว่างชาติหมายถึงตลอดปี เมื่อ
ซัดข้ออ้างจะเลื่อนวันไปก็น่าจะได้ อย่าง
เช่นจังหวัดลพบุรี แจ้งมาเลยว่า เลื่อนมา
ที่วันที่ ๖-๑๓ เมษายน ๒๕๑๕ ซึ่งตรง

กับงานประจำปีของจังหวัด ซึ่งก็ใกล้เคียง
กัน.

ไม่ทราบ ได้แก่จังหวัดที่ไม่มีเรื่องอยู่
ในแฟ้ม ทางจังหวัดอาจจะจัดแล้ว แต่ไม่
ได้ส่งเรื่องมาทางสมาคม หรือรายงานอาจ
จะติดไปกับเรื่องการเงินก็ได้.

๓. จำนวนวันจัดงาน จัดงานครบ ๗ วัน
มี ๕๐ จังหวัด นอกนั้นก็เพียงหนึ่งวันบ้าง
สามวันบ้าง ต่าง ๆ กันการที่จะเอาจำนวน
วันวัดผลงานก็จะคลาดเคลื่อนอยู่ เช่น
จังหวัดที่จัดงาน ๗ วันก็มีกิจกรรมนานา
ประการตลอดทั้ง ๗ วันก็มี จัดกิจกรรม
เพียง หนึ่งวัน หรือวันเว้นวันก็มี อย่างไร
ก็ดี ในกรณีเช่นนี้มีการจัดนิทรรศการ
ต่าง ๆ ยื่นพื้นเอาไว้ บางจังหวัดแจ้งว่า
จัด ๓ วัน.

๔. วัตถุประสงค์การจัดงาน แทบทุก
จังหวัดที่จัดงาน จัดทำโครงการขึ้น หัวข้อ
หนึ่งในโครงการก็คือ วัตถุประสงค์การจัด
งาน ส่วนมากเขียนไว้ ๕-๖ ข้อ คล้าย
กัน ข้อที่แตกต่างกันก็มี รวมแล้วล้วนน่า
สนใจ แล้วแต่ละงานจะเน้นหนักทางไหน
จึงบันทึกไว้ดังนี้:-

๑. เพื่อร่วมฉลองปีหนึ่งสี่ระหว่าง
ชาติ.

๒. สนับสนุนให้ประชาชนอ่านหนังสือมากขึ้น.

๓. เพื่อความก้าวหน้าของสังคม.

๔. เพื่อให้ประชาชนเห็นคุณค่าของหนังสือ.

๕. ส่งเสริมการผลิตหนังสือ.

๖. เพื่อส่งเสริมให้อ่านหนังสือถูกต้อง.

๗. เพื่อส่งเสริมให้เลือกอ่านหนังสือที่ดี.

๘. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนสนใจในกิจการห้องสมุดประชาชนและห้องสมุดโรงเรียนมากขึ้น.

๙. เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนแสดงออกในตำนกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับหนังสือ.

๑๐. ส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.

๑๑. เพื่อให้ประชาชนรู้จักอ่านหนังสือเพื่อแก้ปัญหาชีวิต.

๑๒. เพื่อให้มีความรู้และก้าวหน้าทันวิทยาการของโลกปัจจุบัน.

๑๓. เพื่อสนองนโยบายขององค์การสหประชาชาติและเจตนารมณ์ของคณะปฏิวัติ.

๑๔. เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งวิชา.

๑๕. เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้เผยแพร่กิจการอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม.

๕. จัดกิจกรรมอะไรบ้าง

กิจกรรมที่แต่ละจังหวัดคิดจัดขึ้น มีคล้าย ๆ กัน แต่จะให้เหมือนกันทีเดียวนั้นไม่มี ที่เหมือนกันอยู่เสมอก็คือ แยกเป็นระดับต่างๆ กัน เช่น ประถมต้น ประถมปลาย มัธยมปลาย และประชาชน ฉะนั้นแม้มีกิจกรรม ๔-๕ อย่าง แต่เมื่อแยกออกไปแล้ว ก็มากและต้องใช้หลายวันจึงทำได้ครบ กิจกรรมที่คิดขึ้นมีทั้งปน ๆ และแปลก ๆ พอสรุปได้ดังนี้ :-

๕.๑ การประกวดต่าง ๆ จัด ๒๗ จังหวัด.

ประกวดหนังสือโบราณ แยกเป็นอักษรไทยโบราณ อักษรภาษาขอม อักษรไทยลานนา.

ประกวดการอ่าน แยกเป็นอ่านโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย เถ่ บทพากย์ โขนและอ่านร้อยแก้ว.

ประกวดการแต่ง เรียงความ แต่งร้อยกรอง แต่งประโยคภาษาอังกฤษ สนุกกับกลอน (ต่อกลอนสด) เขียนเรื่องสั้นจากภาพ.

ประกวดอื่น ๆ ประกวดคำขวัญ คัดลายมือ เล่านิทาน แห่เลขคณิต แห่เลขวิชา ขั้วเสภา การตั้งชื่อภาพ ภาพประกอบคำขวัญ วิจารณ์บทความบทความการพูด การย่อเรื่อง และถอดคำประพันธ์.

๕.๒ นิทรรศการ จก ๔๒ จังหวัด ตั้งชื่อนิทรรศการต่าง ๆ กัน เช่น หนังสือประเภทต่าง ๆ, หนังสือภาษาไทยระดับ..., หนังสือภาษาไทยระดับ..., หนังสือภาษาอังกฤษระดับ..., แบบเรียนภาษาไทยแต่สมัย..., หนังสือเด็ก, หนังสือสำหรับผู้ใหญ่, หนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น, หนังสือเก่า, หนังสือสำหรับแม่บ้าน, ภาพโปสเตอร์, ภาพบุคคลสำคัญท่านหนังสือ.

๕.๓ การตอบปัญหา จก ๒๑ จังหวัด เรียกต่าง ๆ กัน ปัญหาความรู้ทั่วไป ปัญหาความรู้รอบตัว ปัญหาเกี่ยวกับหนังสือและการใช้ภาษาไทย ปัญหารวม (แยกกระทู้ชั้นเรียน) ปัญหาแยกเป็นวิชา เช่น ตอบปัญหาภาษาไทย หรือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น.

๕.๔ การจำหน่ายหนังสือ จก ๑๓ จังหวัด โดยมากเชิญร้านจำหน่ายหนังสือมาตั้งร้านจำหน่ายราคาถูกในบริเวณงาน ซึ่งก็ปรากฏว่าได้รับความนิยมมากทีเดียว

บางจังหวัดไม่มีการจัดร้านจำหน่าย แต่ได้ชักชวนให้ลดราคาพิเศษตลอดสัปดาห์.

๕.๕ การฉายภาพยนตร์ จก ๒๒ จังหวัด ภาพยนตร์ส่วนมากฉายเวลากลางวัน จังหวัดแพร่แห่งเดียวที่ฉายเวลากลางคืน ภาพยนตร์ได้จากหน่วยการศึกษาประชาชนของจังหวัด หรือยืมจากสำนักข่าวสารต่าง ๆ ภาพนิ่งฟิล์มสตริป มีเป็นส่วนน้อย.

๕.๖ บรรยาย อภิปราย โต้ว่าที่ จก ๗ จังหวัด.

การอภิปราย ข้อคิดเกี่ยวกับหนังสือ และการอ่าน (ยะลา) เทคนิคในการอ่านหนังสือ (ศรีสะเกษ) หนังสือกับชีวิตประจำวัน (นครราชสีมา) หนังสือคือมิตรสองคม (นครราชสีมา).

โต้ว่าที่ หนังสือดีกว่าเพื่อน (ลำพูน) มีวิชาดีกว่ามีทรัพย์ (ยะลา) อ่านยากกว่าเขียน (นครราชสีมา).

บรรยายทางวิทยุ โวหารเปรียบเทียบ และภาพพจน์ในวรรณคดี, ชรรวมกับหนังสือ หนังสือกับสุขภาพ หนังสือสำหรับทุกคน กษัตริย์ราชวงศ์จักรีกับพระราชนิพนธ์ การอ่านทำให้เป็นผู้ใหญ่ ขั้วหนังสือระหว่างชาติกับสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ

สรุปงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๒๕๑๕

๒๓

การทำงานของสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ นอก
จากนี้ยังมีรายการสัมภาษณ์บุคคลที่น่าสนใจด้วย.

๕.๗ การแสดงต่าง ๆ ทั่ว ๗ จังหวัด.

การแสดงดนตรี การร้องเพลง แสดง
การขอมหนังสือ ประชันกลอนสดบท
สักราวา ดนตรีไทยประกอบบทขับร้องจาก
เรื่องวรรณคดี หุ่นกระบอกเรื่องตำนานกบ
ตาอิน (ยะลา) ละครจากวรรณคดีเรื่อง
เงาะป่า (ลพบุรี).

๖. การประชาสัมพันธ์ แต่ละจังหวัดมี

การใช้สื่อสารมวลชนเพื่อเป็นประโยชน์แก่
งานหลายอย่างแตกต่างกันตามท้องถิ่นที่มี
สิ่งเหล่านี้ :

๖.๑ เสียงตามสาย ของเทศบาล
บางที่ก็เรียกว่าหอประชาสัมพันธ์เทศบาล
แทบทุกจังหวัดใช้เพื่อประกาศเผยแพร่ข่าว
การทำงานของ ประกาศรายการประจำวัน
และชักชวนประชาชนให้ไปชมนิทรรศการ
และชมภาพยนตร์ เช่น จังหวัดกาญจน
บุรีว่าประชาสัมพันธ์เทศบาลเมืองกาญจน
บุรี โฆษณาเผยแพร่การทำงานตลอดราย
การ.

๖.๒ วิทยุ บางจังหวัดมีสถานีวิทยุ
ถึง ๕ สถานี การประชาสัมพันธ์มีวิธีต่าง ๆ
กัน น่าสนใจมาก.

ปัตตานี วิทยุการทูตใจดีและผู้ปกครอง
ให้มาชมนิทรรศการ นอกจากการ
โฆษณา ประชาสัมพันธ์ทางสื่อสารมวล
ชนต่าง ๆ แล้ว ยังได้จัดทำมีการประกวด
การร้องเพลง เล่านิทาน อ่านทำนอง
เสนาะ และการอภิปราย จัดในตอนบ่าย
วันละ ๒ ชั่วโมง ในระหว่างกิจกรรมทั้ง
กล่าว สถานีวิทยุ มทย. ๕ ปัตตานีได้
ถ่ายทอดเสียงออกอากาศให้ทั้ง ๓ วัน.

แพร่ โดยการยึดโปสเตอร์ แจกไป
โดยหนังสือ และโฆษณาทางสถานีวิทยุ
กส. ๒ จังหวัดแพร่.

ลพบุรี อ่านคำขวัญชักชวนการอ่าน
ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงประจำท้องถิ่น
เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงทหารบก
ลพบุรี วิทยุกระจายเสียงศูนย์การทหาร
ปืนใหญ่ และสถานีวิทยุกระจายเสียงกอง
บิน ๒ โคกกระเทียม.

และว่า เพื่อให้การดำเนินงานเกิด
ประโยชน์อย่างกว้างขวาง จึงดำเนินการ
ประกวดการอ่าน ออกอากาศทางสถานี
วิทยุกระจายเสียง ศูนย์การทหาร ปืนใหญ่
(วศป. ๗๗๕) ทุกวันอาทิตย์ แต่เวลา
๕.๓๐-๑๓.๐๐ น. จนหมดจำนวนผู้เข้า
ประกวด.

ภูเก็ต ผลงานที่ตกสินให้ชนะเลิศทุกประเภท แต่ ๑-๕-๗ เม.ย. ประกาศทางสถานีวิทยุ ปชส. ภูเก็ต.

ปราจีนบุรี นอกจากส่งรายการแข่งขันออกอากาศเสียงตามสายเทศบาลเมืองปราจีนบุรีแล้ว ยังประกาศโฆษณาการปฏิบัติงานทางสถานีวิทยุกระจายเสียงกองพลที่ ๑ ภาคเวลา ๖.๐๐-๖.๓๐ น. และภาคพิเศษ เวลา ๑๘.๓๐-๑๙.๐๐ น. ตลอดงาน.

ระนอง จัดรายการวิทยุกระจายเสียง อสจ. มีคำปราศรัยของผู้นำราชการจังหวัด เพลงจากวรรณคดี เล่านิทาน คำสุภาษิต และคำพังเพยจากหนังสือ วิธีการอ่านหนังสือ แนะนำหนังสือ.

ยะลา ใ้ทำการออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดยะลา.

ก่อนงาน บรรยายเรื่อง ปี่หนังสือระหว่างชาติและงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติและสันทนาเรื่อง การจัดงานสัปดาห์แห่งชาติจังหวัดยะลา.

หลังงาน จัดรายการ สัมภาษณ์ เรื่อง การจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจังหวัดยะลา ระหว่าง ๑-๓ เมษายน ๒๕๑๕.

นครราชสีมา ทุกสถานีวิทยุกระจายเสียงในจังหวัดนครราชสีมา (มี ๕ สถานี) ให้เวลาประกาศและอ่านบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดงานครั้งนี้ บทความที่จะออกอากาศนั้น ใช้เวลาอ่านประมาณ ๑๕ นาที ความยาวของบทความถ้าพิมพ์ ๓ หน้ากระดาษพิมพ์ จากรายงานตลอด ๗ วัน ระหว่างเวลา ๗.๑๕-๗.๓๐ น. จึงมีบทความออกอากาศทุกวัน.

๖.๓ โรงภาพยนตร์ ก็มีบทบาทในการประชาสัมพันธ์อยู่ในหลายจังหวัด เช่น จังหวัดตราด การประชาสัมพันธ์ ก่อนงาน และระหว่างงานโดยสื่อมวลชนต่าง ๆ ข่ายโฆษณา งาน ประกาศหอกระจายเสียงของเทศบาลเมืองตราด และฉายสไลด์ตามโรงภาพยนตร์ด้วย (บางจังหวัด ขอความร่วมมือจากโรงโฆษณาของโรงภาพยนตร์ด้วย).

๖.๔ รถจำหน่ายยา ก็ได้รับมามีส่วนร่วมด้วย เช่น จังหวัดศรีสะเกษ นอกจากโฆษณาเชิญชวนด้วยโปสเตอร์ และสถานีวิทยุพล. ๑๗ จังหวัดยังได้ขอความร่วมมือจากหน่วยฉายภาพยนตร์เคลื่อนที่ ของบริษัทจำหน่ายยาด้วย.

๖.๕ หนังสือพิมพ์ จังหวัดที่มีหนังสือพิมพ์ออก หรือมีในจังหวัดใกล้เคียง ก็มี

ยทบาทหรือรายการกิจกรรมประจำวันลงพิมพ์ เช่น อุดรศักดิ์ มีอ่านบทความแนะนำการอ่านหนังสือทางสถานีวิทยุ วปอ. ๑๔ และส่งบทความเกี่ยวกับหนังสือระหว่างชาติ ไปลงหนังสือพิมพ์ประจำท้องถิ่น.

๖.๖ โทรทัศน์ ต่างจังหวัดมีสถานีโทรทัศน์อยู่ที่ สุราษฎร์ธานี ขอนแก่น และลำปาง แต่เท่าที่ทราบ สุราษฎร์ธานี จัดรายการทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๕ วันที่ ๔ และ ๖ เมษายน ระหว่างเวลา ๑๘.๓๐-๑๙.๐๕ น. ทั้งสองวัน.

๗. ค่าใช้จ่ายการจัดงาน ส่วนมากใช้

เงินที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการโอนไปช่วยเหลือ ๘๐๐ บาท เท่านั้น ใช้เป็นเงินรางวัล ค่าอุปกรณ์การประชาสัมพันธ์ ค่าตกแต่งสถานที่และเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ มีหลายจังหวัดเหมือนกันที่ใช้เงินมากกว่านั้น โดยมีวิธีหารายได้มาใช้จ่ายต่าง ๆ กัน เช่น :-

การบริจาค สุราษฎร์ธานี รวมเงิน ๓,๖๑๗.- บาท ผู้บริจาคมีผู้ว่าราชการจังหวัด ๑,๐๐๐ บาท นายกำธร เศรษฐภักดี ๓๐๐.- บาท ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด สาขาสุราษฎร์

ธานี ๕๐๐.- บาท ผู้จัดการธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาสุราษฎร์ธานี ๑๐๐ บาท นางมานิดา การพิศิษฐ์ ๑๐๕.- บาท นายสุวศิษฐ์ เนตรพุกณะ ๑๐๐.- บาท สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี ๑,๕๐๐.- บาท ตู้บริจาคห้องสมุดประชาชน ๑๒.- บาท.

จังหวัดแจ้งความอนุมิทนากการบริจาคทรัพย์ช่วยเหลือราชการ เงินที่ได้มาส่วนใหญ่ใช้ในการปรับปรุงห้องสมุดประชาชน เช่น ช่อมแซมห้องสมุด ช่อมแซมตู้โต๊ะ และทาสีห้องสมุด นอกจากนั้นเป็นรางวัลและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ.

ทำสิ่งของจำหน่าย ปัตตานี รวมเงิน ๒,๗๑๖.- บาท ได้จากจำหน่ายที่คนหนังสือ ๗๑๖.๕๐ บาท ประชาชนบริจาค ๑,๒๐๐.- บาท เงินช่วยเหลือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๘๐๐.- บาท ใช้จ่ายเป็นค่ารางวัล ค่าชดใช้หนังสือชำรุด ค่าโฆษณา ค่าเครื่องดื่ม และเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ.

จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด สุพรรณบุรี ๒,๐๐๐.- บาท เขียนไว้ชัดเจนว่า ค่าใช้จ่ายการทำเนิงานใช้เงินองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุพรรณบุรี

ปี ๒๕๑๕ หมวกค่าใช้สอยประเภทค่าใช้จ่ายในการจัดงานประจำปี ส่วนเงินช่วยเหลือจากสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๘๐๐.- บาท ใช้ซื้อหนังสือสำหรับนิทรรศการ.

มีหลายจังหวัดเหมือนกันใช้เงินทำนองนี้ แต่เขียนไว้ไม่เหมือนกัน เช่น เขียนว่าใช้งบประมาณส่วนจังหวัดหรือใช้ของแผนก.

จากวิธีอื่น ๆ นครราชสีมา จากรายได้ของการจัดงานฉลองอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ประจำปี ๒๕๑๕ จากสำนักงานปลัดฯ โอนมาช่วยเหลือและบริจาค ลพบุรี งบประมาณร่วมกับงานสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ค่าใช้จ่ายจึงคงมีจากงานนั้นด้วย เฉพาะการประกวดการอ่านแข่งไว้ว่า บริษัทสหพัฒน์ปิบล จำกัด ให้ความอุปถัมภ์ เวลาทางสถานีวิทยุกระจายเสียง และรางวัลสำหรับผู้ชนะการประกวด.

จังหวัดที่ใช้เงินมากกว่าเงินอุดหนุนมีอีกหลายจังหวัด แต่ทยอยมาเพียงเท่านั้น ก็เพื่อให้มองเห็นภาพช่องทางที่มาของค่าใช้จ่ายเขาไว้บ้าง ถ้าหากจัดเองโดยไม่มีเงินอุดหนุนก็จะได้ใช้แนวคิดเหล่านั้นเพิ่มเติม.

๔. ความร่วมมือ

จากภาพถ่ายที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งเข้ามา

จะเป็นภาพถ่ายกิจกรรมต่าง ๆ ภาพถ่ายพิธีเปิดงาน โดยผู้ว่าราชการจังหวัด มีประชาชน ข้าราชการ พ่อค้า คหบดีมาร่วมเป็นจำนวนมาก.

จากโครงการงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติที่ จังหวัดจัดทำขึ้น ส่งมาในโครงการแจ้งวัตถุประสงค์สถานที่ กำหนดวันงาน กิจกรรมที่จัด งบประมาณ และคณะกรรมการต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินงาน คณะกรรมการจัดสถานที่ กรรมการโฆษณา กรรมการกิจกรรมต่าง ๆ กรรมการจัดหารางวัลและอื่น ๆ มีรายชื่อผู้ให้ความร่วมมือกว้างขวางมาก ประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่แผนกศึกษา ครูและอาจารย์ ในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ ร.ร. เทศบาล ร.ร. องค์การบริหารส่วนจังหวัด วิทยาลัยต่าง ๆ และมหาวิทยาลัย หัวหน้าหน่วยงานอื่น ๆ ในจังหวัด ทั้งทหารและพลเรือน ต่างมีชื่อในคณะกรรมการต่าง ๆ พ่อค้า คหบดี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุเจ้าของโรงภาพยนตร์ คณะเทศมนตรีเหล่านั้นมาร่วมด้วย.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติคราวนี้จัดได้ถึง ๕๐ จังหวัด หรือมากกว่านั้น จัดใน

ทั่วทุกภาคของประเทศ มีการใช้สื่อมวลชนอย่างกว้างขวาง ก็แสดงถึงมีการร่วมมืออย่างหนึ่ง.

นอกจากนั้น รายการผลงานที่จังหวัดต่าง ๆ ส่งเข้ามา ก็แจ้งว่าแม้จะมีเวลาในการเตรียมงานน้อย แต่ก็ได้รับความช่วยเหลือจากฝ่ายพ่อค้า ประชาชน ข้าราชการทุกฝ่าย และโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้คาดได้ว่า หากจะจัดงานในปีต่อไป ก็จะได้รับความร่วมมือด้วยดีเช่นเคย.

๙. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑. การจัดให้มีงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเป็นของดี ควรสนับสนุนอย่างยิ่งทั้งเป็นที่สนใจของประชาชน แต่น่าเสียดายเวลาเตรียมงานมีน้อย หากจะมีอีกในปีต่อไป ควรให้ทราบล่วงหน้ามากกว่านี้.

๒. ทุนในการดำเนินงาน ครั้งแรกจังหวัดไม่ทราบว่า จะได้รับเงินช่วยเหลือ จึงทำให้ซุกซลักมาก ทราบว่าจะได้เงินช่วยเหลือจนถึงเวลางานแล้ว และจำนวนเงินก็น้อยไป หากจะเพิ่มให้มากกว่านี้ ก็จะเป็นการดี.

๓. การกำหนดเวลา ๑-๗ เมษายน เป็นวันสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินั้น ในระยะเวลาดังกล่าวตรงกับตอนปิดภาคเรียน ทำ

ให้ชาตกุศลที่จะร่วมงานไปมาก เช่นครูและนักเรียนเป็นต้น ควรเป็นตอนที่โรงเรียนเปิด.

๔. เอกสารที่สมาคมส่งไปล่าช้า ไปถึงตอนที่เริ่มงานแล้วถึง ๒ วันก็มี ทำให้ไม่สะดวกในการจัดคึกขึ้นเพิ่มเติม.

๕. จากการจัดงานคราวนี้ พบว่าห้องสมุดส่วนใหญ่ มีแต่หนังสือสำหรับผู้ใหญ่ หรือประเภทตำรา วิชาหนังสือสำหรับเด็ก แท้จริงเด็ก ๆ ก็อยากจะเข้าห้องสมุด แต่เพราะไม่มีหนังสือให้อ่านเด็กจึงเข้าห้องสมุดกันน้อย ห้องสมุดทั่วไป น่าจะจัดมุมหนังสือเด็กไว้ด้วย.

๖. ช่วงระยะที่จัดงานโรงเรียนปิดชั่วคราวครูและนักเรียนโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตเทศบาลไปร่วมไม่สะดวก จึงจัดกิจกรรมการอภิปรายปัญหาและรายการสัมภาษณ์บุคคลเพียงวันที่ ๓ เมษายน วันเดียวเพราะเป็นวันประชุมครูทั้งหมดคนอำเภอเมือง ๕๐๐ คน ซึ่งมาร่วมรายการได้ ประกอบกับวันนั้นเป็นวันตรวจคัดเลือกทหารของอำเภอเมือง ก็มีโอกาสมาร่วมได้เช่นกัน.

๗. หนังสือเด็กที่นำมาจัดนิทรรศการส่วนใหญ่ยืมจากร้านค้า เมื่อเสร็จงานปรากฏว่าหนังสือเหล่านั้นไม่อยู่ในสภาพที่

จะส่งคืนเจ้าของได้ เพราะชำรุดอันเนื่อง
จากการอ่านของเด็ก จนต้องซื้อไว้เป็น
สมบัติของห้องสมุด.

๘. ควรจัดงาน สัปดาห์หนังสือแห่ง-
ชาติทุกปี เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนรัก
การอ่าน จะได้ไม่ลืมการอ่านให้คนรู้จัก
หาความรู้เพิ่มเติม จะได้ช่วยกันพัฒนา
ประเทศให้ก้าวหน้าไปเท่าเทียมกับประเทศ
อื่นได้ ในต่างประเทศ เช่น นิวซีแลนด์
สาธารณรัฐไต้หวัน ฟิลิปปินส์ อเมริกา
แคนาดา ต่างจัดให้มีงานสัปดาห์หนังสือ
แห่งชาติกันมาแล้วทั้งสิ้น บางประเทศ
เช่น ฟิลิปปินส์ จัดมาแล้วถึง ๓๕ ปี ยิ่ง
๒๕๑๕ นี้ จัดโดยการเชิญชวนขององค์-
การสหประชาชาติ จึงจัดกันทั่วโลก และ
เชื่อว่ามีมากประเทศทีเดียว จะจัดงาน
ติดต่อกันไปเป็นการถาวรทุกปี ประเทศไทย
จึงควรจัดเป็นการถาวรต่อไป.

๑๐. บทสรุป มีความเห็นว่าการจัดงาน
สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ๑-๗ เมษายน
๒๕๑๕ ได้ผลดี ทำให้ประชาชนได้ตระ-
หนักถึงคุณค่าของหนังสือมากขึ้น เพราะ
กิจกรรมที่จัดขึ้นมีผู้มาร่วมมาก ผู้ที่มีได้
มาร่วมในที่จัดงาน ก็ย่อมจะได้ทราบเรื่อง
ทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ถึงกล่าวแล้ว.

ความร่วมมือในการจัดงาน ก็เป็นไปได้
ด้วยดี การหาเงินมาใช้จ่ายในการนี้พอ
มีทาง เชื่อว่าบางจังหวัดจัดได้โดยไม่ขอ
รับเงินอุดหนุนก็คงมี.

ครั้งนี้เป็นครั้งแรก จึงจัดที่จังหวัดเสีย
ส่วนมาก ปีต่อไปอาจจะขยายไปถึงอำเภอ
ตำบล และแต่ละโรงเรียนก็ได้ เมื่อมี
ความชำนาญการงานมากขึ้น และจัด
กันแพร่หลาย.

การจัดงานคราวนี้ แต่ละจังหวัดออก
จะมีเวลาการเตรียมงานน้อย แต่ถ้าได้จัด
ทุกปี ทราบเวลาแน่นอน ปัญหาเรื่องเวลา
ก็คงจะหมดไป.

การกำหนดเวลางานว่าเป็นเดือนไหนดี
สมาคมฯ ควรปรึกษารัฐบาลอีกทีว่า
อย่างไรถึงจะเหมาะ ถ้าจัดให้มีในระหว่าง
โรงเรียนเปิด บุคลากรที่จะมาร่วมจัด จะ
มีเวลาพอหรือไม่ เชื่อว่ามีหลายเรื่องที่จะ
ต้องหยิบยกขึ้นมาพิจารณาประกอบอีก.

เมื่อนึกถึงการเรียนการสอนในขณะ
นี้ใช้หนังสือและห้องสมุดเข้าช่วยน้อยมาก
นักเรียนนักศึกษาใช้หนังสือใช้ห้องสมุด
น้อย ห้องสมุดมีหนังสือน้อย ไม่เจริญ
ก้าวหน้าได้มาตรฐาน ตามที่กำหนดกันไว้
เท่าที่ควร สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องคุณภาพ

การศึกษาของชาติ ในเรื่องวิชาการเกี่ยวกับหนังสือและห้องสมุด ประเทศเรามีบุคลากรวุฒิมากพอสมควร พอที่จะทำให้สภาพการดีขึ้นกว่านี้ ถ้ามีการรณรงค์ถูกทางถูกวิธี หาทางทำให้ประชา-

ชนให้รู้เรื่องหนังสือห้องสมุด เข้าใจถึงวิธีที่จะให้บริการที่จัดไว้ให้ไว้ วิถีหนึ่งที่ทำกันไ้ผลมาแล้วในหลายประเทศ ก็คือ การจัดงานเช่นนี้ และถือเป็นเรื่องสำคัญ เรื่องระดับชาติ ระดับโลกทีเดียว.

ร้านแข่งฮง

๑๗๖ ถนนเจริญกรุง สะพานเหล็กบน กรุงเทพมหานคร

๑. รับทำปกหนังสือ เย็บเล่มวารสาร, จุลสาร และหนังสือพิมพ์.
๒. จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์, ครุภัณฑ์ และเครื่องประดับเฟอร์นิเจอร์ห้องสมุดทุกชนิด ทั้งของที่ทำในประเทศ และ จากต่างประเทศ.
๓. รับซื้อขายและแลกเปลี่ยนหนังสือเก่าและหายากทุกชนิด.

โดยราคาย่อมเยา เป็นกันเอง ฝีมือประณีต บริการรวดเร็วเสมอ

สนใจ โปรดติดต่อ ผู้จัดการ ร้านแข่งฮง โทร. ๒๒๕๗๗๓

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

รสา วงศ์ยังอยู่

การอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการศึกษาผู้ที่มีความสามารถในการอ่านเป็นอย่างดีย่อมได้เปรียบผู้อื่นในการศึกษาหาความรู้ ฉะนั้นผู้ที่ประสงค์จะเพิ่มพูนความสามารถและความก้าวหน้าของตนเอง จึงควรสนใจในการปรับปรุงทักษะให้ การอ่านของตนให้เพิ่มขึ้น และนับเป็นหน้าที่โดยตรงของครู และบรรณารักษ์ที่จะส่งเสริมการอ่านของนักเรียน และในทำนองเดียวกัน ประชาชนโดยทั่วไปก็ควรได้รับการส่งเสริมในการอ่านนี้ด้วย เพื่อประโยชน์อันกว้างขวางต่อบุคคลและต่อชุมชน.

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

การสื่อสาร (Communication) คือ การติดต่อระหว่างมนุษย์โดยใช้รหัสความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง จะเป็นการพูด การเขียน แสดงท่าทาง หรือการกระทำ

ใด ๆ ถ้าการกระทำนั้น ๆ ทำให้มนุษย์เกิดความเข้าใจกัน หรือการทำให้เหมือนกัน สิ่งใดที่ทำให้ชุมชนชนเข้ากันได้ สิ่งนั้นก็คือการสื่อสาร.

มนุษย์เราร่วมกันเป็นชุมชนชนได้ และเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีนั้นก็เพราะการสื่อสาร ความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ขึ้นอยู่กับวิวัฒนาการของการสื่อสาร วงการสื่อสารจึงนับเป็นบทบาทในความเจริญก้าวหน้าของชุมชนชนวิวัฒนาการของการสื่อสารนั้นเมื่อได้ขยายกว้างขวางออกไปจนทั่วโลกแล้ว ก็อาจจะกล่าวได้ว่ามนุษย์ได้เจริญขึ้นจนสามารถจะทำความเข้าใจกันได้ทั่วโลก ทั้งนี้เพราะการสื่อสารเป็นแก่นสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของกันและกัน.

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication)

มวลชน (Mass) หมายถึงกลุ่มชนที่รวมกันอยู่มาก ๆ โดยไม่ทราบว่าเป็นใคร

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

๓๑

บ้าง และไม่ทราบฝันเพอย่างไร ตัวอย่าง เช่น ผู้อ่านหนังสือพิมพ์ทั้งหมดเป็นมวลชน ซึ่งไม่ทราบว่าใครบ้าง มีอาชีพและฐานะอย่างไร เป็นต้น

องค์ประกอบการสื่อสาร มี ๓ ประการ ได้แก่ :—

๑) ผู้ส่งสาร.

๒) เนื้อสาร.

๓. ผู้รับสาร.

การสื่อสารมวลชน คือการส่งสาร ผู้ส่งสารอาจเป็นคนเดียวหรือหลายคนก็ได้ ต้องมีผู้รับสาร เป็นคนจำนวนมากซึ่งผู้ส่งมิได้เผชิญหน้าและไม่ทราบว่าใคร มีอาชีพอย่างไร และมีจำนวนเท่าใด ดังนั้น หากเกิดความผิดพลาดขึ้นแล้วก็ไม่สามารถจะแก้ไขได้ทุกคนที่รับสารนั้น.

กรรมวิธีของการสื่อสาร (Process of Communication) ผู้ส่งสาร มีข้อเท็จจริงหรือความคิดที่จะต้องถอดออกมาแล้วส่งไปยังผู้รับสาร.

รหัสที่ ถอดออกอาจเป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือรหัสอย่างอื่น สิ่งที่ถูกถอดออกมาจากข้อเท็จจริงหรือความคิดนั้น เรียกว่าเนื้อสาร เนื้อสารนี้จะถูกส่งไปยัง

ผู้รับสาร ผู้รับสารจะเข้าใจเนื้อสารก็ต่อเมื่อสามารถถอดรหัสออกเป็นข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นซึ่งตรงกับความต้องการของผู้ส่ง ถ้าผู้รับและผู้ส่งเข้าใจกันดี การสื่อสารก็สำเร็จผล.

ข้อสำคัญจึงอยู่ที่ว่า ผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับการสื่อสารนั้น ต้องระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการส่ง.

หน้าที่ของการสื่อสารมวลชน มีอยู่

๓ ประการ :—

๑) เสนอข้อเท็จจริง ต้องเสนอเรื่องหรือรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริงในสังคมให้มวลชนทราบ ทั้งนี้รวมถึงความคิดเห็น.

๒) เสนอข้อคิดเห็น หมายความว่าแสดงข้อคิดเห็น หรือวิจารณ์เรื่องราวหรือบทความต่าง ๆ ไปตามความคิดเห็นของคนโดยอิสระ ไม่อยู่ใต้อำนาจของผู้ใด สื่อมวลชน ต้องเป็นผู้นำความคิดเห็นในสังคม.

๓) เสนอความบันเทิง ซึ่งเป็นหน้าที่จำเป็นที่จะขาดเสียมิได้ เพราะมวลชนย่อมต้องการ ความรื่นเริง บันเทิง อารมณ์ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจไปในตัว.

เครื่องสื่อสารมวลชน (Mass Media Communication) ในปัจจุบัน มีอยู่ ๖ ประเภท ได้แก่:—

- ๑) หนังสือ.
- ๒) หนังสือพิมพ์หรือหนังสือข่าว.
- ๓) นิตยสาร.
- ๔) วิทยุ.
- ๕) โทรทัศน์.
- ๖) ภาพยนตร์.

หนังสือ มีอยู่มากทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ในส่วนใหญ่อยู่นในห้องสมุดประเภทต่าง ๆ.

หนังสือพิมพ์รายวัน ปัจจุบันที่ออกเป็นภาษาไทย ๑ ฉบับ ภาษาจีน ๒ ฉบับ ภาษาอังกฤษ ๓ ฉบับ ซึ่งส่วนมากออกในนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี.

สถิติการจำหน่ายหนังสือพิมพ์รายวันในเขตนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี มีจำหน่ายประมาณ ๓๕๐,๐๐๐ ฉบับ จากจำนวนพลเมือง จะเห็นได้ว่าความนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ของเรายังน้อย หนังสือพิมพ์จึงไม่อาจขยายตัวปรับปรุงได้มากนัก.

นิตยสารหรือวารสาร มีทั้งรายสัปดาห์ รายักษ์ รายเดือน ปัจจุบันมีประมาณ ฉบับ.

วิทยุ ในเขตนครหลวง ๑ มีประมาณ ๕๕ สถานี ในต่างจังหวัด สถานี.

โทรทัศน์ ในเขตนครหลวง ๑ มี ๕ ช่อง ในต่างจังหวัดมี ๕ ช่อง คือที่ ลำปาง, ขอนแก่น, สงขลา (หาดใหญ่), สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต.

ภาพยนตร์ ในเขตนครหลวง ๑ และส่วนภูมิภาคทั่วไปมีโรงภาพยนตร์มากมาย และประชาชนสนใจ ภาพยนตร์ที่จัดว่าเป็นสื่อมวลชนที่แท้จริงก็คือภาพยนตร์แจ้งความและภาพยนตร์ข่าว.

ข่าว

— เป็นวัตถุประสงค์สำคัญของงานสื่อสารมวลชน.

— เป็นรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อันเป็นที่สนใจของประชาชน.

เหตุการณ์เป็นลักษณะข่าว มีหลักดังนี้:—

— เวลา ยิ่งได้รวดเร็วยิ่งมีค่า ถ้าอยู่ไปนานหมดลักษณะเป็นข่าว ดังนั้นผู้รายงานข่าวต้องเห็นเหตุการณ์ใกล้ชิดที่สุด และรายงานให้เร็วที่สุด.

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

๓๓

— ความใกล้ชิด ความห่างไกลหรือใกล้ชิดมิได้วัดด้วยระยะทาง หากวัดด้วยความรู้สึกทางจิตใจ แต่เหตุการณ์ที่ใกล้ชิดตัวเราย่อมมีความสนใจมากกว่า.

— ความขัดแย้ง เพราะเป็นที่สนใจของประชาชน เช่น การขัดแย้งกับกฎหมาย คติอาชญากรรม สังคราม เป็นต้น.

— ผลสะท้อนของเหตุการณ์ เหตุการณ์ใดที่มีผลสะท้อน กระทบ กระเทือนอย่างกว้างขวาง ย่อมเป็นที่สนใจ เช่น การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอัตราเงินเดือน.

ประเภทของข่าว เนื่องจากสื่อมวลชนเกี่ยวข้องกับจิตใจมนุษย์ และมนุษย์ทั่วไป เมื่อกระทำการสิ่งใดมักจะหวังผล ตอบแทน ดังนั้นการอ่านข่าว หรือฟังข่าวก็ย่อมต้องการผลตอบแทนเช่นเดียวกัน ผลตอบแทนของข่าวมี ๒ ประเภท.

๑) ประเภทที่ให้ผลตอบแทนเร็ว ได้แก่ข่าวที่ทำให้จิตใจสบาย ผ่อนคลายอารมณ์ รื่นเริงบันเทิงใจ ซึ่งได้แก่ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวดนตรี ข่าวภาพยนตร์ ข่าวเหล่านี้ไม่ไ้มุ่งให้สาระความรู้ จึงเป็นข่าวเบาสบาย.

๒) ประเภทที่ให้ผลตอบแทนช้า ได้แก่ข่าวสารประโยชน์หรือทำให้เกิดปัญหาความเห็น ขบความเข้าใจ ความรู้ ข่าวการเมือง เหล่านี้ยังอ่านยิ่งได้ความรู้ และรับรู้ไปทีละน้อย ได้รับผลตอบแทนช้า แต่ให้ประโยชน์แก่ผู้รับ.

ในวงงานสื่อสารมวลชนต้องให้ทั้งสองประเภท และอาจจะทำข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ออกมาในรูปที่คล้ายอารมณ์ไว้อย่างผู้รับอาจพอใจ.

อุปกรณ์ที่ทำให้ระบบสื่อสารสมคูลย์

๑) ระดับการศึกษาของมวลชน นับเป็นอุปกรณ์สำคัญ เกี่ยวกับความเข้าใจ ความสนใจ และความซาบซึ้งในภาษา.

๒) ความเจริญของสังคมเมือง มวลชนที่อยู่รวมในสังคมใหญ่ สังคมเริ่มเคลื่อนไหว คนเริ่มมีความกินร่นและใฝ่หามากขึ้น จะรู้สึกอ้างว้าง ไม่มีเพื่อน ไม่มีที่ปรึกษา ไม่มีเวลารว่างมาก ต่างก็ต้องหันเข้าหาสื่อมวลชน ซึ่งเป็นแหล่งเผยแพร่ความจริง ให้ความคิดเห็นและความบันเทิง.

ส่วนสังคมชนบท เป็นสังคมที่สะกดสายตาติดต่อกันยาก ต่างคนต่างอยู่ เป็นสังคมที่อยู่นิ่ง และอาศัยสื่อสารเผชิญหน้า.

๓) การมีส่วนร่วมดำเนิน การใน
การสังคม ประชาชนที่มีการศึกษามาก
ขึ้น จะมานะพยายามก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว
และต่าง ก็ประสงค์ จะมี ส่วนใน สังคมด้วย
จึงหันมาสนใจเรื่องสื่อมวลชน มวลชนจะมี
พลัผลึกกันให้สังคมก้าวไปตามทางที่ตน
ต้องการ ดังนั้นสื่อมวลชนต้องทำหน้าที่
เป็นสื่อกลาง ให้พอดีจึงจะอยู่ในสังคมได้.

วัฒนธรรม ของสื่อมวลชน กับเยาวชน

แม้ในปัจจุบันกิจการสื่อมวลชนจะยังไม่ได้
อยู่ในขั้นมาตรฐาน แต่ก็ไม่ควรกีดกัน
เยาวชนไม่ให้อ่าน ฟัง และดู เพราะถ้า
ทำเช่นนั้นจะทำให้เยาวชนไม่มีโอกาสเข้า
ถึงสื่อมวลชน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ครู
อาจารย์ บรรณารักษ์ ตลอดจนผู้ปกครอง
ที่จะต้องชี้แจงให้เยาวชนได้เข้าใจ และ
ยกระดับวัฒนธรรมของสื่อมวลชนให้สูงขึ้น
ด้วย โดย:-

— พยายามให้ใช้ สื่อ มวลชน ตามที่
พิจารณาเห็นควร.

— ส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น.

— ให้ทันใจในปัญหาสังคม โดยการ
อ่าน การฟัง.

— ให้อรรถาธิบายข่าว.

— ให้อบรมบัณฑิตที่เกรงกลัวและข้อ
คิดเห็นที่น่าสนใจ.

— ให้มีทัศนคติที่ดีต่อสื่อมวลชน.

— ชี้ให้เห็นคุณและโทษของสื่อมวล-
ชน เพื่อให้รู้จักพิจารณาทำมาเข้าใจถูก
ต้องเหมาะสมและให้เกิดประโยชน์.

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

โดยการผ่านเครื่องมือสื่อสารมวลชน
ทางวิทยุกระจายเสียงซึ่งจัดทำได้ทั้งโดย
ทางตรงและทางอ้อม.

๑) โดยทางตรง ได้แก่การจึกราย-
การ.

— แนะนำหนังสือที่น่าอ่าน ประเภท
ต่าง ๆ แก่ทุกเพศทุกวัย เพื่อให้ผู้รับฟัง
ทราบว่าหนังสือใดที่น่าอ่านบ้าง และนำ
อ่านอย่างไร เป็นการช่วยผู้ฟังเลือกสรร
หนังสือ เพราะผู้แนะนำย่อมต้องประเมิน
คุณค่าหนังสือนั้น ๆ มาแล้ว.

— อ่านให้ฟัง ซึ่งอาจจะเป็นหนังสือ
สารคดีที่น่ารู้ และวรรณคดีบางตอนที่มี
อรรถาธิบาย.

— เสนอความเคลื่อนไหวต่าง ๆ เกี่ยวกับ
หนังสือ เช่น การจัดกิจกรรมการหนังสือ
การจัดชมรมนักอ่าน โครงการเกี่ยวกับการ
การพิมพ์หนังสือ เป็นต้น.

การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน

— การวิจารณ์หนังสือ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้อ่าน อ่านอย่างมีวิจารณ์อย่างยิ่งขึ้น และรพั้งความคิดความเห็นของผู้วิจารณ์ด้วย.

— อื่น ๆ ที่มุ่งให้ผู้ฟังกับหนังสือได้พบกัน.

๒) โดยทางอ้อม พิจารณาจากประโยชน์อื่นจะพึงได้ของผู้รับฟัง ให้ได้ทั้งสาระและความบันเทิงไปในตัว.

- รายการเล่านิทาน.
- รายการละครวิทยุ จากนวนิยาย.
- รายการสารคดี เชิงบันเทิง.
- อภิปรายเรื่องหนังสือ.
- สัมภาษณ์นักเขียน.
- เล่าเรื่องสลับคนตรี.

— อื่น ๆ ที่มุ่งให้ผู้รับฟังได้รับทั้งสาระจากหนังสือ รวมทั้งความ บันเทิง อารมณ์ด้วย.

๓๕

การเสนอ มีข้อที่ควรพิจารณา ดังนี้:—

- สถานที่ออกอากาศ.
- ผู้จัดรายการ.
- วิธีการเสนอ (แนบเนียน น่าฟัง).
- เนื้อหา เหมาะสมแก่ผู้รับฟัง.
- เวลา ได้แก่ ระยะเวลาเท่าใด ตอนไหน และเวลาที่ตรงกับเหตุการณ์สำคัญ.
- ความสม่ำเสมอ.

วิธีการนำเสนอ

- ทราบนโยบายของแต่ละสถานีวิทยุ.
- ติดต่อประสานงานกับสถานีวิทยุ.
- จัดทำแผนงาน.

เก็บข้อมูลไว้วินิจฉัย

— เก็บสำเนารายการ แยกประเภทไว้แต่ละปี.

— หากสถานีวิทยุจัดทำสถิติหรือวัดผลจากผู้ฟัง ควรนำมาพิจารณาประกอบการปรับปรุงแก้ไข.

วิธีทำให้เยาวชนอ่านหนังสือมากขึ้น

สิรินทร์ ช่างโชค

วิธีทำให้เด็กชอบอ่านหนังสือ จะใช้วิธีการอย่างเดียวกันโดยตลอด ตั้งแต่เด็กเล็กวัยก่อนเข้าเรียน ไปจนถึงเด็กวัยรุ่น ย่อมไม่ได้ เพราะเด็กอายุต่างกัน มีพฤติกรรม และความต้องการ แตกต่างกันไป วิธีการที่จะใช้กับเด็กต่างอายุกันจึงควรแตกต่างกันไปด้วย.

ดังนั้น จึงควร จะแบ่งเด็กออกไปตามระดับอายุ แล้วหาวิธีการที่เหมาะสมสำหรับเด็กแต่ละระดับต่อไป.

การแบ่งระดับเด็กตามลักษณะของหนังสืออ่านเห็นควร แบ่งออกเป็นสี่ระดับคือ:—

๑. เด็กวัยก่อนเข้าเรียน (อายุระหว่าง ๒—๕ ปี รวมเด็กใน โรงเรียนอนุบาล).

๒. เด็กวัยแรกเรียน (ประถมต้น หรืออายุ ระหว่าง ๖—๘ ปี).

๓. เด็กวัยชอบอ่าน (ประถมปลาย หรืออายุ ระหว่าง ๙—๑๒ ปี).

๔. เด็กวัยรุ่น (มัธยมต้นขึ้นไป).

การเพาะนิสัยรักการอ่านหนังสือให้แก่เด็กควรเริ่มต้นที่เด็กเล็กมาก (ก่อนเข้าเรียนจนถึงประถมต้น) ถ้าใดเริ่มตั้งต้นที่ระดับนี้จะได้ผลดีที่สุด เพราะเป็นการปลูกฝังนิสัยที่ดีให้แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งย่อมกระทำได้โดยง่าย เข้าทำนอง “ไม้อ่อนคู้ง่าย” ถ้าปล่อยให้โตขึ้นไม่แก่เสียแล้ว ย่อม “คู้” ได้ยาก หรือหักไปเลยเมื่อพยายามคู้.

ภายหลังจากนั้น คือเมื่อเด็กผ่านการเรียนในระดับประถมต้น ขึ้นมาจนอยู่ในระดับประถมปลายแล้ว ก็ไม่ควรละเลยการส่งเสริมการอ่านในเด็ก หากใดกระทำต่อเนื่องกันไปจนจบชั้นประถมปลาย เด็กก็จะมีความรักการอ่าน เขาจะรู้สึกว่ หนังสือเป็นอาหารของสมอง เป็นอาหารที่จำเป็น และจะขาดเสียมิได้ เขาจะต้องการอ่านหนังสือจนหาหนังสืออ่าน และในที่สุดก็จะรู้จักเลือกอ่านหนังสือที่ดีและที่เหมาะสมกับตัวเขา (ครูและพ่อแม่ผู้ปกครอง เป็นผู้ช่วยอย่างสำคัญในการ ช่วยเลือก

วิธีทำให้เยาวชนอ่านหนังสือมากขึ้น

๓๗

หนังสือในระยะนี้) ถ้ากระทำไ้ดังนี้ เด็กจะกลายเป็นนักอ่านหนังสือรู้จักใช้หนังสือให้เป็นประโยชน์แก่ตัวเอง และกลายเป็นผู้ที่มียุติญาไปในที่สุด.

ดังนั้นในการประชุมสัมมนาครั้งนั้นจึงควรแบ่งผู้เข้าประชุมซึ่งสนใจใฝ่หาวิธีทำให้เยาวชนอ่านหนังสือมากขึ้น (กลุ่มที่หนึ่ง) ออกไปเป็น ๔ กลุ่มย่อย.

กลุ่มย่อยที่ ๑ อภิปรายและหาวิธีทำให้เด็กวัยก่อนเข้าเรียนสนใจหนังสือ และรักหนังสือเริ่มด้วยการอภิปรายถึงลักษณะหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้เสียก่อนเมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึงอภิปรายถึงวิธีทำให้เด็กวัยก่อนเข้าเรียนสนใจในหนังสือเป็นอันคืบต่อไป.

กลุ่มย่อยที่ ๒ อภิปรายและหาวิธีทำให้เด็กวัยแรกเรียน (ประถมต้น หรืออายุระหว่าง ๖-๘ ปี) รักการอ่านหนังสือ. ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มย่อยที่ ๑ คืออภิปรายถึงลักษณะของหนังสืออ่านที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึง

อภิปรายถึงวิธีทำให้เด็กวัยแรกเรียนหนังสือเพิ่มมากขึ้น.

กลุ่มย่อยที่ ๓ อภิปรายและหาวิธีทำให้เด็กวัยชากอ่าน (ประถมปลาย) อ่านหนังสือให้มากขึ้น. เริ่มด้วยการอภิปรายถึงลักษณะ และประเภทของหนังสือที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึงอภิปรายหาวิธีทำให้เด็กวัยนี้สนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น.

กลุ่มย่อยที่ ๔ อภิปรายและหาวิธีทำให้เด็กวัยรุ่น (มัธยมต้นขึ้นไป) อ่านหนังสือให้มากขึ้น เริ่มด้วยการอภิปรายถึงลักษณะและประเภทของหนังสือที่เด็กวัยรุ่นชอบอ่าน เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึงอภิปรายหาวิธีทำให้เด็กวัยรุ่นสนใจในการอ่านเพิ่มมากขึ้น.

จากข้อสรุปของแต่ละกลุ่มย่อยนำมาประมวลเข้าด้วยกัน ก็จะเป็นวิธีการในอันที่จะทำให้เกิด (เยาวชน) อ่านหนังสือมากขึ้น แยกแยะไปตามวัยของเด็กแต่ละระดับ.

โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ลมูล - รัตตากร

๑. หลักการและเหตุผล

หนังสือที่ดีเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงสมอง และเจริญสติปัญญา เป็นสิ่งที่ถ่ายทอดความรู้ สื่อความเข้าใจระหว่างบุคคลในชาติชนวรรณะที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ให้ความเพลิดเพลิน สร้างความมั่นคงในจิตใจ และทัศนคติอันถูกต้อง.

ประเทศไทยยังขาดแคลนหนังสือที่ดีอยู่มาก และหนังสือที่ดีมีอยู่ไม่ถึงมือคนทั่ว ๆ ไป เพราะราคาสูง ไม่มีแหล่งจำหน่ายโดยกว้างขวางและเพียงพอ ขาดการแนะนำให้รู้จักอ่าน.

เยาวชนในปัจจุบันสนใจในการอ่านมากขึ้น และให้เห็นประโยชน์ของการอ่าน เพื่อความรู้ และเพื่อความสุขสบายใจ แต่ก็ต้องประสบปัญหาเรื่องขาดแคลนหนังสือที่อยู่ในความสนใจ ที่จะช่วยให้เข้าใจตนเองและขจัดปัญหาที่ขัดข้องใจ.

การจัดทำหนังสือที่ดีในราคาเยา เพื่อสนองความต้องการทางความรู้ สติ

ปัญญา ทัศนคติ และความเจริญทางจิตใจโดยทั่ว ๆ ไป จึงจำเป็นต้องสำหรับสังคมไทยในปัจจุบัน ขณะนี้หนังสือซึ่งไร้สาระ และมุ่งไปในทางเสื่อมทรามก็มีมาก ถ้าไม่มีหนังสือที่ดีกว่า และชวนอ่านด้วยแล้ว ผู้ที่ร่อนอยและอาบุน้อยก็จะหลงผิดมากขึ้น.

๒. เป้าหมาย

โครงการนี้มุ่งจะส่งเสริมการอ่านหนังสือที่ดีสำหรับประชาชนทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น จะผลิตหนังสือที่ดี ให้ความรู้ ให้เกิดความเข้าใจอันถูกต้อง มีทัศนคติที่ดี ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และให้ได้รับความเพลิดเพลินในเรื่องที่สนุกสนาน และไม่เป็นพิษเป็นภัย จะร่วมมือกับโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนเพื่อทราบความต้องการ.

โครงการนี้มิได้มุ่งหวังกำไร หากประสงค์จะให้คนทั่วไปได้เป็นเจ้าของหนังสือโดยเสียเงินเพียงเล็กน้อย.

โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชน

๓๕

— ประเภทของเรื่องที่จะพิมพ์

๒.๑ หนังสือทางวิชาการ ความรู้
ต่าง ๆ.

๒.๒ หนังสือ ที่ให้ความจริงใจ
เช่น หนังสือชีวประวัติ หนังสือทางศาสนา
หนังสือกวีนิพนธ์.

๒.๓ หนังสือ ที่ให้ความเพลิดเพลิน
และส่งเสริมสติปัญญา เช่น นวนิยาย
หนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยว.

๒.๔ หนังสือ ที่สร้างความเข้าใจ และ
ทัศนคติอันถูกต้อง เช่น จิตวิทยา แก้คดี
ทางศาสนา และปรัชญา.

๒.๕ หนังสือ ที่ส่งเสริมการสร้างสรรค์
และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น
ศิลปะ และการ ประดิษฐ์ต่าง ๆ งาน
อภิเษก ฯลฯ.

หนังสือเหล่านี้ อาจจะแปลหรือเขียน
ขึ้นใหม่ หรือเลือกเรื่องที่เคยพิมพ์แล้ว มา
พิมพ์ซ้ำถ้าหากเห็นสมควร.

— จำนวนเรื่องที่จะพิมพ์

อย่างน้อยปีละ ๖ เล่ม สองเดือนต่อ
เล่ม พยายามให้มีหนังสือประเภทต่าง ๆ
ถ้ากำลังเงิน และกำลังคนเพียงพอ จะ
พิมพ์เดือนละหนึ่งเล่ม.

๓. ขอบเขต

นอกจากการจัดพิมพ์ดังในข้อ ๒ แล้ว
อาจดำเนินการอย่างอื่นเกี่ยวกับการผลิต
หนังสือเพื่อสนองความต้องการของนิสิต
นักศึกษา นักเรียน และคนทั่ว ๆ ไปใน
ขณะนี้ คือ:—

๓.๑ รับผิดชอบต่อคำแนะนำ ตลอดจนจัด
หาเรื่องที่จะพิมพ์แจกในโอกาสต่าง ๆ เช่น
งานศพ งานทำบุญอายุ และงานกุศลอื่น ๆ
 เป็นต้น.

๓.๒ รับผิดชอบการเกี่ยวกับการจัด
ทำหนังสือปริญา หนังสืออนุสรณ์ และ
หนังสือระลึกอื่น ๆ ของสถาบันการศึกษา
ทุกระดับ.

๔. วิธีดำเนินการ

๔.๑ การเลือกเรื่องที่จะแปล หรือที่
จะหาผู้เขียน ให้มีกรรมการชุดหนึ่งเป็น
ผู้คัดเลือกเรื่องที่จะจัดพิมพ์ในขั้นนี้ โดย
ยึดแนว ความ ต้องการ และ ประโยชน์ของ
เรื่องนั้น ๆ.

๔.๒ เมื่อเลือกเรื่องได้แล้ว กรรมการ
การช่วยกันจัดหาผู้แปล หรือผู้เขียน.

๔.๓ สำหรับเรื่องแปล ให้ทางสำนัก
งานของสมาคมดำเนินการติดต่อขอ
ลิขสิทธิ์เจ้าของเรื่องเสียก่อน.

๔.๔ การตรวจค้นฉบับให้กรรมการ
หาผู้ชำนาญในการแปล ในด้านภาษา
และในเนื้อเรื่องแต่ละเรื่อง (ถ้าจำเป็น)
เป็นผู้ตรวจค้นฉบับ.

๔.๕ การทำภาพประกอบ (ถ้าจำเป็น)
ก็ให้มีภาพเขียน หรือภาพถ่าย
แล้ว แต่ความเหมาะสมโดยมอบให้ผู้
ชำนาญงานนี้เป็นผู้ดำเนินการ.

๔.๖ การจัดพิมพ์ ใช้วิธีสืบราคา
เกี่ยวแก่การพิมพ์ เลือกรองพิมพ์ที่ไว้ใจได้.

๔.๗ การจัดจำหน่าย แบ่งเป็น ๒
วิธี.

๔.๗.๑ มอบให้ตัวแทนคือ ร้านขาย
หนังสือ โรงเรียน และวิทยาลัย ห้าง
สมุดต่าง ๆ รับผิดชอบจำหน่าย โดยให้ค่า
จำหน่ายใน ราคาเล่มละไม่เกินสองบาท
และให้เครดิตแก่ผู้จำหน่ายในระยะเวลาอัน
ควร.

๔.๗.๒ จัดหาสมาชิกรับซื้อหนังสือ
เป็นประจำ โดยลดราคาให้เป็นพิเศษ
และขอเก็บเงินล่วงหน้าแบบเดียวกับวาร-
สาร อาจให้ยกเว้นเป็นชุด ๆ ละสามเล่ม
จ่ายเงินล่วงหน้าครั้งเดียวสามเล่ม ให้ผู้
ปกครองหรือบิดามารดาขอรับเป็นสมาชิก
แทนเด็กของตนได้ในกรณีเด็กเล็ก.

๔.๘ การเก็บเงิน.

๔.๘.๑ ในนครหลวง เจ้าหน้าที่จะ
ออกไปเก็บเงินจากตัวแทนจำหน่ายเดือน
ละครั้ง โดยมีกำหนดแน่นอนว่า จะเก็บ
จากผู้ใด ในวันใด.

ถ้าผู้แทนจำหน่ายต้องการหนังสือเพิ่ม
เติม จะเก็บเงินค่าหนังสือที่จำหน่ายได้
แล้วในวันเดียวกันที่เอาหนังสือเพิ่มเติมไป
ส่งให้.

๔.๘.๒ ในส่วนภูมิภาค กำหนดให้ส่ง
เงินชำระทางไปรษณีย์ทุกเดือน ภายใน
กำหนดเวลา เจ้าหน้าที่จะเดินทางไปตรวจ
ตลาดต่างจังหวัด อย่างน้อยปีละครั้ง.

๔.๘.๓ สมาชิกประจำ ตามข้อ
๔.๗.๒ ส่งเงินทางไปรษณีย์ หรืออาทิมา
ชำระเงินด้วยตนเอง ณ ที่ทำการของ
สมาคม.

๔.๙ การเก็บหนังสือคืน.

หนังสือที่วางจำหน่าย จะต้องเก็บคืน
ทุก ๆ สามเดือน สำหรับนครหลวง
ส่วนในต่างจังหวัดเก็บคืนทุกหกเดือน เพื่อ
มิให้หนังสือเก่ายู่งในร้าน และจะได้ส่งไป
ยังแหล่งจำหน่ายอื่น ที่ต้องการหนังสื
อน ๆ เพิ่มขึ้น.

๔.๑๐ ใบสัญญาและแบบฟอร์ม
ต่าง ๆ.

โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชน

๔๑

จำเป็นต้องมีหนังสือสัญญาสำหรับการ
แปล และคนจัดพิมพ์ ก็มีแบบฟอร์ม
ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจ.

๔.๑๑ ค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการ.

๔.๑๑.๑ ค่าจ้างพิมพ์.

๔.๑๑.๒ ค่าแรงงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการ
การจัดพิมพ์ วางตลาด และเก็บเงิน.

๔.๑๑.๓ ค่าแรงงานตรวจต้นฉบับ
ตรวจปรุฟ.

๔.๑๑.๔ ค่าไปรษณีย์ ค่าขนส่ง
พาหนะในการติดต่อ.

๔.๑๑.๕ ค่าโฆษณา.

๔.๑๒ การตรวจตลาดและประเมิน
ผล.

เพื่อปรับปรุงคุณภาพของหนังสือ และ
ให้หนังสือไปถึงผู้อ่านได้มากที่สุด จะต้องมีการ
ตรวจความถี่ของการหาทางแก้ไข
อุปสรรค ประเมินผลของการจัดทำ.

รายการกระจายเสียงเพื่อความรู้อยู่

๑. สถานีวิทยุ ๑ ป.ณ.

ทุกวันพุธ เวลา ๑๘.๓๕ — ๑๘.๕๐ น.
(๑๕ นาที) รายการ แนะนำหนังสือ
“เรื่องน่าอ่าน”.

๒. สถานีวิทยุ ท.ท.ท. ภาคปกติ

ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่สามของเดือน
เวลา ๐๘.๐๐ — ๐๘.๓๐ น. (๓๐ นาที)
รายการ ปาฐกถา, อภิปรายเกี่ยวกับ
หนังสือ — การอ่าน — ห้างสมุด.

การอ่าน

เกหลง พานิช

หนังสือเปรียบบุญแ
ความเขลาถูกทำลาย
หนังสือให้คำตอบ
หากขาดที่ปรึกษา
หนังสือช่วยปัญญา
อ่านเรียนไม่ดังดอ
หนังสือเปรียบประตุ
ถ้าอย่างก้าวเข้าไป
หนังสือดังโอสถ
ฉายเห็นโลกประเทือง
หนังสือหลายประเภท
เลือกอ่านเลือกศึกษา
ยามใดใครเหนื่อยอ่อน
อาจแก้ให้คนคลาย
เรามีหลายรายการ
ข้อใหญ่ไม่ล้มค่อ
หนังสือประมวลเหตุ
อ่านดูรู้คดี

ไขเผยแพร่ความรู้หลาย
จงอ่านเถิดเกิดปัญญา.
สิ่งโดยรอบเป็นปัญหา
อาจพบได้ในหนังสือ.
ถ้าหากว่าหมั่นฝึกปรือ
เกิดปัญญาพาสุขใจ.
สู่ชุมทองอันผ่องใส
พบสิ่งงามอร่ามเรือง.
อาจเปลืองปลดความขุ่นเคือง
แทนโลกวุ่นขุ่นวิญญาณ์.
อาจแก้เหตุได้นานา
หนังสือดีมีมากมาย.
อยากพักผ่อนหย่อนใจกาย
ได้ด้วยการอ่านหนังสือ.
กะประมาณการจ่ายขอ
แบ่งเงินซื้อหนังสือดี.
ของประเทศบรรดามี
ทันเหตุการณ์ของบ้านเมือง.

การอ่าน

๔๓

หนังสือเปรียบดังมิตร
เพลินใจไปกับเรื่อง

หนังสืออยู่ในบ้าน
เดินทางไปห่างไกล

หนังสืออาจปลุกจิต
สู่ทางทำกรงาน

หนังสือคือแว่นฉาย
ขามใดใครอยากรู้

หนังสือสอนธรรมะ
ขามใดใจร้อนผ่า

อ่านมากรู้จักโลก
ขามจิตติดเคืองเข็ญ

หนังสือเปรียบดังกล้อง
เรื่องเกิดถึงไหนไหน

หมั่นอ่านและหมั่นคิด
ผู้หมั่นอ่านหนังสือ

เป็นครูต้องหมั่นอ่าน
หากศิษย์อ่านมากกว่า

ช่วยปลดบจิตคลายขุ่นเคือง
ปลดความทุกข์เกิดสุขใจ.

คล้ายขวดยานพาครรไล
แล้วกลับมาไม่ช้านาน.

แนะข้อคิดให้กล้าหาญ
ช่วยบ้านเมืองให้เฟื่องฟู.

เรื่องทั้งหลายปรากฏอยู่
ถ้าส่องเป็นเห็นเรื่องราว.

อาจชำระให้ใจขาว
อ่านธรรมะจะกลับเย็น.

เหมือนมีโชคผลเพียบเพ็ญ
ใช้ความรู้เป็นคู่ใจ.

สำหรับส่องมองทางไกล
อาจเห็นได้ในหนังสือ.

ช่วยให้จิตได้ฝึกปรือ
ไม่โง่เขลาเหมือนเต่าปลา.

เพื่อกรงานพัฒนา
ครูก็ต้องถอยศักดิ์ศรี.

โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมีสื่อมวลชนหลายชนิดที่เกี่ยวข้องอยู่ในวงชีวิตของคน สื่อที่สำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตสื่อหนึ่งนั้น ได้แก่ หนังสือ หนังสือช่วยให้ชีวิตสมบูรณ์ เมื่อมีความสุข หนังสือจะช่วยให้มีความสุขเพิ่มทวีคูณ เมื่อยามใดรับความทุกข์ประสบความยากลำบากย่อมได้ใช้หนังสือเป็นเครื่องปลอบใจ ช่วยให้เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นและแนววิธีกแก้ไข หนังสือช่วยผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย นับเป็นแหล่งความรู้ ความสำราญสำหรับผู้รู้ทุกวัย หนังสือไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่

ในประเทศไทยขณะนี้เด็ก ๆ ใฝ่รักการอ่านมากขึ้น โดยผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องเห็นประโยชน์ของหนังสือดังกล่าวข้างต้น แต่ยังประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนหนังสือ ที่มีคุณภาพ มีความถูกต้องเหมาะสมกับระดับความสามารถ และความสนใจของเด็ก และตรงกับ

ความต้องการของสังคม ที่จะปลูกฝังเด็กในทางทัศนคติและอุดมการณ์อื่น ๆ.

หนังสือที่ย่อมเสมียนประทีปให้ความสว่างสักระไรแจ่มใสส่งเสริมสติปัญญา ขจิตวิเศษ การจัดทำหนังสือดี ราคาเยา จึงนับว่าจำเป็น เพื่อช่วยให้เด็กมีหนังสือที่จะเลือกอ่านตามความปรารถนา ไม่ต้องอาศัยอ่านเรื่องต่าง ๆ ในตลาด หนังสือปัจจุบันที่ชักนำไปสู่ทางเสื่อมเต็มไปด้วยเรื่องรุนแรง โหดร้าย เหลือเชื่อต่าง ๆ.

๒. เป้าหมาย

โครงการนี้ส่งเสริมหนังสือที่ดีให้เด็ก ๆ ตั้งแต่เด็กเล็ก ๆ จนถึงระดับชั้นประถมศึกษา และชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อต่อเนื่องกับโครงการหนังสือสำหรับประชาชน ที่มุ่งจัดทำหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น จะผลิตหนังสือดีให้ความรู้ ประกอบ การ ศึกษา ส่งเสริมทักษะ และความคิดสร้างสรรค์

โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก

๔๕

และให้ได้รับความเพลิดเพลินในเรื่องที่ก่
งาม จะร่วมมือกับโรงเรียนและห้องสมุด
ประชาชน ตลอดจนสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง
กับเด็ก เพื่อทราบความต้องการและหา
ทางสนองความประสงค์.

— ประเภทของเรื่องที่จะพิมพ์

๒.๑ หนังสือที่ให้ความจริงโลงใจ
เช่นเรื่องประวัติศาสตร์ ชีวประวัติ คาสนา
กวีนิพนธ์ โคลงกลอนสำหรับเด็ก ๆ.

๒.๒ หนังสือที่ให้ความเพลิดเพลิน
สนุกสนานแก่เด็ก เรื่องตลกขำขัน นิทาน
นิทานภาพ เทพนิยาย เทพปกรณัม
หนังสือลึกลับ ผจญภัย นวนิยายสำหรับเด็ก
เด็ก ปัญหาอะไรเอ๋ย.

๒.๓ หนังสือที่ส่งเสริมความรู้
ความคิด สติปัญญา สร้างความเข้าใจ
ให้เด็กรู้จักตนเอง รู้จักสังคมที่ตนอยู่
บทบาทและหน้าที่ของตนต่อสังคมและ
ขยายวงประสบการณ์ของเด็ก เช่นหนังสือ
ทางวิทยาศาสตร์ การท่องเที่ยว ความรู้
เกี่ยวกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ขนบ-
ประเพณีของประเทศตนเองและประเทศ
อื่น ๆ ในโลก.

๒.๔ หนังสือที่ช่วยแก้ไขปัญห
ทางจิตวิทยาต่าง ๆ ที่เด็กรู้สึก เช่น ความ

กลัว ความประหม่าอาย ความริษยา
 เป็นต้น.

๒.๕ หนังสือที่ส่งเสริมสร้างสรรค์
การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น
ทางคันคิลปะ การดนตรี การประดิษฐ์
ต่าง ๆ งานอดิเรก.

หนังสือเหล่านี้อาจจะแปลหรือเขียน
ขึ้นใหม่ หรือเลือกจากผลงานของนัก
นักศึกษ บุคคลทั่วไปผู้สนใจในการเขียน
หรือแปลหนังสือสำหรับเด็ก หวังที่จะ
พยายามส่งเสริมให้คนไทยด้วยกันช่วยกัน
สร้างหนังสือเพื่อเด็กของไทยให้มากขึ้น
(แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังเงินด้วยว่าจะพอ
ทำได้เพียงใดหรือไม่).

— จำนวนเรื่องที่จะพิมพ์

อย่างน้อยปีละ ๔-๖ เล่ม ถ้า
สามารถหาเรื่องมาไว้จำนวนมากพอ และ
มีกำลังคนพอจะพยายามพิมพ์มากกว่านั้น.

๓. ขอบเขต

นอกจากการพิมพ์เรื่องประเภทต่าง ๆ
ทั้งในข้อ ๒ แล้วอาจรับพิมพ์หนังสือสำหรับเด็ก
ให้แก่ผู้ที่ต้องการให้จัดการพิมพ์ให้
และในเทศกาลพิเศษที่อาจมีผู้ต้องการ
ทำหนังสือสำหรับเด็กขึ้นเพื่อเป็นที่ระลึก

จะพยายามช่วยจัดหาเรื่องที่จะพิมพ์หรือให้คำแนะนำในการคัดเลือกเรื่องและดำเนินการพิมพ์ก็ช่วยจัดหาผู้วาดภาพประกอบให้ด้วย.

๔. วิธีดำเนินการ

(ตามโครงการหนังสือสำหรับประชาชน
ไปรษณีย์รายละเอียดยกเอกสาร ก. ๕/
๒๕๑๕).

การจัดชมรมนักอ่าน

ประมวล โภมารทัต

ชมรมนักอ่าน หมายถึง การรวมกัน
ของนักอ่าน ผู้ที่สนใจในการอ่านหนังสือ
และใฝ่ใจในการหาหนังสือที่ได้อ่าน ตรง
กับภาษาอังกฤษเรียกว่า บุคคลคล้าย.

การจัดตั้งชมรมนักอ่านในประเทศไทย
ยังไม่มีใครมีการจัดกันแพร่หลายนัก เท่าที่
ผ่านมาเคยมีสำนักพิมพ์บางแห่งพยายาม
ที่จะจัดตั้งขึ้น แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จ
เท่าที่ควร จึงล้มเลิกไป.

ชมรมนักอ่านของต่างประเทศ โดย
เฉพาะที่สหรัฐอเมริกาและยุโรปนั้น มี
แพร่หลายทั่วไป ความแตกต่างระหว่าง
ชมรมนักอ่านหรือบุคคลคล้ายของต่างประเทศ
กับของเราก็คือ ในต่างประเทศนั้น นัก
อ่านหรือผู้ชอบหนังสืออ่านเป็นผู้ร่วมมือกัน
จัดตั้งขึ้น มีการเรียกเก็บเงินค่าสมาชิก
เพื่อจ้างบุคคลที่มีความสามารถเป็นเจ้า-
หน้าที่ ทั้งในการดำเนินงานและอื่น ๆ
สมาชิกมีสิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการ
ของชมรมขึ้นบริหารงาน ชมรมนัก
อ่านของต่างประเทศทำงานกันอย่างจริงจัง
มีการแนะนำหนังสือที่ดีน่าอ่านให้แก่สมา-

ชิกเมื่อหนังสือออกใหม่ก็มีคำวิจารณ์ และ
แนะนำว่าหนังสือนั้นเหมาะสมเพียงไร แต่
ละชมรมจะเป็นการรวมตัวระหว่างบุคคล
ที่สนใจหนังสือประเภทเดียวกัน ใฝ่ใจที่
จะหาหนังสือประเภทเดียวกันอ่าน ดังนั้น
เมื่อตลาดหนังสือขาดแคลนหนังสือประเภท
ที่ชมรมเห็นว่า สมาชิกควร ได้อ่าน หรือ
ต้องการอ่าน ทางชมรม (โดยการ
พิจารณาของสมาชิกและคณะกรรมการ)
จะเรียกร้องให้สำนักพิมพ์จัดหาหนังสือตาม
ที่ต้องการมาจัดพิมพ์ให้สมาชิกได้ซื้ออ่าน
ซึ่งโดยวิธีนี้ ทางสำนักพิมพ์จึงพอจะมีความ
มั่นใจได้ว่า หากพิมพ์หนังสือที่ชมรม
นักอ่านต้องการแล้วจะต้องขายหนังสือได้
ดังนั้น ชมรม ที่มี สมาชิก อยู่ มากก็ย่อมมี
อิทธิพลในการเลือกหนังสือได้มาก และ
นี่คือข้อแตกต่างที่สำคัญของชมรมนักอ่าน
ต่างประเทศกับชมรมนักอ่านในประเทศไทย.

ชมรมนักอ่านในประเทศไทยตามที่
กล่าวแล้วว่ามีอยู่ไม่มากนัก และสำนัก

พิมพ์เป็นผู้ทรงชนก อย่างเช่นที่สำนักพิมพ์ ก้าวหน้าเคยจัดทรงชนกเมื่อหลายปีก่อนนั้น จึงไม่ได้ผลและอาจถือได้ว่าล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง เพราะผู้อ่านที่แท้จริงไม่มีสิทธิที่จะเลือกอ่านหนังสือที่ตนต้องอ่านได้ เพราะทางสำนักพิมพ์เป็นผู้เสนอแนะให้ ก็มีค่าเท่ากับว่าสำนักพิมพ์โฆษณาขายหนังสือของตนเองเท่านั้น.

ในโรงเรียนหลายแห่งของเรามีการจัดชมรมนักอ่านขึ้น ส่วนมากเป็นพวกเด็กนักเรียน และเท่าที่ปรากฏนักไม่มีการกระทำอะไรมากไปกว่า การแนะนำหนังสืออ่านแก่กันในกลุ่มสมาชิกเท่านั้น ยังไม่มีสิทธิมากไปกว่านี้ เพราะแต่ละชมรมยังมีสมาชิกไม่มากพอ หรืออีกอย่างหนึ่งซึ่งเกือบจะเป็นสัญลักษณ์ของคนไทยคือ เขาจะไม่ค่อยยอมออกความคิดเห็นกันมากนัก คงจะเห็นได้จากกรณีที่อาจารย์บรรณารักษ์ หลาย ท่าน พยายาม จะให้ นักเรียนเสนอแนะว่าต้อง การ อ่าน หนังสืออะไรเล่มไหน มักจะไม่ได้รับความเห็น และอีกประการหนึ่ง บางทีเมื่อเด็กออกความเห็นไปแล้วว่าต้องการอ่านหนังสือเล่มใด ทางห้องสมุดก็ไม่อาจจัดหาให้ได้ หน้าที่การจัดหาหนังสือ จึง ตกอยู่ที่ อาจารย์บรรณารักษ์.

ประเด็นในการจัดชมรมนักอ่านจึงอาจแยกออกได้เป็น ๒ อย่างคือ :—

๑. การจัดชมรมนักอ่านสำหรับเด็กนักเรียน (รวมทั้งในระดับอุดมศึกษา).

๒. การจัดชมรมนักอ่านสำหรับประชาชน หรือบุคคลที่มีความสามารถที่จะขอหนังสืออ่านได้.

ในการประชุมสัมมนาครั้งนี้ควรที่จะได้พูดกันถึงทั้งสองประเด็น โดยแยกกลุ่มการพิจารณาออกไปตามที่กล่าวไว้ข้างต้นสองข้อนี้.

กลุ่มที่ ๑ การจัดชมรมนักอ่านสำหรับเด็กนักเรียน

การจัดอภิปรายควรเน้นหนักไปในทางที่จะมีวิธีการอย่างไรที่จะสามารถรวมกลุ่มนักเรียนที่สนใจการอ่านหนังสือ ให้เด็กนักเรียนรู้สึกสิทธิในการเลือกอ่านหนังสือที่ดี แล้วจึงพูดกันถึงสิทธิหน้าที่และวิธีกาำเนินงานของชมรม การเลือกกิจกรรมการดำเนินงาน หมายรวมไปถึงตำแหน่งหน้าที่ของกรรมการในชมรมด้วย.

กลุ่มที่ ๒ การจัดชมรมนักอ่านสำหรับประชาชน

การจัดชมรมนักอ่าน

การอภิปรายควรเริ่มต้นตั้งแต่ว่ามีความจำเป็นเพียงไรในการจัดตั้งชมรมนักอ่าน ซึ่งก็คงไม่มากนักในการอภิปรายต่อจากนั้นก็มาถึงปัญหาว่า จำเป็นจะต้องให้สำนักพิมพ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับชมรมมากน้อยเพียงไร เราจะสามารถจัดตั้งชมรมนักอ่านอย่างในต่างประเทศเขาได้หรือไม่ เมื่อได้ข้อสรุปแล้วจึงมาถึงว่า มีวิธีอย่างไร

๔๕

ที่จะทำให้ชมรมมีความมั่นคง มีอิทธิพลเพียงพอในการเรียกร้องหาหนังสือดีจากสำนักพิมพ์ได้ แล้วจึงถึงหน้าที่และสิทธิของสมาชิก การจัดตั้งกรรมการบริหาร และปัญหาปลีกย่อยอื่น ๆ.

จากการอภิปราย ก็จะสามารถสรุปผลรวบรวมได้ว่า ชมรมนักอ่านนั้นควรจะมีการจัดขึ้นอย่างไร.

สภาพความเป็นอยู่ สังคม ลักษณะนิสัย ทักษะคติ และการศึกษาเกี่ยวกับการอ่าน ตลอดจนมีความสนใจ และความต้องการหนังสือของประชาชนนอกเมือง

พ.อ. สนิท ผดุงกิจ*

๑. อารัมภบท

ท่านนายกสมาคม ฯ ท่านกรรมการ
และสมาชิกของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

กระผมได้รับอนุญาตจาก กองอำนวยการกลาง รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ให้มาบรรยายสภาพความเป็นอยู่ สังคม ลักษณะนิสัย ทักษะคติ และการศึกษาเกี่ยวกับการอ่าน ตลอดจนมีความสนใจและความต้องการหนังสือของประชาชนนอกเมือง ภาระหน้าที่นี้ทำให้ผมไม่สบายเพราะผมเป็นทหารไม่มีอาชีพเป็นครูหรือนักการศึกษา ท่านที่เคารพส่วนใหญ่มีทั้งความรู้ และประสบการณ์ในเรื่องเหล่านี้มากกว่าผมมากมายนัก การที่กระผมมาบรรยายเรื่องนี้จึงเท่ากับเป็นการนำเอาประสบการณ์มาขายส่วน

เรื่องที่ผมจะบรรยายต่อไปนี้ใคร่ค้นคว้าจาก:—

— หนังสือเรื่อง “ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย” ของ ดร. ไพฑูรย์ ช่างเรือน คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

— คำบรรยายของ พล.ต. ไพฑูรย์ ช่างเรือน ประจำกองบัญชาการทหารสูงสุต ซึ่งบรรยายแก่กรรมการสมาคมส่งเสริมการศึกษาในถิ่นกันดาร เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๕.

— ประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้ากองการศึกษา กองอำนวยการกลาง ฯ ของกระผมเอง.

การบรรยายครั้งนี้หาก กระผมแสดงความคิดเห็นประการใดแล้ว ก็เป็นเพียงเรื่องส่วนตัวของกระผมโดยเฉพาะ ความ

* พ.อ. สนิท ผดุงกิจ หัวหน้ากองการศึกษา กองอำนวยการกลาง ฯ บรรยายเรื่องนี้เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๔ เวลา ๑๕.๑๕-๑๖.๓๐ น. ในหัวข้อ “ประชาชนไทย (นอกเมือง)”

สภาพความเป็นอยู่ ฯ

ผลิตผลต่าง ๆ กันต่าง ๆ หากจะมีก็เป็น
ของกรรมแต่ผู้เดียว.

ในโอกาสนี้ กระผมขอแสดงความ
ขอบคุณแก่ ดร. ไพฑูรย์ ช่างเรือน และ
พล.ต. ไพฑูรย์ ขจรพันธุ์ ไว ณ ทนด้วย.

๒. ลักษณะของสถาบันสังคมไทย

ดร. ไพฑูรย์ ฯ ได้แบ่งไว้ดังนี้ :—

๒.๑ สถาบันทางสังคมขั้นปฐมภูมิ
(Primary Institution) อันได้แก่ครอบครัว
ซึ่งเป็นสถาบันมูลฐาน สำหรับของไทย
แบ่งออกได้เป็น ๒ ชนิดคือ :—

๒.๑.๑ Extended Family เป็นลักษณะ
ของครอบครัวขนาดใหญ่ สมาชิกของ
ครอบครัวอาศัยอยู่รวมกันระหว่าง พ่อแม่
พี่น้อง หรือปู่ย่า ตายาย และเมื่อสมาชิก
ในครอบครัวได้แต่งงานไปแล้ว ก็ยังไม่
แยกย้ายไปอยู่ต่างหาก ทว่ายังอยู่รวมกัน
ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเป็นไปอย่าง
แน่นแฟ้นตามหลักอาวุโส โดยมีหัวหน้า
ครอบครัวเป็นผู้รับผิดชอบ การตั้งครอบ-
ครัวในลักษณะนี้เป็นไป ตามธรรมชาติ
อาศัยแม่น้ำลำคลองเป็นหลัก สภาพชีวิต
ความเป็นอยู่เป็นไปอย่างเรียบง่าย ช่าง
การศึกษา กระจายกันอยู่ตามชนบท

๕๑

เป็นส่วนมาก อันเป็นลักษณะของครอบครัว
ในสังคมแบบเก่า ซึ่งในปัจจุบันถือว่าเป็น
อุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนา.

๒.๑.๒ Dynamic Family เป็นลักษณะ
ของครอบครัวขนาดเล็ก มีการตัดสินใจ
การปกครอง และความอิสระภาพเป็นของ
ตัวเอง สภาพของครอบครัวอยู่ในภาวะ
ทันสมัย มีรายได้และชีวิตความเป็นอยู่
อย่างสุขสบาย อันเป็นลักษณะครอบครัว
ที่อาศัยอยู่ในเมือง หรือในที่สังคมเจริญ
แล้ว ซึ่งมีผลเกื้อกูลต่อการพัฒนาประเทศ
เป็นอย่างมาก.

๒.๒ สถาบันทางสังคมขั้นทุติยภูมิ
(Secondary Institution) อันได้แก่โรงเรียน
วัด ที่ทำการปกครอง เป็นต้น สถาบัน
ทางสังคมระดับนี้เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง
ครอบครัวต่อครอบครัว ระหว่างหมู่บ้าน
หนึ่งกับอีกหมู่บ้านหนึ่ง ระหว่างสังคมหนึ่ง
กับอีกสังคมหนึ่ง หรือเป็นความสัมพันธ์
ระหว่างสังคมกับสิ่งแวดล้อม อันเป็นผล
จากการเกิด Interaction กันขึ้นของบุคคล
ในสังคม สถาบันทางสังคมของไทยชั้น
ทุติยภูมินี้ มี ๔ สถาบัน คือ :—

๒.๒.๑ การมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุขของชาติ.

๒.๒.๒. การมี พระพุทธ ศาสนาเป็น ศาสนาประจำชาติ.

๒.๒.๓. การมี ระบอบการปกครอง ตามแบบประชาธิปไตย.

๒.๒.๔. การมีการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมอย่างมีแผน.

๓. ลักษณะของระบบสังคมไทย

อาจกล่าวได้ว่าลักษณะสังคมไทยนั้นมี ดังนี้ :-

๓.๑ เป็นระบบชนชั้น อันสืบเนื่องมาจากระบบศักดินา โดยถือเอาเกียรติหรือฐานะทางสังคมเป็นเครื่องวัด เช่นวงศ์ตระกูล ความมั่งคั่ง หรือฐานะทางการศึกษา เป็นต้น.

๓.๒ เป็นสังคมชนบท คือครอบครัวมีขนาดใหญ่ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวเป็นไปตามความรู้สึกหรือขนบธรรมเนียมประเพณี รักถิ่นที่อยู่ ไม่ชอบการโยกย้าย อาศัยอยู่ตามชนบท การศึกษาต่ำ ยึดมั่นอยู่ในขนบธรรมเนียมประเพณี สภาพชีวิตความเป็นอยู่มีลักษณะเป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตองและยุ่งยากสลับซับซ้อนอะไรนัก แต่เป็นสังคมที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน.

๓.๓ เป็นสังคมเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์.

นอกจากนี้ ในด้านคุณค่าของสังคมไทย (Social Value) ยังนิยมยกย่องเงิน ยกย่องอำนาจ ยกย่องความเป็นอาวุโส (Seniority) และนิยมยกย่องการเป็นเจ้าคน นายคน.

๔. ท้องถิ่นชนบท

ความหมาย ของท้องถิ่น ชนบท ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน.

— คำว่า “ชนบท” หมายถึง “บ้านนอก”.

— “บ้านนอก” หมายถึง “เขตแดนที่พ้นจากตัวเมืองออกไป”.

เพราะฉะนั้น จึงเป็นคำตรงข้ามกับ “เมือง” ซึ่งมีประชาชนรวมกันหนาแน่นเป็นศูนย์กลางบริหาร.

นายปกรณ์ อังคุลสิงห์ ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่าง “เมือง” กับ “ชนบท” ไว้ ๒ ประการ คือ :-

๔.๑ ด้านภูมิศาสตร์ชนบทมีสิ่งแวดล้อมกับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น

ท้องถิ่น ป่า และเขา สภาพในเมืองนั้น
แวดล้อมด้วยบ้านเรือนและตึกกรม สถาน
ที่ต่าง ๆ ไม่มีป่า ไม่มีภูเขา.

๔.๒ บ้านประชากร ชนบทมีพลเมือง
น้อย แยกกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งเรียกกันว่า
หมู่บ้าน ซึ่งตรงกันข้ามกับเมืองที่มีพลเมือง
หนาแน่นอยู่ใกล้ชิดกัน.

๕. ความเป็นอยู่ของชาวชนบท

เมื่อพิจารณาถึงสภาพโดยทั่วไปแล้ว
จะพบว่าชีวิตของสังคมชนบทมีอาชีพทาง
เกษตรเป็นหลัก ประชาชนคลุกคลีกับ
ธรรมชาติที่แวดล้อม การอยู่อาศัยก็เป็น
กลุ่มเล็ก ๆ หมู่บ้านที่ชาวชนบทอยู่นั้นก็อยู่
กันเป็นหย่อม ๆ การแบ่งชั้นวรรณะแทบ
จะไม่มี โดยลักษณะของสังคมชนบทอาจ
พูดได้ว่า ทุกคนได้รู้จักกันเป็นส่วนตัวมาก
ที่สุด และไปมาหาสู่กันในท้องถิ่น ทำให้
เกิดความสนิทสนมกลมเกลียวกัน.

๖. สภาพทางสังคมของชาวชนบทไทย

มีลักษณะดังนี้ :—

๖.๑ ชาวชนบทแทบทุกคนรู้จักคิดต่อ
กันเคยเห็นหน้ากันโดยตรง ความสัมพันธ์
และฐานะของบุคคลเกิดขึ้นเองโดยธรรม-
ชาติ.

๖.๒ สังคมชนบทมีการเคลื่อนไหว
(Social Mobility) น้อยรวมทั้งมีการโยก-
ย้ายการเปลี่ยนสถานะ (Status) น้อย
ความรักถิ่นฐานมีมาก ไม่อยากจะไปไหน
นาน ๆ.

๖.๓ ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญทาง
เศรษฐกิจ คือเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค.

๖.๔ มีโลกทัศน์เป็นคนหัวโบราณ
ยึดมั่นอยู่ในประเพณีเก่า ๆ ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง.

๖.๕ เป็นคนกระเหิมกระแห่ม ชอบ
เก็บเงินไว้เฉย ๆ ซึ่งทำให้เงินไม่หมุนเวียน.

๖.๖ ชาวชนบทถือโชคกลาง และเชื่อ
ในเรื่องผีปศาจ เวทมนต์คาถา.

๖.๗ ระวังการศึกษา และทักษะใน
อาชีพและชีวิตทั่ว ๆ ไปต่ำ.

๖.๘ ชาวชนบทมีระดับความคิด และ
ความเข้าใจแคบ อยู่ในเฉพาะความจริง
ง่าย ๆ ไม่คิดหาเหตุผลเพียงพอ.

๖.๙ มีทัศนคติตามประเพณี (Tradi-
tional Attitude) เช่น ท้อแท้ ไม่กระตือ-
รือวัน ไม่กินร่น เฉื่อยชา.

๗. สถาบันทางสังคมในหมู่บ้าน

อาจแบ่งออกได้ ดังนี้ :—

๗.๑ วัด ถ้าเรามองคุณลักษณะทั่วไปของสังคมไทยแล้วจะพบว่า วัดเป็นสถาบันสำคัญประจำหมู่บ้าน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของชาวชนบทกับพระสงฆ์ในวัด วัดก็จัดเป็นศูนย์รวมของชาวชนบท วัดเป็นเสมือนศาลาประชาคม ถ้าเรามองอีกแง่หนึ่งจะเห็นว่าวัดเป็นสถานที่ที่ก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของชาวบ้าน พระสงฆ์ในวัดมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านตั้งแต่เกิดจนตาย ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือพระสงฆ์ โดยเฉพาะเจ้าอาวาส ชาวบ้านเห็นว่า การกระทำประโยชน์ให้แก่พระสงฆ์หรือวัดเป็นการทำบุญ และ พระสงฆ์ โดยเฉพาะเจ้าอาวาส มีคุณลักษณะทางภาวะผู้นำในท้องถิ่นมาก เพราะเจ้าอาวาสสามารถจะเรียกร้องให้ชาวบ้านร่วมมือกัน ทำงานเพื่อสาธารณประโยชน์ได้ และก็ได้รับความร่วมมือที่ดี ถ้าพิจารณาถึงความสำคัญและบทบาทของวัดในฐานะ เป็น สถาบัน ที่สำคัญทางพุทธศาสนาแล้ว พอสรุปได้ดังนี้ :—

- วัดเป็นโรงเรียน
- วัดเป็นโรงพยาบาล
- วัดเป็นโรงศาล
- วัดเป็นเสมือนสถานบันเทิงเริงรมย์
- วัดเป็นเสมือนโรงแรม
- วัดเป็นศูนย์เยาวชนสำหรับเด็ก

- วัดเป็นเสมือนพิพิธภัณฑ์
- วัดเป็นสโมสร
- วัดเป็นเสมือนคลังพัสดุ
- วัดเป็น฼าปนสถาน

ฉะนั้น จึงแทบกล่าวได้ว่า วัดเป็นทุกอย่างของสังคม เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ส่วนพระสงฆ์ ที่เป็นตัวแทนของวัดในบทบาทเหล่านี้ ก็กลายเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางแห่งความเคารพเชือถือและการร่วมมือ โดยนัยวัดก็กลายเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศชาติ ในฐานะเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนให้มีความสามัคคี และให้รวมตัวกันเข้าเป็นส่วนหนึ่งได้.

๗.๒ โรงเรียน บางหมู่บ้านก็ไม่มีโรงเรียน โรงเรียนจะอยู่ตามศาลาวัด หรือมีอาคารเป็นเอกเทศ ซึ่งก็ไ้คงขึ้นมาโดยความร่วมมือของชาวบ้าน หรือเป็นโรงเรียนที่ทางราชการให้เงินไปก่อสร้างขึ้นก็ตาม ครูถือว่าเป็นผู้มีความรู้ ในหมู่บ้านหรือเป็นโรงเรียนที่ทางราชการให้เงินไปก่อสร้างขึ้นก็ตาม ครูถือว่าเป็นผู้มีความรู้ในหมู่บ้าน และเป็นผู้ที่ให้ข่าวสารแก่ชาวบ้านทั่วไปได้ เพราะฉะนั้นครูจึงเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านทั่วไป การรวมกลุ่มต่าง ๆ ครูมักจะมีส่วนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย.

๘. ปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น ชนบท

แม้ว่ารัฐบาลจะได้พยายามสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ชนบททุก ๆ วิธีทางก็ตาม ประชาชนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทยังมีความขาดแคลนอยู่หลายทาง ดังเช่น ช่องทางประกอบอาชีพมีอยู่อย่างจำกัดขาดแคลนถนนหนทาง น้ำกินน้ำใช้ไม่เพียงพอ ชาวไร่นาใช้แรงงานเยือกเย็น ตลอดจนบริการต่าง ๆ ของรัฐไม่ค่อยจะถึงมือประชาชน เหล่านี้เป็นต้น.

ปัญหาและความบกพร่องที่เกิดขึ้นแก่ชาวชนบทนี้ ได้มีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านประมวลไว้มาก ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ดังเช่น นายสาย หุตะเจริญ อธิบดีอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชนได้กล่าวถึงปัญหาของท้องถิ่นในชนบทไว้ดังนี้ :—

๘.๑ ผลผลิตต่ำ.

๘.๒ ขาดความสะดวกในด้านการติดต่อและตลาด.

๘.๓ ขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการบริโภคและชลประทาน.

๘.๔ ขาดถนนหนทาง.

๘.๕ ขาดแคลนเรื่องแพทย์ และการอนามัยไม่ถูกสุขลักษณะ.

๘.๖ ช่องทางประกอบอาชีพอย่างอื่นมีอยู่อย่างจำกัด.

๘.๗ โอกาสที่จะได้รับการศึกษามีไม่เพียงพอ.

๘.๘ การดำรงชีวิตของครอบครัวอยู่ในลักษณะยากจน.

๘.๙ องค์การหรือการจับคู่ทางสังคมของหมู่บ้านมีไม่เพียงพอ.

๘.๑๐ ที่อยู่อาศัยและบ้านเรือนไม่ดี.

๙. สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม ของประเทศไทยในปัจจุบัน

ท่านที่เคารพคงจะทราบว่า ประเทศไทยของเรานั้นเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาความเจริญต่าง ๆ มารวมอยู่ในนครหลวงฯ และในเขตเทศบาลต่าง ๆ ส่วนตามชนบทโดยทั่ว ๆ ไปยังมีสภาพที่ด้อยพัฒนาเป็นส่วนใหญ่.

ปัจจุบันประเทศไทยมีพลเมืองประมาณ ๓๗,๒๐๐,๐๐๐ คน และในจำนวนนี้ปรากฏว่า เป็นประชากรในเมืองเพียง ๑๖ % นอกนั้น ๘๔ % หรือประมาณ ๓๑ ล้านคนเศษ เป็นประชากรในชนบทซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และยังอยู่ในสภาพที่ด้อยพัฒนาในทุก ๆ ทางทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง.

ในจำนวนประชากร ๓๗ ล้านคน ตามตาราง ก. ปรากฏว่า เป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน (อายุ ๔-๒๔ ปี) ประมาณ ๑๕ ล้านคน และตามตาราง ข. ปรากฏว่า เป็นคนแก่ (วัย ๖๐ ขึ้นไป) จำนวน ๒ ล้านคน เป็นเด็กอ่อน ๖.๕ ล้านคน ประชากรที่เป็นแรงงานทั่ว ๆ ซึ่งสามารถก่อให้เกิดผลผลิตได้เพียง ๕.๕ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นเกษตรกรเฉลี่ยประมาณ ๘ ล้านคน ซึ่งโดยทั่วไปเรียนจบชั้น ป. ๔ (ยังไม่ได้ออกวุฒิ) มีผู้จบ ป. ๔ แล้ว อ่านหนังสือไม่ออกอีกจำนวนเท่าใด).

๑๐. สภาพทางการศึกษา

ในปัจจุบัน ได้มีผู้พูดกันมากถึงปัญหาเยาวชนที่มีแนวโน้มไปในทางเสื่อมลง มีการประพฤติปฏิบัติตนไม่สมควรต่าง ๆ ซึ่งเป็นการทำลายเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ทั้งยังปรากฏว่าเยาวชนได้ถูกชักจูงไปเป็นคอมมิวนิสต์ หรือผู้สนับสนุนคอมมิวนิสต์อยู่เรื่อย ๆ.

สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชนดังกล่าวมีอยู่หลายสาเหตุด้วยกัน แต่สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ขาดความพร้อมทางการศึกษา ฉะนั้น กระทบไคร่ชอนนำเอาสภาพ

ทางการศึกษาซึ่งเจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำไว้ตามตาราง ก. (ดูตารางประกอบ).

สัดส่วนของจำนวนนักเรียนดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงระดับพื้นฐานของประชากรที่กำลังขึ้นอยู่กับและกำลังจะขึ้นไปในอนาคต แสดงว่าอำนาจการชักเหี่ยวนักเรียนและการจัดตั้งสถานศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ มีนักเรียนออกจากโรงเรียนในชั้นประโยคของแต่ละระดับเป็นจำนวนมาก.

สภาพการศึกษาอื่น ๆ ดังนี้ :-

— นักเรียนตกชั้นมาก ตามสถิติปี ๒๕๑๐ ปรากฏว่า :-

(-) เฉพาะ ป. ๑ มีนักเรียนตกชั้น ๑๖.๒๘ % (นักเรียน ๑.๔๑ ล้านคน).

(-) ป. ๑ - ๔ มีนักเรียนตกชั้น ๑๖.๘๓ % (นักเรียน ๔.๓๘ ล้านคน).

— ในปีการศึกษา ๒๕๑๔ มีนักเรียนจบชั้น ป. ๔ ถึง ๕๕๒,๖๒๘ คน แต่ได้เข้าศึกษาต่อชั้น ป. ๕ เพียง ๓๘๓,๐๒๐ คน (ประมาณ ๑/๓ ของผู้จบชั้น ป. ๔) ที่จบชั้น ป. ๔ ไปแล้ว มีจำนวน ไม่น้อยที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ปรับตัวเองเข้ากับสังคมไม่ได้ ความประพฤติไม่เหมาะสม สุขภาพทางร่างกายและจิตใจไม่สมบูรณ์

ตาราง ก.
เปรียบเทียบจำนวนนักเรียนกับประชากรในวัยเรียน
การศึกษา ๒๕๑๔

ชั้นและระดับการศึกษา	ช่วงอายุ	นักเรียน	จำนวนประชากร ในวัยเรียน	นักเรียนต่อประชากร ในวัยเรียน (%)	หมายเหตุ
รวมทุกชั้น	๔-๒๔	๖,๕๗๕,๙๕๐	๑๕,๒๕๖,๑๕๙	๓๔.๐๙	- ประชากรในปี ๒๕๑๔
อนุบาลและเด็กเล็ก	๔-๖	๑๓๕,๕๑๙	๓,๕๗๙,๔๐๐	๔.๐๒	มีจำนวน ๓๗,๒๓๕,๐๐๐ คน
ประถมต้น	๗-๑๐	๔,๖๗๗,๒๐๓	๔,๐๙๕,๕๙๓	๑๙.๙๗	- สถิติในแผน คัดจากสถิติการศึกษา
ประถมปลายและเทียบเท่า	๑๑-๑๓	๕๙๐,๐๖๔	๒,๗๑๔,๕๔๗	๓๖.๑๐	ฉบับย่อ ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ของ
ม.ศ. ต้น และเทียบเท่า	๑๔-๑๖	๕๑๑,๗๗๗	๒,๕๑๔,๗๓๓	๒๐.๓๕	กองวางแผน สำนักงานปลัดกระทรวง
ม.ศ. ปลายและเทียบเท่า	๑๗-๑๙	๑๙๕,๑๓๕	๒,๓๓๑,๔๐๒	๘.๑๑	ศึกษาธิการ
อุดมศึกษาและเทียบเท่า	๑๙-๒๔	๗๗,๗๕๓	๔,๑๗๑,๐๕๓	๑.๙๖	

จำนวนนักเรียนที่รวมเข้าใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๑๕ (รวมทั้งประเทศ)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน	๑,๕๖๓,๔๕๑ คน	(ส่วนกลาง ๑๓๐,๔๔๕ คน ส่วนภูมิภาค ๑,๔๓๓,๐๐๖ คน)
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน	๓๔๓,๑๒๐ คน	(ส่วนกลาง ๗๗,๕๓๗ คน ส่วนภูมิภาค ๓๐๕,๐๘๓ คน)
มัธยมศึกษาปีที่ ๑ สายสามัญ	๒๒๔,๑๕๕ คน	(ส่วนกลาง ๕๕,๕๕๕ คน ส่วนภูมิภาค ๑๖๘,๖๐๐ คน)
สายอาชีพ	๑,๒๕๕ คน	(ส่วนกลาง ๕๐๕ คน ส่วนภูมิภาค ๗๕๐ คน)
มัธยมศึกษาปีที่ ๔ สายสามัญ	๔๒,๕๙๙ คน	(ส่วนกลาง ๒๓,๐๙๓ คน ส่วนภูมิภาค ๑๙,๕๐๖ คน)
สายอาชีพ	๖๙,๕๕๓ คน	(ส่วนกลาง ๒๙,๕๐๓ คน ส่วนภูมิภาค ๔๐,๐๕๐ คน)
อุดมศึกษาปีที่ ๑	๓๖,๒๖๒ คน	(ส่วนกลาง ๒๔,๕๐๗ คน ส่วนภูมิภาค ๑๑,๗๕๕ คน)

ตาราง ข.*

การประเมินจำนวนประชากรในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ ๓

(พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙)

(หน่วยเป็นล้านคน)

อายุ	พ.ศ. ๒๕๑๕		พ.ศ. ๒๕๑๙		เพิ่มขึ้น	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๐-๔	๓.๓๔๓	๓.๒๑๑	๓.๗๘๖	๓.๖๔๔	.๔๔๓	.๔๒๓
๕-๙	๒.๗๘๖	๒.๖๙๔	๓.๒๔๘	๓.๑๓๘	.๔๖๒	.๔๔๔
๑๐-๑๔	๒.๓๔๓	๒.๒๖๘	๒.๗๔๕	๒.๖๖๖	.๔๐๒	.๓๙๘
๑๕-๑๙	๒.๐๔๘	๑.๙๘๒	๒.๓๑๖	๒.๒๓๙	.๒๖๘	.๒๕๗
๒๐-๒๔	๑.๗๘๔	๑.๖๘๙	๒.๐๒๑	๑.๙๖๕	.๒๓๗	.๒๓๕
๒๕-๒๙	๑.๓๘๒	๑.๓๕๓	๑.๗๕๗	๑.๖๕๘	.๓๗๕	.๓๐๖
๓๐-๓๔	๑.๐๔๘	๑.๐๘๒	๑.๓๕๖	๑.๓๓๒	.๓๐๘	.๒๕๐
๓๕-๓๙	.๙๑๑	.๙๔๑	๑.๐๒๕	๑.๐๖๑	.๑๑๔	.๑๒๐
๔๐-๔๔	.๗๙๕	.๘๒๘	.๘๘๒	.๙๒๕	.๐๘๗	.๐๙๗
๔๕-๔๙	.๖๖๙	.๖๙๘	.๗๕๔	.๗๐๔	.๐๘๕	.๑๐๖
๕๐-๕๔	.๕๒๓	.๕๕๐	.๖๓๕	.๖๗๕	.๑๑๒	.๑๒๕
๕๕-๕๙	.๔๑๑	.๔๔๖	.๕๘๕	.๕๓๒	.๐๗๙	.๐๘๖
๖๐ ปีขึ้นไป	.๙๓๓	๑.๐๗๓	๑.๑๑๖	๑.๒๖๓	.๑๔๕	.๑๙๐
รวมยอด	๑๙.๐๖๑	๑๘.๘๑๕	๒๒.๑๒๖	๒๑.๙๐๒	๓.๑๑๒	๓.๐๗๗

ตารางนี้ได้แสดงตัวเลขและอัตราการเพิ่มประชากรลดลงในระดับปานกลาง ก็ในปี ๒๕๑๙ ประเทศไทยจะมีประชากรทั้งสิ้น ๔๔.๐๒๘ ล้านคน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ ๖.๑๘๗ ล้านคน ในระยะของแผนฉบับที่ ๓ ถ้าหากโครงการวางแผนครอบครัวบรรลุผลเป้าหมาย ก็ลดอัตราการเพิ่มประชากรให้เหลือร้อยละ ๒.๕ ในปีท้ายแผน จำนวนประชากรของประเทศไทยตอนปลายแผนก็จะน้อยกว่าตัวเลขข้างต้นประมาณ .๙๓๐ ล้านคน

* ได้จากแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๕ - พ.ศ. ๒๕๑๙

สภาพความเป็นอยู่ ฯ

๕๕

ไม่เป็นพลเมืองก็ในสังคมประชาธิปไตย
ไม่สามารถประกอบอาชีพให้เป็นการดำรง
เศรษฐกิจของชาติได้เต็มที่ บางส่วนกลับ
เป็นภาระของสังคมอีกด้วย.

— การขยายการศึกษาภาคบังคับยัง
กระทำไม่ได้ตามแผน คือ นับตั้งแต่เริ่ม
โครงการมาได้ ๗-๘ ปีแล้ว ขยายไปได้
เพียง ๖๓๐ ตำบล ยังจะต้องขยายต่อไป
อีก ๔,๑๖๔ ตำบล.

— ครูประชาบาลร้อยละ ๖๐ ยังมีคุณ
สมบัติไม่ถึงระดับมาตรฐาน.

— มีการขาดแคลนครูในชนบทอย่าง
ร้ายแรง ครูเพียงคนเดียวต้องสอนนักเรียน
ทั้ง ๔ ชั้นเรียนยังมีอยู่มาก.

— การศึกษาในส่วนภูมิภาคยังล้าหลัง
ส่วนกลางอยู่มาก เป็นเหตุให้นักเรียนต่าง
จังหวัดหลั่งไหลเข้ามาในนครหลวง ฯ เกิด
ปัญหาการขาดแคลนที่เรียน และปัญหา
เยาวชนในนครหลวง ฯ.

— การจัดการศึกษาในแต่ละภูมิภาค
ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ ทาง
เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ
การเมืองของประเทศ.

— คุณภาพของโรงเรียนราษฎร์ยังต่ำ
กว่าโรงเรียนรัฐบาล.

— การศึกษาผู้ใหญ่ยังมีปริมาณน้อย
ทั้งในค่านิยมสามัญและวิชาชีพ.

— นักเรียนจบมศ. ๓ แล้ว ครึ่งหนึ่ง
ไม่ได้เรียนต่อ และไม่มีสมรรถภาพใน
ทางเศรษฐกิจ (ปีการศึกษา ๒๕๑๔ มี
นักเรียนจบชั้น มศ. ๓ ถึง ๑๔๑,๒๕๒ คน
แต่ได้เข้าศึกษาต่อในชั้น มศ. ๔ ปี
๒๕๑๕ เพียง ๕๗,๕๗๐ คน).

๑๑. ความสนใจและความต้องการ หนังสือของประชาชนนอกเมือง

เท่าที่ได้บรรยายมาแล้วนั้น พอจะ
เห็นได้ว่าสภาพความเป็นอยู่สังคม
ลักษณะนิสัย ทักษะและการศึกษาของ
ประชาชนไทยนอกเมือง (หรือในชนบท)
เป็นประการใดบ้าง ซึ่งพอสรุปได้ว่า
ประชาชนนอกเมืองนั้น เป็นสังคม ชนบท
ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร ฐานะยากจนและ
ต้องการพัฒนาในทุก ๆ ทาง ประชาชน
นอกเมืองจึงใช้เวลาส่วนใหญ่สำหรับแก้
ปัญหาชีวิตประจำวันมากกว่า คือต้องออก
จากบ้านแต่เช้าตรู่เพื่อประกอบอาชีพ กว่าจะ
เสร็จงานและกลับถึงบ้านก็มืดค่ำ ใน
ตอนกลางคืนก็เป็นเวลาพักผ่อน ประกอบ
กับภูมิหลัง (Background) ทางการศึกษา

มีน้อย ประชาชนนอกเมืองมีระดับความคิดและความเข้าใจแคบ อยู่ในเฉพาะความจริงง่าย ๆ ไม่ศึกษาเหตุผลเพียงพอ จึงขาดความสนใจและไม่ต้องการหนังสือ.

กองอำนวยการกลาง รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป. กลาง) ได้จัดส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ออกปฏิบัติงานในท้องถิ่นกันการบริเวณชายแดน เพื่อช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวให้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับความเป็นอยู่ของประชาชนในเมือง โดยจัดส่งหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันได้จัดส่งออกปฏิบัติแล้วถึง ๒๔ หน่วยในเขตพื้นที่ ๒๔ จังหวัด และโดยที่เห็นว่าถ้าไม่เร่งรัดพัฒนาทางการศึกษาแล้วงานพัฒนาในด้านอื่นย่อมเป็นการยากที่จะทำได้ กองอำนวยการกลางฯ จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาในพื้นที่ดังกล่าวในทุก ๆ ทางเท่าที่จะทำได้ ทั้งในด้านการศึกษาในหลักสูตร กิจกรรมนอกหลักสูตร ทั้งการศึกษาในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตลอดจนการศึกษาผู้ใหญ่.

การส่งเสริมการศึกษาอีกประการหนึ่งที่กองอำนวยการกลางฯ ได้ดำเนินการอยู่

ก็คือการจัดตั้งห้องสมุดประชาชนขึ้นในหมู่บ้านที่พัฒนาต่าง ๆ จำนวน ๑๑๔ แห่งในเขต ๑๑๔ ตำบล โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดหาหนังสือพิมพ์รายวันรายปักษ์ให้แต่ละ ๑๕๐ บาทต่อเดือนกับได้จัดส่งวารสารต่าง ๆ ให้ตามโอกาส (วารสารที่จัดให้เป็นประเภทเกี่ยวกับความรู้ที่จะช่วยส่งเสริมอาชีพของประชาชนให้ดีขึ้น เกี่ยวกับการสุขภาพอนามัยและโภชนาการ ตลอดจนเรื่องน้ำบริโภค ความรู้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ฯลฯ) สำหรับเยาวชนนั้นได้จัดหาหนังสือการ์ตูนไว้ให้อ่านเพื่อส่งเสริมการอ่านของนักเรียน.

การใช้บริการห้องสมุดประชาชนดังกล่าว ปรากฏว่ามีผู้ใหญ่น้อยกว่าเยาวชนมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดสิ่งดึงดูด (เช่น การจัดกิจกรรมห้องสมุด) ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังไม่มีความสามารถพอ.

แต่เพื่อต่อสู้ความไม่รู้หนังสือของประชาชนต่อไป กองอำนวยการกลางฯ จะพยายามดำเนินการห้องสมุดประชาชนต่อไป และอาจจะต้องขอรบกวนท่านทั้งหลายให้ช่วยเหลือแนะนำต่อไป.

ผู้ประกอบอาชีพกับการอ่าน

ปราณี วราทร

๑. อุปสรรคจากบริการของห้องสมุด

- เวลาการทำงานของห้องสมุด.
- กำหนดการให้ขอยืมและจำนวนหนังสือ.

— ห้องสมุดบางแห่ง เช่น ห้องสมุดประชาชน ยังไม่อนุญาตให้นำหนังสือออกนอกห้องสมุด.

— ควรให้มีการเสียค่าบำรุงห้องสมุดหรือค่าสมาชิกวารสารห้องสมุด.

- ไม่ตรีจิตของบรรณารักษ์ต่อผู้อ่าน.

๒. การดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

- การจัดและการแสดงหนังสือ.
- การจัดกิจกรรมห้องสมุด.
- บรรณารักษ์ควรจะทำหน้าที่เป็นนักวิชาการผู้เผยแพร่วิชาการด้วย.
- ห้องสมุดเฉพาะและห้องสมุดมหาวิทยาลัยออกวารสารห้องสมุด.

๓. เสนอให้มีการประเมินผลห้องสมุด

— ห้องสมุดประเมินผลจากผู้อ่านเพื่อทราบความต้องการ.

— ทุกห้องสมุดรายงานผลเสนอต่อสมาคมห้องสมุด คือ ผลที่ได้จากผู้อ่านและผลจากปฏิบัติงานของห้องสมุดในรอบปี.

๔. เสนอให้สมาคมห้องสมุดจัดทำ

— ศูนย์เผยแพร่วิชาการและกิจกรรมห้องสมุด.

— ให้ความช่วยเหลือแนะนำเยี่ยมเยียนห้องสมุดและช่วยจัดกิจกรรมห้องสมุด ออกแบบใบประเมินผลให้ห้องสมุดใช้เป็นระเบียบเดียวกัน.

— ตั้งกรรมการพิจารณาแนะนำหนังสือที่ดีควรอ่านสำหรับวิชาชีพทุกสาขา.

รายงานของแผนกประชาสัมพันธ์ การปฏิบัติงานในระหว่างปี ๒๕๑๕

รสา วงศ์ยังอยู่*

การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุกระจายเสียง

๑) ทางสถานีวิทยุ ท.ท.ท. ในวันอาทิตย์ ที่ ๓ ของทุกเดือนเวลา ๕.๐๐ — ๕.๓๐ น. และได้เปลี่ยนเป็นเวลา ๑๒.๔๕ — ๑๓.๑๕ น. ตั้งแต่วันอาทิตย์ ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๑๕ เป็นต้นไป รวม ๑๒ ครั้ง.

๒) ทางสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย เดือนละ ๑ ครั้ง ตามที่สถานีวิทยุกำหนดให้ เวลา ๑๕.๓๐ — ๑๕.๔๕ น. รวม ๑๒ ครั้ง.

๓) ทางสถานีวิทยุ ๑ ป.ณ. ประจำทุกวันพุธ เวลา ๑๘.๓๕ — ๑๘.๕๐ น. เป็นรายการแนะนำหนังสือที่น่าอ่าน.

๔) ประชาสัมพันธ์คำขวัญ สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย ท.ท.ท., ส.ท.ร. และ ๑ ป.ณ.

๕) การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ แล้วแต่โอกาสที่จัดขึ้น โดย

ทางวิทยุ นอกจากสถานีดังกล่าวแล้ว ยังได้เพิ่มสถานีอื่น ๆ อีกคือสถานีวิทยุของพล ๑ และสถานีวิทยุ ส.ท.ร. สถานีวิทยุศึกษา.

การประชาสัมพันธ์ทางวารสารและนิตยสาร หนังสือพิมพ์

ประชาสัมพันธ์เรื่องหนังสือแห่งชาติ สัปดาห์หนังสือ และคำขวัญเกี่ยวกับการอ่านและการใช้ห้องสมุด.

การประชาสัมพันธ์ในต่างประเทศ

จัดส่งภาพวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน มโนห์รา อีเหนา พระลอ มัทนพาชา กามนิธ โดยผ่านกองสัมพันธ์ต่างประเทศ ในงานแสดงหนังสือ ณ กรุงวอชิงตัน พม่า (อาจารย์กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ เป็นผู้เขียนคำบรรยายเป็นภาษาอังกฤษ ประกอบเรื่องอีเหนา).

*นางสาวรสา วงศ์ยังอยู่ ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและประธานแผนกประชาสัมพันธ์ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.

การจัดนิทรรศการหนังสือนานาชาติใน เอเชีย

ระหว่างวันที่ ๑๖-๓๐ ตุลาคม ๒๕๑๕
ได้จัดนิทรรศการหนังสือของชาติ อินเดีย
อินโดนีเซีย เกาหลี ศรีลังกา ปากีสถาน
มาเลเซีย สิงคโปร์ ลาว เขมร และไทย
ณ ห้องนิทรรศการชั้น ๒ ของหอสมุดแห่ง
ชาติ.

ในระหว่างการจัดนิทรรศการ ได้
จัดให้มีกิจกรรมอื่น ๆ ณ ห้องประชุมของหอ
สมุดแห่งชาติ ได้แก่:-

— การฉายภาพยนตร์ของประเทศบาง
ประเทศที่จัดแสดงหนังสือ.

— การทนายปัญหาเกี่ยวกับประเทศเกาหลี.

— การอภิปรายเรื่องหนังสือ.

— การบรรยายเรื่องกิจการพิมพ์หนังสือ.

— การสนทนาเชิงวิจารณ์เกี่ยวกับ
หนังสือที่พิมพ์ ๒๕๑๕.

— การแสดงละครของสมาคมอินดู
สมาช.

— การแสดงวีวีของโรงเรียนการตะ
วิทยาลัย.

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและ การใช้ห้องสมุด

๑) วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๑๕
บรรยายเรื่องอ่านเพื่อความก้าวหน้าในอา
ชีพแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ ณ โรงเรียนผู้ใหญ่
(โรงเรียนสตรีระนอง)

๒) วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๕ จัด
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ณ ห้องสมุดพง
สาช หมู่ที่ ๑ ตำบลเมะมาวี อำเภอยะรัง
จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นห้องสมุดในเขตพัฒ
นาชุมชน จัดตั้งโดยชุมชนในตำบลนั้น
และมอบหนังสือบำรุงห้องสมุด ๒๑๐ เล่ม.

๓) วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๑๕ จัด
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ณ โรงเรียนคอน
ประโคน (วัดสว่างอารมณ์) ตำบลบ้านร่วม
อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
และร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านก่อตั้ง
ห้องสมุดประจำหมู่บ้านคอนประโคน ตำบล
และอำเภอตั้งกล่าว มอบหนังสือวารสาร
เอกสารจุลสาร จำนวน ๘๕๐ เล่ม.

๔) วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕
จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้
ห้องสมุด ณ โรงเรียนบ้านปากน้ำ อำเภอ
เมือง จังหวัดชุมพร มอบหนังสือบำรุงห้อง
สมุด ๑๕๐ เล่ม.

คู่มือบรรณารักษ์

๑. การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด, โดย ลมุล รัตตากร และคนอื่น ๆ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔, ๑๒๐ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๒. การใช้ห้องสมุด, โดย ลมุล รัตตากร. พิมพ์ครั้งที่ ๔ แก้ไขและเพิ่มเติม. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๔. ๑๕๖ หน้า. ราคา ๑๕ บาท.
๓. การระวังกษาและซ่อมหนังสือ, โดย แม้นมาส ขวลิต. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๑. ๘๐ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๔. หัวข้อเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย, รวบรวมโดย แม้นมาส ขวลิต และคนอื่น ๆ. พิมพ์แก้ไขและปรับปรุงใหม่. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๒๔๘ หน้า. ราคา ๔๐ บาท.
๕. วิธีคิดเลขหมู่ที่อาจแบ่งได้ตามแบบเลขหมู่บางหมู่ในแผนการจัดหมู่แบบทัศนियม, โดย ลมุล รัตตากร. นครหลวง ฯ, สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ๒๕๑๓. ๕๓ หน้า. ราคา ๕ บาท.
๖. Dewey Decimal Classification and Relative Index, Divided by Melvil Dewey. 17th. ed. New York, Lake Placid Club Education Foundation, 1965. 2 vols. (2153 p.).
๗. Sears List of Subject Headings, ed. by Babara Marietta West by. 9th.ed. New York, H.W. Wilson Company, 1965. 641 p.

บรรณารักษ์ และห้องสมุด สนใจในเรื่องคู่มือบรรณารักษ์ทั้ง ๑ เล่มนี้ หรือเรื่องอื่น ๆ หรือหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องสมุด เขียนขอรายละเอียดได้ที่ เลขานุการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ขนาดได้ส่งขาย ป.ณ. บางลำพู, นครหลวง ฯ๒.

หนังสือพิมพ์*

หนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือสื่อสารมวลชนที่สำคัญประการหนึ่ง หนังสือพิมพ์มีหน้าที่ต่อชุมชนอยู่หลายประการ คือรายงานให้ทราบถึงเหตุการณ์สำคัญ ๆ ทั้งในและนอกประเทศ และให้ทราบถึงปฏิกิริยาของชุมชน ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เสนอข่าวเคลื่อนไหว ความเป็นไปของชุมชน เป็นปากเสียงแทนชุมชน เพื่อความยุติธรรมและผลประโยชน์ของชุมชน หนังสือพิมพ์ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักและเข้าใจสังคมสิ่งแวดล้อม สภาพการณ์ที่เป็นอยู่ของชุมชน ดังนั้นจึงจัดเป็นอุปกรณ์ในการช่วยปรับปรุงสังคมและช่วยยกระดับประชาชนในต่าง ๆ ให้ไปสู่สภาพที่ดีขึ้นในทุก ๆ ทางเท่าที่จะทำได้.

หนังสือพิมพ์จัดเป็นอุปกรณ์ทางการศึกษาแก่ประชาชนทางส่วนรวม จึงกล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์เป็นครู เป็นส่วนหนังสือของการศึกษา เพราะเป็นสื่อให้ชุมชนรู้และเข้าใจเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญ ๆ ใน

โลกเรากวั้น เมื่ออ่านแล้วเป็นการเพิ่มพูนสติปัญญา.

หนังสือพิมพ์ที่ดีนั้นจะเสนอข่าวได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ตรงต่อความจริง โดยไม่บิดเบือน มีอุดมคติและรับผิดชอบรวมทั้งเจ้าของและบรรณาธิการคณะผู้จัดทำ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในตำแหน่งอย่างดี.

หนังสือพิมพ์ที่ดีจะนำเสนอสาระสำคัญที่มีประโยชน์ต่อปวงชนมาทำให้เป็นเรื่องราวที่อ่านแล้วเข้าใจง่ายและถูกต้อง มีวิธีเขียนข่าวที่ชัดเจน ย่นย่อ ใช้ภาษาที่กระชับ ชัดด้วยหลักฐานที่เชื่อถือได้และเป็นธรรมแก่เจ้าของข่าว ส่วนเนื้อหานั้นก็ควรจะแบ่งส่วนสัดส่วนได้พอเหมาะพอควรสำหรับข่าว บทความ โฆษณาภาพยนตร์ คนตรี การ์ตูน วิจารณ์หนังสือ บทบรรณาธิการ และอื่น ๆ.

หนังสือพิมพ์ในประเทศไทย เริ่มขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

* บทความเรื่องนี้เป็นเอกสารก่อนการประชุม เลขระหัส ก. ๑๒/๒๕๑๕ เป็นเอกสารกลุ่มที่ ๓ หัวข้อ "การใช้สื่อมวลชนเพื่อส่งเสริมการอ่าน".

รัชกาลที่ ๔ โดยหมอบัตเลย์ ได้ตั้งโรงพิมพ์ขึ้นที่ตำบลสำเหร่ (จังหวัดธนบุรี) สมัยแรก ๆ หนังสือพิมพ์ในเมืองเรายังมิได้มีลักษณะเป็นสื่อมวลชน เพราะยังนิยมอ่านกันแต่ในกลุ่มผู้มีการศึกษาสูง ประชาชนโดยทั่ว ๆ ไปยังมิได้สนใจอ่าน ต่อเมื่อประชาชนเริ่มมีการศึกษาแล้ว หนังสือพิมพ์ก็กลายเป็นสื่อมวลชนไป.

ระดับการศึกษาของมวลชนก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญ หากประชาชนได้รับการศึกษาก็จะมีผู้นิยมอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น หนังสือพิมพ์ก็จะมีมาตรฐานสูงขึ้นไปด้วย และประชาชนที่รักความก้าวหน้า ย่อมแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ด้วย การอ่าน รวมทั้งการอ่านหนังสือพิมพ์ด้วยนับเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน.

รายงานการปฏิบัติงานของแผนกเผยแพร่วิชาการ ในระหว่างปี ๒๕๑๕

ลมูล รัตตากร

๑. สมาคมไค้จิ่ววิทยากร คือ นายแพทย์คำรง เพ็ชรพลาย และ นายชลัช ลีระวนิช ไปช่วยบรรยายวิชาบรรณารักษศาสตร์ ถวายให้แก่พระสงฆ์ หน่วยพัฒนาการทางจิต รุ่นที่ ๘ ณ จิตตภาวันวิทยาลัย อำเภอปางมะผ้า จ. ชลบุรี ในวันที่ พุธที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕.

๒. จัดการอบรมครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนตามหลักสูตรใหม่ ตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยตกลงอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน ตามหลักสูตรและกำหนดการอบรมใหม่ เมื่อภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๑๔ นั้นปรากฏว่าได้ผลเป็นที่พอใจ ทำให้บรรณารักษ์ที่มาอบรมในระหว่างปีภาคต้นน้อยลงเป็นอันมาก.

สมาคมฯ เห็นสมควรจะงดการอบรมในระหว่างปีภาคต้น และจะเปิดอบรมเฉพาะภาคฤดูร้อนเท่านั้น ทั้งนี้แต่ภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๑๕ นี้เป็นต้นไป จึงใคร่ขอชี้แจงหลักการใหญ่ให้ท่านผู้สนใจทราบ ดังนี้ :—

กำหนดการอบรม ระหว่างปีภาคฤดูร้อน
ประมาณวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๑๕ (เว้นวันอาทิตย์และวันจักรี).

ระยะเวลา ๓๘ วัน

สำหรับเวลาที่เพิ่มขึ้นอีก ๓ วันนั้นเป็นวันสอบที่เพิ่มขึ้น (ทั้งรายละเอียดเรื่องกำหนดการสอบ.)

หลักสูตร

หมวด ๑ การบริหารห้องสมุด

หมวด ๒ การดำเนินงานห้องสมุด

หมวด ๓ การเลือกหนังสือ

(หมวด ๓ เดิม และเพิ่มเติม).

(หมวด ๓ เดิม).

(หมวด ๑ เดิม).

หมวด ๔ การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ (หมวด ๒ เกิม).

หมวด ๕ บริการตอบคำถาม (หมวด ๑ เกิม).

หมวด ๖ การสอบให้นักเรียนรู้จักใช้ห้องสมุด (เพิ่มใหม่).

กำหนดการสอบ

มีการสอบเป็น ๔ ระยะ ดังนี้ :—

๑. สอบครั้งที่ ๑ เมื่อเรียนจบหมวด ๑ และหมวด ๒ ตามหลักสูตรใหม่.
๒. สอบครั้งที่ ๒ เมื่อเรียนจบหมวด ๓ และหมวด ๕ ตามหลักสูตรใหม่.
๓. สอบครั้งที่ ๓ เมื่อเรียนจบหมวด ๔ ตามหลักสูตรใหม่.
๔. สอบครั้งที่ ๔ เมื่อเรียนจบหมวด ๖ ตามหลักสูตรใหม่.

ทั้งนี้เพื่อความสะดวกแก่ผู้รับการอบรมไปแล้วเฉพาะบางหมวดตามหลักสูตรเดิม ผู้ที่จบหลักสูตรจะได้รับวุฒิบัตรจากสมาคม ฯ.

นอกจากนี้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ยังเปิดอบรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ แก่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเฉพาะคือห้องสมุดที่มีหนังสือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะให้แก่ห้องสมุดของหน่วยราชการต่าง ๆ องค์การ โรงงาน โรงพยาบาล บริษัท ฯ การอบรมเริ่มประมาณวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๕ ถึงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๑๕ วิชาที่จะอบรมมี :—

๑. ลักษณะและบริการของห้องสมุดเฉพาะวิชา.

๒. การบริหารงานห้องสมุดเฉพาะวิชา.

๓. หนังสือสำหรับห้องสมุดเฉพาะวิชา.

๔. การจัดหมู่หนังสือและทำบัตรรายการ.

๕. บริการช่วยเหลือการค้นคว้าและวิจัย.

๖. การระวังกิจและการซ่อมหนังสือ.

ผู้เข้าอบรมควรเป็นผู้ทำงานอยู่ในห้องสมุดเฉพาะวิชาโดยตรง และมีความรู้อย่างต่ำชั้นปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีหนังสืออนุญาตของตนว่าให้เข้ารับการอบรมได้.

รายงานการปฏิบัติงานของแผนกเผยแพร่วิชาการ

๖๕

ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ นี้ สหสมาคมกิจการ
อบรมภาคฤดูร้อน ณ โรงเรียนเซนต์คา-
เบรียล ถนนสามเสน นครหลวงฯ ผล
การอบรมโดยสรุปดังนี้:-

๒.๑ การอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุด
โรงเรียน ระหว่างวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๕
ถึงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๑๕.

ผู้เข้าอบรม	๑๐๗ คน.
ผู้เข้าสอบ	๑๐๗ คน.

ผู้สอบได้	๑๐๒ คน.
ผู้สอบตก	๓ คน.
ผู้สอบยังไม่ครบทุกหมวดวิชา	๒ คน.

๒.๒ การอบรมบรรณารักษ์ห้องสมุด
เฉพาะระหว่างวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๑๕
ถึงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๑๕.

ผู้เข้าอบรม	๕๘ คน.
ผู้เข้าสอบ	๕๖ คน.
ผู้สอบได้	๔๕ คน.
ผู้สอบตก	๗ คน.

การช่วยแม่บ้านให้สนใจในการอ่าน*

ม.ล. จ้อย นันทวัชรินทร์

สิ่งที่ใคร่ขอเสนอให้พูดถึงกันคือ:—

๑. การอ่านของแม่บ้านเท่าที่เป็นมาแล้ว อ่านมากอ่านน้อยอย่างไร อ่านทางบ้านไทมามาก (เพื่อความเพลิดเพลิน, เพื่อปรับปรุงตนเอง, เพื่อช่วยแก้ปัญหาครอบครัว เป็นต้น).

๒. ถ้าไม่อ่าน หวังสมมุติจะทำอะไร เพื่อชักจูงให้มาอ่านหรือไม่ เท่าที่ทำมาแล้วได้ผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด.

๓. ปัญหาที่แม่บ้านไม่สนใจในการอ่าน.

๔. การพยายามส่งเสริมให้แม่บ้านอ่านหนังสือมากขึ้น จัดทำได้หลายวิธีด้วยกัน ก็จะขอเสนอความคิดเห็นบางข้อโดยสังเขปดังต่อไปนี้:—

๔.๑ บรรณารักษ์เข้าถึงแม่บ้านโดยตรงเป็นรายบุคคล โดยพบปะพูดคุยเป็นส่วนคน เชิญมาเยี่ยมห้องสมุด บรรณารักษ์ไปเยี่ยมที่บ้าน ทำตนคล้ายนักสัง-

คมสังเคราะห์ แต่สังเคราะห์ทางหนังสือ การอ่าน.

สังเกตหมายติดต่อบริษัทข่าวสารไปรษณีย์หรือหนังสือเวียนติดต่อบริษัท.

สอบถามความต้องการ พยายามจัดเวียนหนังสือ นิเทศสาร ให้มีโอกาสได้อ่าน.

๔.๒ แนะนำชักชวนให้แม่บ้านสนใจในการอ่านเป็นกลุ่ม.

๔.๒.๑ จัดปฐกฐา อภิปราย แนะนำ หนังสือที่มีประโยชน์ต่อแม่บ้าน.

๔.๒.๒ จัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น ศึกษาศูนย์เครื่องมือทางสถิติทัศนวัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง, จิตนันทนาการ ซึ่งให้เห็นความสำคัญของหนังสือ ต่อชีวิตประจำวันของแม่บ้าน การปรับปรุงตนเอง เสริมอาหารอาหาร การกิน การดูแลบ้านช่อง ประเพณีปฏิบัติ

* บทความเรื่องนี้เป็นเอกสารก่อนการประชุม เลขรหัส ก. ๑๔/๒๕๑๕ เป็นเอกสารกลุ่มที่ ๒ หัวข้อ “การช่วยแม่บ้านให้สนใจในการอ่าน” ซึ่งผู้เขียนเป็นประธานกลุ่ม.

การช่วยแม่บ้านให้สนใจในการอ่าน

๗๑

บ้านและลูกบ้าน สหวิทยานามัย การ
ตกแต่งบ้านเรือนให้น่าอยู่ เหล่านี้เป็นต้น.

๔.๒.๓ ชักชวน แม่บ้าน
ให้มีโอกาสพบปะกันโดยใช้ห้องสมุดเป็น
สื่อกลางเพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
แก่ชุมชนของตน โดยบรรณารักษ์ทำ
หน้าที่เป็นผู้ประสานงาน และให้ความช่วยเหลือ
ทางด้านหนังสือแนะนำต่าง ๆ เช่น
แนะนำ การ ประทับใจ อย่างง่ายโดยอาศัย
วัตถุเหลือใช้ การทำสวนดอกไม้ การ
ฝีมือต่าง ๆ แล้ว จัดแสดง จัดขายโดยการ
จัดงานเป็นพิเศษ หรือร่วมในงานเทศกาล
พิเศษของท้องถิ่น.

ทั้ง กลุ่มอาสาสมัคร ช่วยเหลือ บุคคล
พิเศษเฉพาะกลุ่มในท้องถิ่น (เช่นคนชรา
ผู้พิการ ตาบอด แขนขาขาด ผู้เจ็บไข้
อยู่ในโรงพยาบาล ฯลฯ) อ่านหนังสือให้
ฟัง เล่าเรื่องเกี่ยวกับหนังสือหรือนิทาน
ข่าวคราวความเคลื่อนไหวในท้องถิ่น ร่วม
มือกับครูช่วยสอนพิเศษ จัดกิจกรรมพิเศษ
แก่เด็กในโรงเรียน.

๔.๒.๔ อาศัยสื่อมวลชน
กระตุ้นให้แม่บ้านสนใจในการอ่าน (พูดถึง
วิธี จัดการ ดำเนินการ ต่าง ๆ ทั้ง ทาง บ้าน
หนังสือพิมพ์, ไปสเตอร์, วิทยุ, โทรทัศน์,
ภาพยนตร์).

๔.๒.๕ ช่วยแนะนำการ
แก้ปัญหา รับเป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องของ
ครอบครัว เรื่องส่วนตัวต่าง ๆ ที่แม่บ้าน
ประสบ โดยอาศัยหนังสือและการอ่าน.

๔.๒.๖ จัดการอบรมพิ-
เศษ การศึกษาพิเศษ กิจกรรมพิเศษ
ต่าง ๆ โดยร่วมมือกับสมาคม องค์การ
ต่าง ๆ หรือโรงเรียน หรืออาจจัดเองแล้ว
แต่กำลัง เพื่อช่วยในด้านการศึกษาผู้ใหญ่.

๕. สรุป ข้อเสนอแนะในการลงมือ
ปฏิบัติเพื่อส่งเสริม แม่บ้านให้สนใจในการ
อ่าน.

๕.๑ ข้อเสนอแนะที่สามารถ
ปฏิบัติได้ หรือดำเนินการได้ทันที.

๕.๒ เป้าหมายที่ต้องการจะทำ
แต่สภาพการเงิน กำลังคน ฯลฯ ยังไม่
อำนวยให้จัดทำได้ในปัจจุบัน.

ยอดแห่งปฐะเวศไภย

၁၈၀၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်

๒๒	สินทรัพย์ เงินสดในมือ ๓๕ เงินฝากธนาคาร ๕๒,๒๖๖.๕๕ — เงินฝากประจำ ๒๒๒,๗๕๒.๕๕ — เงินฝากออมสิน ๒,๕๒๐.— หนังสือวรรณวิทยาศาสตร์คงเหลือ ๒๗๗,๕๔๕ อุปกรณ์คงเหลือ ๕๗,๓๗๕ — ๖๗,๒๔๒ — ๕,๑๐๗ — ๖๗,๐๔๔ — ๒๔,๗๐๘ — ๓๓,๖๕๖ — ๕๒๖,๓๕๓	๒๒
๒๒	เงินฝากธนาคาร ๓๕ — เงินฝากประจำ ๕๒,๒๖๖.๕๕ — เงินฝากออมสิน ๒๒๒,๗๕๒.๕๕ — ๒,๕๒๐.— หนังสือวรรณวิทยาศาสตร์คงเหลือ ๒๗๗,๕๔๕ อุปกรณ์คงเหลือ ๕๗,๓๗๕ — ๖๗,๒๔๒ — ๕,๑๐๗ — ๖๗,๐๔๔ — ๒๔,๗๐๘ — ๓๓,๖๕๖ — ๕๒๖,๓๕๓	๒๒

[illegible]

นางสาวสุภาวดี

๖๔
กพล สัมปตศักร

អេស្ប៉ាណ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

งบดุล

บัญชีรายได้อายจ่าย พฤษภาคม ๒๕๑๕

รายจ่าย

รายได้

๑. ค่าใช้จ่ายสำนักงาน					
(๑) เงินเดือนและค่าล่วงเวลา					๔๐,๐๐๐
เงินเดือนเลขานุการบริหาร	๕๗,๕๒๐.๘๐				๕๕๐
เงินเดือนเจ้าหน้าที่สมาคม	๕๐,๗๒๐.-				๖,๖๕๕
ค่าล่วงเวลา	๓,๗๕๐.-	๑๑๒,๔๕๐	๘๐		๘๘๖
(๒) ค่าเช่าสำนักงาน		๒,๔๐๐	-		๒๗,๑๗๕
(๓) เครื่องเขียนแบบพิมพ์		๒,๐๔๕	-		๒๗
(๔) ค่าไปรษณีย์โทรเลข		๓,๐๔๕	๔๕		๖๕,๗๓๓
(๕) ค่ารับรอง		๔,๗๓๓	-		๖๗,๕๗๖
(๖) อากาเรตัมป์		๖,๕๑๐	๕๐		-
(๗) ค่าใช้จ่ายสำหรับรถยนต์					๑,๗๕๐
ค่าซ่อม	๗,๒๐๘.๖๕				๖๑,๘๔๐
น้ำมันเบนซิน	๕,๗๔๘.๕๐				-
เงินเดือนพนักงานขับรถ	๕,๕๖๐.-				๑,๒๘๔
ค่าน้ำมันค่าซ่อมรถยนต์	๑๑,๐๐๐.-	๓๕,๒๕๑	๕๕		๓๓
ค่าพาหนะอื่น ๆ	๑,๓๗๔.-	๕,๗๕๗	-		-
(๘) ค่าเช่าโทรศัพท์		๔๑๔	๘๐		๑,๑๐๐
(๙) ค่าประกันอัคคีภัย					๒,๕๐๐
					๕๘,๐๐๖

(๑๐) ค่าซ่อมเครื่องอัดสำเนา	๓๐๐	—	—	—	—	—
(๑๑) เบ็ดเตล็ด	๔,๕๐๗	๗๐	๑๗,๙๙๕	๘๐	๔๒๒,๕๕๕	๖๕
๒. วารสารห้องสมุดสมาคม			๒๓,๕๕๘	๗๐		
๓. <u>ค่าใช้จ่ายตามโครงการและกิจกรรม</u>						
(๑) ออมบรรณารักษ์ภาคฤดูร้อน	๔๘,๕๔๖	๗๕				
(๒) สัปดาห์หนังสือแห่งชาติ	๑๐๗,๐๘๖	๘๒				
(๓) โครงการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์	๑,๑๔๔	—				
(๔) โครงการจัดพิมพ์หนังสือสำหรับประชาชน (หนังสือชุดห้องสมุด)	๔๘๐	—				
(๕) นิทรรศการหนังสือนานาชาติแห่งเอเชีย	๔,๕๓๐	๗๕				
(๖) ประชาสัมพันธ์						
วิทยุ						
ส่งเสริมการอ่าน						
ประชุมใหญ่ประจำปี						
รายได้สูงกว่ารายจ่าย						
	๗,๔๕๗	—	๑๖๕,๓๓๕	๓๒	๕๒,๑๘๕	๘๓
					๔๒๒,๕๕๕	๖๕

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

บัญชีรายได้สุทธิ เพียงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

(๑) หนังสือบรรณารักษศาสตร์

หนังสือเหลือคณีย	๒๗,๖๕๕	—	ขายหนังสือระหว่าง ๑		
ค่าพิมพ์	๓๕,๐๖๒	—	ม.ค. — ๓๐ พ.ย. ๑๕	๗๘,๕๕๖	๔๔
รายได้สุทธิ	๖๓,๑๗๔	๔๔	หนังสือเหลือเมื่อ ๓๐		
			พ.ย. ๑๕	๔๗,๓๗๕	—
	๑๒๕,๕๓๑	๔๔		๑๒๕,๕๓๑	๔๔

(๒) วารสารห้องสมุด

ค่าพิมพ์วารสาร ห้อง-			รายได้จากวารสาร	๑๖,๖๔๐	๗๐
สมุด	๔๐,๒๒๕	๔๐	รายได้จากวารสารสุทธิ	๒๓,๕๘๘	๗๐
	๔๐,๒๒๕	๔๐		๔๐,๒๒๕	๔๐

(๓) เป็นตัวแทนขอหนังสือและบอกรับวารสาร

รายจ่าย	๑๐๕,๖๗๒	๓๕	รายรับ	๑๐๕,๕๕๗	๐๓
รายได้สุทธิ	๑,๒๘๔	๖๘			
	๑๐๕,๕๕๗	๐๓		๑๐๕,๕๕๗	๐๓

(๔) บรรณพิภพ

ค่าพิมพ์	๒,๕๑๕	๑๐	รายได้	๓,๕๐๐	๕๐
รายได้สุทธิ	๘๘๖	๕๐			
	๓,๕๐๐	๕๐		๓,๕๐๐	๕๐

(๕) คุรุภัณฑ์ห้องสมุด

ค่าสิ่งทำครุภัณฑ์	๓๗๕,๐๗๙	๗๕	ค่าจำหน่ายครุภัณฑ์	๔๔๐,๘๑๓	๔๐
รายได้สุทธิ	๖๕,๗๓๓	๖๕			
	๔๔๐,๘๑๓	๔๐		๔๔๐,๘๑๓	๔๐

(๖) อุปกรณ์ห้องสมุด

อุปกรณ์คงเหลือต้นปี	๓๓,๑๐๙	๗๕	จำหน่ายอุปกรณ์	๕๕๗,๘๖๓	๒๓
ซื้ออุปกรณ์	๕๒๔,๐๕๙	๔๘	อุปกรณ์คงเหลือ	๖๗,๒๘๒	๔๐
รายได้สุทธิ	๖๗,๙๗๖	๔๐			
	๖๒๕,๑๔๕	๖๓		๖๒๕,๑๔๕	๖๓

(๗) เข้าปกเย็บเล่มหนังสือและวารสาร

รายจ่าย	๑๘,๔๖๒	—	รายได้	๑๕,๑๐๕	—
รายได้สุทธิ	๑,๗๕๐	—	วารสารเย็บเล่มคงเหลือ	๕,๑๐๗	—
	๒๐,๒๑๒	—		๒๐,๒๑๒	—

บทบรรณาธิการ

ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ

วัดบวรนิเวศวิหาร

วันหนึ่ง ในระหว่างวันที่ ๒๑ — ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าไปชมนิทรรศการหนังสือ พิพิธภัณฑ์ศิลปกรรม บริหาร และกิจกรรมทางพุทธศาสนา ใน “งานวชิรญาณวงศ์ อนุสรณ์” ซึ่งจัดขึ้นเนื่องในวันครบ ๑๐๐ ปี นับแต่วันประสูติ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๔๑๕ แห่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร มีกิจกรรมหนึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้เขียนมีความสนใจและติดตามความเคลื่อนไหวตลอดมานับตั้งแต่ได้ทราบข่าวว่าจะมีการดำเนินงานกันอย่างจริงจังเป็นงานเป็นการ กิจกรรมนั้นก็คือ “ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ” ซึ่งเป็นสถานที่แห่งแรกที่ผู้เขียนรีบรุกเข้าชมนอกสิ่งอื่น ได้พบเห็นสิ่งที่น่าสนใจและคิดว่า เป็นประโยชน์ต่อวงการห้องสมุดหลายอย่าง.

“ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศวิหาร” จัดได้ว่าเป็นห้องสมุดแห่งแรกในประเทศไทย หรือจะกล่าวว่าเป็นห้องสมุดแห่งแรกในโลก ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นที่รวบรวมของหนังสืออนุสรณ์งานศพโดยเฉพาะก็คงไม่ผิดนัก เพราะว่าเท่าที่ผู้เขียนทราบก็มีแต่เฉพาะในหมู่คนไทยเท่านั้นที่นิยมพิมพ์หนังสืออนุสรณ์แจกแก่แขกหรือในงานฌาปนกิจศพ ไม่เคยทราบว่าจะมีทำกันในกลุ่มชนชาติอื่นด้วยเลย.

“ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ” ตั้งอยู่ ณ ปีกขวาของอาคาร ภ.ป.ร. ชั้นล่างสุด บุคคลผู้ที่ปรารถนาจะไปชมห้องสมุดแห่งนี้จะได้สะดวกที่สุด เพราะผู้เขียนทราบว่า ในเวลาปกติ วัดบวรนิเวศวิหาร เปิดอาคาร ภ.ป.ร. ให้สุภาพชนเข้าชมพิพิธภัณฑ์ทางพุทธศาสนาและห้อง

สมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ ๑ ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐-๑๗.๐๐ น. ของวันอาทิตย์ ทุกวันอาทิตย์ อาคาร ภ.ป.ร. เป็นตึกสูง ๓ ชั้น มีชื่ออาคาร ภ.ป.ร. ที่มองเห็นได้ชัด เจนจากถนนพระสุเมรุ เมื่อผู้เขียนเดินเข้าประตูอาคาร ภ.ป.ร. เลี้ยวไปทางขวามือก็เข้าถึง “ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ” ได้เห็นหนังสืออนุสรณ์งานศพขนาดต่าง ๆ ซึ่งสูงบ้าง ต่ำบ้าง อ้วนบ้าง ผอมบ้าง มีสีปกเป็นสีขาวเป็นพื้น จะมีสีคำเทาปะปนอยู่บ้างเป็นตอน ๆ ประปราย วางเรียงรายอยู่ในตู้หนังสืออย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อเข้าไปมองใกล้ ๆ ได้พบว่า ที่สันปกหนังสือมีเลขเรียกหนังสือปรากฏอยู่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หนังสืออนุสรณ์งานศพที่อยู๋ภายในตู้หนังสือเหล่านี้ได้ผ่านกรรมวิธีในการเตรียมหนังสือให้เรียบร้อยจากเจ้าหน้าที่ห้องสมุดเรียบร้อยแล้วผู้เขียนยังนึกเสียดายอยู่จนถึงบัดนี้ที่ไม่ได้ขออนุญาตพระภิกษุเจ้าหน้าที่หยิบหนังสืออนุสรณ์งานศพมา เนื่องจากตู้หนังสือเป็นตู้มัลลิก (คือมีลักษณะเป็นชั้นปิด) ผู้เขียนเข้าใจว่าสาเหตุของการจัดหนังสือแบบชั้นปิดนี้ คงเนื่องมาจากทางวัดมีตู้หนังสือแบบเก่า ๆ อยู่หลายตู้ ซึ่งต้องการจะใช้ให้เป็น

ประโยชน์มากกว่าการวางทิ้งไว้เฉย ๆ และหนังสืออนุสรณ์งานศพเป็นหนังสือที่จัดเข้าในจำพวกหนังสือหาได้ยาก เพราะว่าแต่ละเล่มเป็นหนังสือที่ได้พิมพ์ขึ้นแจกในงานฌาปนกิจศพของผู้ตายคนหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะและมีจำนวนอันจำกัด ถ้าสูญหายไปแล้วยากที่จะหามาแทนได้ ผู้เขียนได้พยายามไปอีกว่า นอกจากการจัดหนังสือไว้ตามระเบียบการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของคิวอย่างมีระเบียบแล้ว ยังมีการทำบัตรรายการหนังสือเรียงไว้ในตู้บัตรรายการอีกด้วย หลังจากการชมห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ ๑ แล้ว ผู้เขียนได้เรียบเรียงเรื่อง “ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ วัดบวรนิเวศวิหาร ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๕” ขนาด ๕ x ๗ นิ้ว หน้า ๗๘ หน้าไว้เป็น تذารึกอีกด้วย.

จุดสารเล่มนี้มีสิ่งที่น่าสนใจซึ่งประกอบด้วย (๑) คำนำของห้องสมุดวัดบวรนิเวศวิหาร, (๒) บทความเรื่อง “หนังสืองานศพ” โดยไพฑูริย์ สุขสุเมธ สรบุการ เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโททางการศึกษาเรื่องหนังสืองานศพของนายสุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, (๓) บทความเรื่อง “ความเป็นมาของห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ” โดยนเรศ

นโรปรกรณ์ และ (๔) บทความเรื่อง “การจัดหนังสืองานศพห้องสมุดวัดบวรนิเวศ” โดยวิญจวน อินทรกำแหง.

“การจัดหนังสืองานศพ ห้องสมุดวัดบวรนิเวศวิหาร” เป็นบทความที่แนะนำถึงวิธีการดัดแปลงเลขหมู่ ๕๒๐-๕๒๕ ใน “แผนการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของคิว” ให้เข้ากันกับลักษณะของหนังสืองานศพที่มีอยู่ และให้ตรงกับความต้องการที่จะแบ่งกลุ่มให้เพียงพอ ตัวอย่าง เช่น ๕๒๒.๑ ชีวิตประวัติของสมเด็จพระสังฆราช, ๕๒๒.๖ ชีวิตประวัติของสามเณร, ๕๒๒.๗ ชีวิตประวัติของแม่ชี, ๕๒๗.๘ ชีวิตประวัติของนักดนตรี, และ ๕๒๘.๖ ชีวิตประวัติของลูกเสือ เป็นต้น, และแนะนำถึงวิธีการลงรายการแรกในบัตรรายการโดยให้ลงรายการแรกตามวิชาชีพหรืออาชีพของผู้ตาย ตามฐานันดรศักดิ์และสมณศักดิ์, และแนะนำถึงวิธีกำหนดคัพยัญชนะและเลขแสดงความหมายของชื่อผู้ตายอย่างง่าย ๆ โดยดัดแปลงมาจากแนวของแผนการจัดหมู่หนังสือแบบห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันโดยกำหนดเลข ๒-๕ สำหรับตัวพยัญชนะที่แบ่งออกเป็น ๔ แถว และกำหนดเลข

๖-๙ สำหรับตัวสระที่แบ่งออกเป็น ๔ แถวเช่นเดียวกัน เช่น เลข ๒ แทนตัวพยัญชนะ ก.-ง., เลข ๓ แทนตัวพยัญชนะ จ.-พ., เลข ๔ แทนตัวพยัญชนะ ฟ.-ว., เลข ๕ แทนตัวพยัญชนะ ศ.-ซ., เลข ๖ แทนตัวสระ -ะ -ั -็, เลข ๗ แทนตัวสระ -เ -็ -๋, เลข ๘ แทนตัวสระ -เีย -แ -ะ, เลข ๙ แทนตัวสระ -โ -ใ -ตามลำดับ และ ๑๔ แทนชื่อ “จง”, ๑๖ แทนชื่อ “จัน”, ๑๘ แทนชื่อ “เจียร” เป็นต้น.

หนังสืออนุสรณ์งานศพ หรือที่เรียกชื่อกันอย่างชาวบ้านว่า “หนังสือแจกงานศพ” นี้ ผู้เขียนเข้าใจว่า เจ้าภาพงานฌาปนกิจศพทุกราย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็นทายาทสืบตระกูลของผู้ตายทุกราย สร้างหนังสืออนุสรณ์งานศพขึ้นมาก็คงยปรารถนาจะแจกหนังสือนี้ให้แก่แขกทุก ๆ คนที่ไปเป็นเกียรติในงานฌาปนกิจศพให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยหวังว่าจะเผยแพร่เกียรติคุณความดีของผู้ตายให้ปรากฏประการหนึ่ง, เพื่อแสดงถึงความอาลัยอาวรณ์ที่มีต่อกันระหว่างผู้ตายกับผู้ที่ยังหลง ประการที่สอง และประการที่สามก็เพื่อให้เรื่องราวความรู้อันมีคุณค่าเป็น

หลักในหนังสือได้เป็นจรรยาตนได้เป็นบุญ
ปัจจัยส่งทวงวิญญาณของผู้ตายไปสู่สุคติ
ภพเป็นสำคัญ ดังนั้น ถ้าวัดต่าง ๆ ที่มี
ฌาปนกิจสถานและห้องสมุดประชาชนได้
สร้างห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพขึ้น
โดยให้เจ้าภาพงานฌาปนกิจศพพิมพ์หนังสือ
เพิ่มขึ้นจำนวนหนึ่งเพื่อห้องสมุดเหล่านั้น
โดยเฉพาะ ผู้เขียนคิดว่าจะได้ประโยชน์
อีกมากมายทีเดียว.

ผู้อ่านคนใดและวัดใดที่ปรารถนาจะจัด
ห้องสมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพ และห้อง

สมุดประเภทใดที่ปรารถนาจะแยกหนังสือ
อนุสรณ์งานศพออกจัดหมวดหมู่ไว้เป็น
พวกหนึ่งต่างหากในห้องสมุดโดยใช้ระบบ
แผนการจัดหมู่หนังสือแบบทศนิยมของ
ทวิตทิกต์แปลงมานี้และอยากจะได้คำแนะนำ
ผู้เขียนขอแนะนำว่าถ้าคิดต่อไปยัง
ท่านพระครูปริยัติสารโสภณ หรือพระมหา
บุญช่วย สุขวโน รูปใดรูปหนึ่ง ณ ห้อง
สมุดหนังสืออนุสรณ์งานศพวัดขจรนิเวศ-
วิหารแล้วคงจะไม่ผิดหวังอย่างแน่นอน.

แผนข่าว

พระราชทานพระปีใหม่ ๒๕๑๖

เมื่อวัน ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๕ เวลา ๒๐.๐๐ น. ณ สถานีวิทยุกระจายเสียง และสถานีโทรทัศน์ทุกแห่ง ได้มีการอัญเชิญกระแสพระราชดำรัสสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งได้มีพระบรมราชโองการสถาปนา เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๑๕ พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยในโอกาสขึ้นปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖ “วารสารห้องสมุด” จึงขออัญเชิญมาบันทึกไว้เพื่อความเป็นศิริมงคล ณ ที่นี้ ดังต่อไปนี้ “... ประชาชนชาวไทยทั้งหลาย ในวาระที่จะขึ้นปีพุทธศักราช ๒๕๑๖ นี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ข้าพเจ้า เชิญกระแสพระราชดำรัสพระราชทานพระปีใหม่มายังท่านเป็นพิเศษ เพื่อให้ข้าพเจ้าได้มีโอกาสกล่าวขอใจท่านที่มิใช่ว่าใครได้แสดงความปรารถนาดีต่อข้าพเจ้าในการที่ ได้รับพระราชทานสถาปนาเป็นมกุฎราชกุมาร กระแสพระราชดำรัสที่พระราชทาน

มายังท่านมีว่า ตลอดปีที่แล้ว ทุกคนต้องต่อสู้กับอุปสรรคขวากหนามต่าง ๆ มาเป็นอันมาก ด้านการต่อสู้ผู้รุกราน เจ้าหน้าที่ ทหาร ตำรวจ และพลเรือนได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างหนักหน่วงโดยเต็มกำลังความสามารถ ในการดำรงและรักษาความมั่นคง ความสงบสุขของบ้านเมืองและประชาชน นอกจากนี้ ยังมีราษฎรชายหญิงอีกเป็นจำนวนไม่น้อย อาสาสมัครเข้าทำการป้องกันประเทศ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ทางราชการ ด้วยความกล้าหาญและเสียสละอย่างสูง เขาเหล่านั้นควรได้รับความยกย่องสรรเสริญเสมอ ด้วยวีรชนไทยในอดีตโดยแท้ ในด้านการประกอบอาชีพของประชาชนนั้น เกษตรกรหลายจังหวัดต้องประสบภาวะฝนแล้ง เนื่องจากความวิปริตของลมฟ้าอากาศ หลายฝ่ายต้องร่วมมือกันปฏิบัติการแก้ไขอย่างเต็มมือ จึงสามารถบรรเทาความเดือดร้อนนั้นไปได้ สำหรับการปกครองประเทศ ก็ได้ดำเนินการที่สำคัญและจำเป็นไปหลายอย่างต่างประการ เพื่อให้ได้มาซึ่งการปกครองที่ถูกต้องตามระบอบ

แบบแผนพร้อมทั้งความเป็นปกติเรียบร้อย
ในแผ่นดิน ธรรมเนียมการปกครองราช
อาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ ซึ่งประกาศ
ใช้ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม เป็นผลสำเร็จ
ขั้นหนึ่งของความพยายามทั้งนั้น อุปสรรค
ต่าง ๆ มีทำให้ระคลี่คลายดีขึ้นเป็นลำดับใน
ขั้นใหม่ จึงทรงขอให้ท่านทั้งหลายทั้งความ
หวัง และความเพียรพยายามอันมั่นคงไว้ เพื่อ
ที่จะต่อสู้ช่วยตัวเองให้หนักแน่นยิ่งขึ้น ให้
แต่ละคนมุ่งมั่นประกอบหน้าที่การงานทุก ๆ
อย่างด้วยความอดสาหะพยายาม ด้วยความ
สุจริต รักษาความสามัคคีในหมู่ไทยไว้
แน่นแฟ้นโดยยึดเอาประโยชน์ส่วนรวมของ
ชาติบ้านเมืองเป็นจุดประสงค์อันอุดม ทรง
ขออนุภาพคุณพระศรีวิรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์
สิทธิ์ที่ท่านเคารพเลื่อมใสให้อภิบาลรักษา
ท่านทุก ๆ คน ให้พ้นจากทุกข์ภัยทุก
ประการ บันดาลให้เกิดความสวัสดิ์ พร้อม
ทั้งกำลังกาย กำลังใจ กำลังปัญญา ที่จะ
ประกอบการทำงานเพื่อยังความร่มเย็นเป็นสุข
และความเจริญวัฒนาให้เกิดแก่ประเทศ-
ชาติไทย ให้มีความสุขกายสุขใจ และ
ประสบแต่สิ่งพึงปรารถนาตลอดกาลใหม่
ขอท่านทั้งหลายได้รับทราบกระแสพระ-
คำรัสและรับพรพระราชทานโดยทั่วกัน

สำหรับตัวข้าพเจ้า ขอขอบใจท่านเป็นที่สูง
เพราะได้ทราบและได้เห็นเป็นแน่ชัดแล้ว
ว่า ท่านทั้งหลายมีไมตรีมีความหวังดีใน
ตัวข้าพเจ้าด้วยใจจริง มีกรจิตและความ
เอื้ออารีของท่านทรงทำให้ข้าพเจ้าเกิด
ปีติยินดีมากยิ่งขึ้นกว่าครั้งใด ๆ ข้าพเจ้าขอ
รับไมตรีนี้ไว้ด้วยใจจริงเช่นกัน ทั้งขอ
สัญญากับท่านว่า ข้าพเจ้าจะขอปฏิบัติ
หน้าที่ทุกอย่างให้สมกับตำแหน่งและฐานะ
โดยเต็มกำลังสติปัญญาและความสามารถ
ในโอกาสที่จะขั้นไปใหม่ ขอท่านจงได้รับ
ความปรารถนาดีของข้าพเจ้าและประสบ
ความสุข ความเจริญ ความสำเร็จประสงค์
ทุก ๆ ประการ ...”

ลักษณะของเด็กที่ประพฤตินไม่สมควรแก่วัย

เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๕ กระทรวงมหาดไทยได้ออกกฎกระทรวง โดย
อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑ และข้อ ๒๗
แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๔
ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕
กำหนดลักษณะการประพฤตินไม่สมควร
แก่วัยของเด็กไว้ ๑๐ ประการ ดังนี้ คือ
(๑) ประพฤติส่อไปในทางเกเรหรือเที่ยว

เร็วขึ้นไปในที่สาธารณะ, (๒) มั่วสุม และก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่ชาวบ้าน และผู้สัญจรไปมา, (๓) ขอดทานหรือกระทำการส่อไปในทางขอดทาน, (๔) เล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการพนัน, (๕) เสพสุรา สุมบุหรี่ หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือเข้าไปในสถานที่จำหน่ายสุรา เพื่อเสพหรือซื้อสุรา, (๖) เข้าไปในโรงรับจำนำ สถานบริการหรือสถานการค้าประเวณี เว้นแต่เป็นผู้อยู่อาศัย, (๗) ประพฤติตนทำนองชู้สาวในที่สาธารณะ, (๘) ไม่เรียนอยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา, (๙) เทียวเตร่เวลากลางคืนระหว่างเวลา ๒๒.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๐๕.๐๐ นาฬิกาของวันรุ่งขึ้น เว้นแต่ไปกับบิดามารดาหรือผู้ปกครอง, (๑๐) หลบหนีจากสถานแรกรับเด็ก หรือสถานสงเคราะห์เด็ก (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ แผนกกฎหมาย ตอนที่ ๑๕๐ (๑๓ ธ.ค. ๑๕) หน้า ๓๒๐-๓๒๑) “วารสารห้องสมุด” จึงขอเสนอให้ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนได้คัดสำเนาปิดประกาศ ไว้ให้บุคคลซึ่งมีหน้าที่เป็นบิดามารดา ผู้ปกครองและผู้

ปกครองได้ระมัดระวังดูแลให้คำแนะนำแก่เด็ก ๆ ให้ประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่ออนาคตของเด็กเองและเกียรติยศชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล.

กรุงเทพมหานครเป็นชื่อใหม่ของนครหลวง

เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ได้มีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ มีความว่า “ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ และ ๒๕ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ จัดตั้งนครหลวงกรุงเทพธนบุรี และเทศบาลนครหลวงขึ้นบริหารราชการให้ดำเนินไปโดยประหยัด มีประสิทธิภาพ ยังเกิดความเจริญแก่นครหลวงกรุงเทพธนบุรี และให้สอดคล้องกับนโยบายของการบริหารราชการส่วนกลางยิ่งขึ้น ซึ่งปรากฏว่า ยังเกิดผลดีมาเป็นลำดับ แต่โดยที่นครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นมหานครมีประชาชนอยู่หนาแน่นและเป็นศูนย์รวมของกิจการต่าง ๆ มีความจำเป็นที่จะต้องจัดรูปการปกครองและการบริหารให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อให้การพัฒนานครหลวงกรุงเทพธนบุรีมีประสิทธิภาพโดยการปรับปรุงระเบียบบริหารราชการ ส่วนราช-

การ และแบ่งขอบเขตท้องที่การปกครอง ให้มีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งเกิดขึ้น สามารถบริการอำนวยความสะดวกและเข้าถึงประชาชนในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรีได้โดยแท้จริงและรวดเร็ว หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้ ให้เรียกนครหลวงของประเทศไทยว่า “กรุงเทพมหานคร” และให้เป็นจังหวัดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๑๘ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๘ ตอนที่ ๑๕๐ แผนกฤษฎีกา (๑๓ ข.ค. ๑๕) ฉบับพิเศษ หน้า ๑๘๗) และให้เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “Bangkok Metropolis” เรียกสำนักงานว่า “ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร”.

“เปลี่ยนรูปเกาะญี่ปุ่นเสียใหม่” แผน

การข่าวข่าวสารชุมชนอันทันสมัยของญี่ปุ่น

เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๑๖ มีรายงานข่าวจากนครโตเกียวประเทศญี่ปุ่นว่า การสำรวจของบริษัท นิปปอน เทเลกราฟ แอนด์ เทเลโฟน ซึ่งเป็นบริษัทที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาข่าวข่าว

สารทั่วประเทศญี่ปุ่น ปรากฏว่า ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ทั่วประเทศญี่ปุ่นมีเครื่องโทรศัพท์ระบบคิกค่อทั่วประเทศและมีเครื่องโทรศัพท์เห็นภาพผู้พูดใช้กันบ้างแล้ว และมีเครื่องคอมพิวเตอร์หรือเครื่องสมองกลใช้งานอยู่ถึง ๑๒,๘๕๐ เครื่อง ในจำนวนนี้เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้อยู่ในหน่วยราชการ ๑๘๕ เครื่อง เช่นกระทรวงการคลังและอุตสาหกรรมระหว่างประเทศมี ๒๑ เครื่อง, กระทรวงการขนส่งมี ๒๑ เครื่อง, กระทรวงการไปรษณีย์และโทรคมนาคมมี ๒๘ เครื่อง และทบวงการป้องกันประเทศมี ๔๔ เครื่อง เป็นต้น เครื่องคอมพิวเตอร์ในหน่วยราชการเหล่านี้ส่วนใหญ่ใช้งานเกี่ยวกับการทะเบียน การคำนวณเงินเดือนและการควบคุมต่าง ๆ นอกจากนี้ องค์การอุตุนิยมวิทยาใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับพยากรณ์อากาศ, องค์การตำรวจแห่งชาติใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับอ้างอิงการจำแนกประเภทอาชญากรรมและควบคุมสัญญาอนุญาตการจราจร จากการสำรวจของบรรษัทยังพบว่าการพัฒนาเมืองต่าง ๆ ให้เจริญทัดเทียมกับนครหลวงนั้นจะก่อให้เกิดการขยายตัวของข่าวข่าวสารชุมชน ซึ่งรวมถึงการใช้เครื่องโทรศัพท์, เครื่องโทรทัศน์, เครื่องวิทยุ และเครื่องคอมพิวเตอร์

เทอร์เพิ่มขึ้นติดตามมา ซึ่งเป็นการพัฒนา
 ข่ายข่ายสารชุมชนอันทันสมัยของญี่ปุ่นตาม
 แผนการของนายทานากะ นายกรัฐมนตรี
 ญี่ปุ่นที่ชื่อว่า “เปลี่ยนรูปเกาะญี่ปุ่นเสีย
 ใหม่” “วารสารห้องสมุด” ทราวย่ว่าค่า
 เช่าเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งเป็นเงิน
 ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นบาท) ต่อ
 เดือน ค่าเช่าเครื่องคอมพิวเตอร์ ๑๒,๘๐๕
 เครื่องจะเป็นเงิน ๑๒๘,๐๕๐,๐๐๐.๐๐
 บาท (หนึ่งร้อยยี่สิบแปดล้านเก้าหมื่นบาท)
 ต่อเดือน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าประ
 เทศญี่ปุ่นไคมองเห็นถึงความสำคัญของ
 บริการข่าวสารและสื่อสารคมนาคมมาก
 เพียงใด.

การศึกษาประชากรกำลังพัฒนา

เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ นาย
 สนิท วิไลจิตต์ อธิบดีกรมการปกครอง
 กระทรวงมหาดไทย ได้แถลงผ่านสื่อมวล
 ชนเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการบริหาร
 การศึกษาประชากร ความว่า ตลอดปี
 การศึกษา ๒๕๑๕ กรมการปกครองได้
 ขยายการศึกษาในโรงเรียนประชากรจาก
 ชั้นประถมศึกษา ๔ ขึ้นไปถึงชั้นประถมปีที่ ๗
 ขึ้นใน ๒๖ จังหวัด โดยแยกเป็นชั้นประถม

ศึกษาตอนปลายภาคบังคับ ๘๕ โรงเรียน
 และชั้น ประถมศึกษาตอนปลายภาคไม่
 บังคับ ๕๕๕ โรงเรียนรวมเข้าด้วยกันเป็น
 ๖๓๐ โรงเรียน และได้เปิดโรงเรียนประ
 ชาบาลชั้นประถมตอนต้น ภาคบังคับ คือ
 ชั้นประถมปีที่ ๔ ขึ้นใหม่อีก ๒๒๐ โรง
 เรียนใน ๓๑ จังหวัด.

อาคาร “จอมพล ถนอม — จงกล กิตติ ขจร” ส่วนหนึ่งจะเป็นห้องสมุด

เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖
 หนังสือพิมพ์ “สยามรัฐ” ได้เสนอข่าวที่
 น่าสนใจข่าวหนึ่ง ความว่า “...เมื่อ
 เร็ว ๆ นี้ ที่บ้านดกกล้วย ถนนระนอง ๒
 นายวิลเลียม ไอ. ดี ประธานบริษัทน้ำมัน
 ไทโรทอน แห่งประเทศไทย, นายธอมัส เจ.
 อาเล็กซานเดอร์ รองประธาน และนาย
 โนแอล ครอสเวท กับนายธอมัส เอ็ม. เซง
 ไท้เข้าพบจอมพล ถนอม กิตติขจร นาย
 กรัฐมนตรี เพื่อมอบเงินจำนวน ๑ ล้านบาท
 เพื่อสมทบทุนในการก่อสร้างโรงเรียนบุตร
 ข้าราชการกองทัพบก ถนนสุขุมวิทซอย
 ซึ่งจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นผู้ริเริ่มใน
 การก่อสร้างโดยใช้ทุนทรัพย์ส่วนตัว และ
 จากผู้บริจาคเป็นทุนในการก่อสร้าง โดย

สร้างส่วนหนึ่งเป็นตึกเรียน ตึกห้องสมุด และพิพิธภัณฑ์โดยใช้ชื่อว่า “จอมพล ถนอม—จงกล กิตติขจร” การก่อสร้างจะแล้วเสร็จประมาณเดือนเมษายน ๒๕๑๖ นายกรัฐมนตรีได้กล่าวขอบคุณแก่นายวิลเลียม ไอ. ดี และคณะที่ไต่บริจาคเงินในครั้งนี้ ซึ่งจะเป็นส่วนช่วยในการศึกษาของเยาวชนเป็นอย่างมาก . . . “วารสารห้องสมุด” ขออนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งในกุศลกรรมของบุคคลทุกคนที่มีส่วนช่วยให้อาคาร “จอมพล ถนอม—จงกล กิตติขจร” ส่วนหนึ่ง ได้เป็นห้องสมุดโรงเรียนบุตรข้าราชการกองทัพบก ซึ่งจะเป็นชุมคลังปลูกปัญญาให้แก่เยาวชน ของชาติไทยไปสืบ.

หนังสือเล่มที่สืบล้านในโครงการหนังสือราคาถูกรของอังกฤษ

เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ หนังสือพิมพ์ “ไทยรัฐ” ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจเกี่ยวกับโครงการความช่วยเหลือทางการศึกษาโพ้นทะเลของอังกฤษ ความว่า ระหว่างการเดินทางไปเยือนประเทศในโรบีในสัปดาห์นี้ นายริชาร์ด วู้ด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการโพ้นทะเล

ของอังกฤษ จะได้ทำการมอบหนังสือเล่มที่สืบล้าน ซึ่งผลิตขึ้น ตามโครงการ หนังสือราคาถูกรของสโมสรมหนังสือภาษาอังกฤษให้แก่ทายาทอิต้า โทเวคต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศเคนยา หนังสือเล่มที่จะมอบให้ มีชื่อว่า “เวิร์คชอป เทคโนโลยี” ฉบับปกหุ้มด้วยผ้าไหม ซึ่งแต่งโดย ดร. คัมพลิว. เอ. เจ. แชลแมน อาจารย์ใหญ่แห่งฮาร์ตฟีลด์ คอลเลจ ออฟ เทคโนโลยี เมืองฮาร์ตฟอร์ดเชอร์ และพิมพ์โดย เอ็ดเวิร์ด อาร์โนลด์ หนังสือ “เวิร์คชอป เทคโนโลยี” เป็นหนังสือตำราชั้นพื้นฐาน สำหรับนิสิตนักศึกษาที่ใช้กันอยู่ใน มหาวิทยาลัย และวิทยาลัยเทคนิค และเป็นหนังสือลำดับแรกในวิชาวิศวกรรมศาสตร์กว่า ๑๐๐ ชื่อเรื่องที่ไตร่เลือกให้พิมพ์ขึ้นตาม “โครงการหนังสือราคาถูกร” นั้น ตามปกติหนังสือที่พิมพ์ตามโครงการนี้จะใช้หนังสือปกอ่อน แต่พิมพ์ตามแบบมาตรฐานหนังสือของสโมสรมหนังสือภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถทำให้จำหน่ายในราคาถูกกว่าราคา ที่ขายในอังกฤษตาม ปกติถึงหนึ่งในสามหรือถึงครึ่งหนึ่ง รัฐบาลอังกฤษเป็นผู้ดูแลเคราะห์ โดยผ่านสำนักงานบริหารพัฒนาโพ้นทะเล สำหรับประเทศในเอเชีย ที่ร่วมอยู่ในโครงการหนังสือราคาถูกรด้วย

คือ ไทย, ชองกง, อินโดนีเซีย, พม่า, เขมร, เกาหลีใต้, ลาว, บรูไน และ เวียดนามใต้.

นิทรรศการหนังสือใหม่ของสามสำนักพิมพ์อเมริกัน

เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เวลา ๑๘.๓๐ น. ณ บริเวณของสำนักงานข่าวสารอเมริกัน เลขที่ ๑๒๕ ถนนสาทรใต้ ศาลตำรวจ ร. ๕ สก. นิคมานheim อภิศฐมนตรีกว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้เป็นประธานในพิธีเปิดนิทรรศการหนังสือใหม่ ซึ่งบริษัทพิมพ์หนังสือขายแข่งขันกัน ๓ บริษัทในสหรัฐอเมริกาที่ร้านขายหนังสือในกรุงเทพมหานคร ร่วมกัน จัดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย หนังสือที่นำมาแสดงเป็น หนังสือใหม่ที่ไม่เคยมีจำหน่ายมาก่อนเลยมากกว่า ๑,๐๐๐ เล่ม บริษัทอเมริกันไค้แก่ บริษัท เพรนทิซ ฮอลล์, บริษัท คอลเลียร์ แม็คมิลแลน, และบริษัท ฮอลท์ ไรน์ฮาร์ต แอนด์ วินสตัน และบริษัท ไทยไค้แก่ บริษัท แพรวพิทยา, ร้านสุวรรณสาร และ โอเคียนส์โตร์ ตามลำดับ งานนิทรรศการนี้จะเปิดการแสดงทุกวันจนถึงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ ระหว่างเวลา

๘.๐๐—๑๗.๐๐ น. หลังจากนั้นจะย้ายไปที่ตึกแสดงที่ร้านขายหนังสือ แพรวพิทยา, ร้านสุวรรณสาร และโอเคียนส์โตร์ ต่อไปจนถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ เป็นวันสุดท้าย ในระหว่างนิทรรศการหนังสือใหม่นี้ ผู้ซื้อหนังสือทุกคนจะได้รับแจกบัตรสมนาคุณซึ่งมีมูลค่าเท่ากับ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของราคาหนังสือทั้งหมด เช่น ซื้อหนังสือราคา ๒๐๐ บาทจะได้รับบัตรสมนาคุณราคา ๒๐ บาท และถ้านำบัตรสมนาคุณราคา ๒๐ บาทซื้อหนังสือต่อไปอีกก็จะได้รับแจกบัตรสมนาคุณราคา ๒ บาทต่อไปอีก เป็นต้น ด้วยวิธีนี้จะช่วยให้ผู้ซื้อประหยัดเงินได้มีใช้น้อยทีเดียว “วารสารห้องสมุด” ขอสนับสนุน การขายหนังสือ ด้วยวิธีนี้เป็นอย่างยิ่ง และคิดว่าถ้าร้านขายหนังสือทุกแห่งแจกบัตรสมนาคุณแก่ผู้ซื้อหนังสือทุกครั้งที่ซื้อจะช่วยให้การขายหนังสือได้เพิ่มมากขึ้นอย่างไม่มีปัญหา.

บริการเล่านิทานพื้นเมืองทางโทรศัพท์

เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ หนังสือพิมพ์เช้า “ประชาธิปไตย” ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจเกี่ยวกับบริการเล่านิทานพื้นเมืองทางโทรศัพท์ ความว่า

บริการเล่านิทานพื้นเมืองทางโทรศัพท์ ซึ่งได้จัดเสนอโดยเทศบาลเมืองคาราสูยาม่า ในจังหวัดโทซึจิ มาตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม ๒๕๑๕ กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากจากประชาชน บริการเล่านิทานพื้นเมืองทางโทรศัพท์นี้ เทศบาลเมืองคาราสูยาม่าจัดขึ้นเพื่อแทนบริการข่าวสารการตกปลาทางโทรศัพท์ สำหรับนักตกปลาซึ่งเสนอเป็นประจำในระหว่างฤดูตกปลาในแถบนั้น นักอักษรศาสตร์ ๖ คนแห่งเมืองคาราสูยาม่าเป็นผู้รวบรวมนิทานพื้นเมือง แล้วให้สุภาพสตรีผู้มีเสียงอันไพเราะทำหน้าที่เป็นผู้เล่าบันทึกเสียงลงเทปไว้ ประชาชนผู้ที่ต้องการฟังนิทานพื้นเมือง เพียงแต่หมุนโทรศัพท์หมายเลข คาราสูยาม่า ๓-๓๓๒๖ ก็จะได้ฟังนิทานพื้นเมืองตามต้องการ เจ้าหน้าที่ของศูนย์สายโทรศัพท์คาราสูยาม่าแจ้งว่ามีประชาชนเรียกบริการนี้มากกว่า ๒๐,๐๐๐ ครั้ง และในจำนวนนี้เป็นการเรียกจากประชาชนที่อยู่ในกรุงโตเกียว, คานางาวา, ยามานาชิ และชิบะมากกว่า ๑,๐๐๐ ครั้ง แต่เป็นที่น่าเสียดายที่นายกเทศมนตรี อิจิโร ชาวามูระ ได้แจ้งว่าบริการเล่านิทานพื้นเมืองนี้จะมีต่อไปเพียงถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๑๖ เท่านั้น

เพราะว่าต่อจากนั้นไปจะต้องเสนอบริการข่าวสารการตกปลาตามเทศกาลแทน “วารสารห้องสมุด” มีความรู้สึกว่ “บริการเล่านิทานพื้นเมืองทางโทรศัพท์” นี้ น่าจะเป็นตัวอย่างและแนวทางที่ดีทั้งการสื่อสารมวลชน สื่อสารคมนาคมและวงการการศึกษาของไทยควรรับไว้พิจารณาจัดให้มีขึ้นในประเทศไทยบ้าง.

“การแนะแนวการศึกษาต่อ” เป็นราย- การวันเสาร์ของสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗

บทย่อ ๗

เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ หนังสือพิมพ์ “ชาวไทย” ได้เสนอข่าวที่น่าสนใจว่าหนึ่ง ความว่า กองแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยความร่วมมือจากสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗ กำหนดจัดรายการแนะแนวทางการศึกษาต่อสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ทางโทรทัศน์ขึ้น ณ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๗ ทุกวันเสาร์ ระหว่างเวลา ๑๗.๓๐-๑๘.๐๐ น. โดยจะเริ่มรายการแรกในวันเสาร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖

เป็นต้นไป จนถึงวันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๖ รายการแนะแนวทางศึกษาต่อมีดังนี้คือ (๑) วันเสาร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖ แนะนำเรื่อง “หลักการตัดสินใจเลือกทางศึกษาต่อและเลือกอาชีพ” โดยเจ้าหน้าที่กองแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จะมีการชี้แจงเกี่ยวกับสถานที่ที่จะเรียนต่อ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ และผู้ปกครองโดยทั่วไปด้วย, (๒) วันเสาร์ที่ ๓ มีนาคม ๒๕๑๖ แนะนำเรื่อง “ทางศึกษาต่อและการสอบคัดเลือกเข้าสถาบันอุดมศึกษา” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นการแนะแนวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖, (๓) วันเสาร์ที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๕ แนะนำเรื่อง “ทางศึกษาต่อในสายสามัญสายวิชาทหารและ

พยาบาล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาย, (๔) วันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๑๖ แนะนำเรื่อง “ทางศึกษาต่อในสายอาชีพสายฝึกหัดครู และสถานศึกษาสังกัดหน่วยงานอื่น ๆ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓” โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาย, (๕) วันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๑๖ แนะนำเรื่อง “ทางศึกษาต่อและอาชีพสำหรับนักเรียนทุกระดับ” โดยเจ้าหน้าที่จากกรมแรงงานและกรมอาชีวศึกษา “วารสารห้องสมุด” ขอสนับสนุนกิจกรรมนี้เป็นอย่างมาก และใคร่ขอเสนอความเห็นว่าการแนะแนวการศึกษาและอาชีพควรจะได้จัดขึ้นเป็นประจำทุก ๆ ปี และจัดทำให้แพร่หลายโดยอาศัยสื่อมวลชนชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น วารสาร, หนังสือพิมพ์ และวิทยุกระจายเสียง เป็นต้น.

ศูนย์สื่อสัมพันธ์บรรณารักษ์

คอลัมน์นี้ จัดขึ้นเพื่อความมุ่งหมายเบื้องต้น ๔ ประการ คือ:-

๑. ให้เป็นศูนย์กลางกระชับความสัมพันธ์ระหว่าง “วารสารห้องสมุด” และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย กับสมาชิก ผู้มีอุปการคุณ และผู้อ่านทุก ๆ ท่าน.
๒. ให้เป็นศูนย์กลางแห่งการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนทัศนะซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า มีเหตุผลดี และประสงค์ที่จะให้มีการพัฒนากิจการห้องสมุดของไทย.
๓. ให้เป็นศูนย์กลางที่บรรณารักษ์, ผู้มีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินงานห้องสมุด และผู้ใช้บริการห้องสมุด ใช้เป็นที่ระบายออกซึ่งสิ่งที่อัดอั้นตันใจ และเสนออุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อขอความคิดเห็น การเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น.
๔. ให้เป็นศูนย์กลางรับฟังความคิดเห็น การติชม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ “วารสารห้องสมุด” จากบุคคลผู้หวังดี ซึ่งจะเป็นผู้ใดก็ได้ เพื่อการพัฒนาให้ดีขึ้น.

ชลัช ลีชะภาวิชัย ผู้ควบคุม

อวยพรปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖

ถาม ๑. เนื่องในวโรกาสขึ้นปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖ ผมขออวยพรให้อาจารย์และครอบครัว จงประสบแต่ความสุขตลอดปี ๒๕๑๖.

๒. ปล. ห้องสมุดประชาชนควนเนียง กำลังจะมีบรรณารักษ์ในเร็ว ๆ นี้ ขณะกำลังเลือกตัวบุคคลอยู่.

วิจิตร อนุรักษย์

๕ ถนนมนตรี ๑ อำเภอหาดใหญ่ สงขลา.

ตอบ ๑. บัณฑิต ส.ค.ส. ๒๕๑๖ ของคุณวิจิตรนับเป็นบัตรคำอวยพรฉบับแรกที่ผมได้รับเนื่องในวโรกาสปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖ ผมขอน้อมรับคำอวยพรปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖ ของคุณวิจิตรไว้ด้วยความขอบคุณเป็นอย่างยิ่งและซาบซึ้งในไมตรีจิตมิตรภาพและความหวังดี ในโอกาสเดียวกันนี้ ผมก็ใคร่อวยพรปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖ แก่คุณวิจิตรและครอบครัว ตลอดจนไปจนถึงประชาชนชาวควนเนียง และครอบครัวทุก ๆ คนด้วยคำว่า “ความดีและพรอันประเสริฐใดที่พึงประสงค์ ของประสบ

แต่ท่านก็ปรารถนาทุกประการตลอดปี
ใหม่ ๒๕๑๖ เทอญ”.

๒. ผมขอแสดงความยินดีเป็นอย่าง
ยิ่งต่อชาวที่นั่น และใคร่ขอมีส่วนภาค
ภูมิใจในผลสำเร็จแห่งความวิริยะพาก
เพียรพยายามอุตสาหะโดยไม่ย่อท้อของ
คุณวิจิตรและเพื่อนผู้ร่วมงานชาวควนเนียง
ที่ทำให้ได้ “ห้องสมุดประชาชนควน
เนียง” อย่างสมบูรณ์เหมาะมาเป็นของชาว
ควนเนียง การกระทำความดีของคุณวิจิตร
และชาวควนเนียงนับว่าเป็นวีรกรรมที่
พิสูจน์ความจริงตามอคมพจน์ของพระพุทธ
องค์ที่ว่า “วิริเยน ทุกขมมเจติ” (คน
ล่องทุกข์ไถ้เพราะความเพียร) ไถ้เป็น
อย่างนี้ ในขณะนี้จึงเป็นที่หวังได้ว่า ใน
ไม่ช้า “ห้องสมุดประชาชนควนเนียง”
ก็จะเป็นสถาบันแห่งการศึกษาและวัฒน
ธรรมแห่งหนึ่งของควนเนียงเป็นสัญญ
ลักษณ์แห่งคุณความดี แห่งความพาก
เพียรพยายาม และแห่งภูมิสถิติปัญญาของ
ชาวควนเนียงตลอดไป โดยนัยแห่งคำคม
ของโธมัส คาร์ไลล์ ที่ว่า “The true
university of these days is a collection
of books” (มหาวิทยาลัยที่แท้จริงของทุก
วันนี้คือห้องสมุด) ผมจะมีความปลาบปลื้ม
ใจจริง ๆ ถ้าได้มีโอกาสทราบข่าวคราว

ความเคลื่อนไหวความเจริญก้าวหน้าอย่าง
ไม่หยุดนิ่งของห้องสมุดประชาชนควนเนียง
ในอนาคต ครั้งหนึ่งผมเคยกล่าวไว้ว่า
“ห้องสมุดประชาชนเป็นเสมือนสิ่งที่มีชีวิต
ซึ่งต้องเจริญเติบโตก้าวหน้าขึ้นตามกาล
เวลา และต้องการความเอาใจใส่ดูแลทำ
บำรุงควบคู่กันไปตลอดเวลา” ผมใคร่
ยืนยันกล่าวย้ำไว้อีกครั้งหนึ่งในต้น ทงนี้
เพื่อความเจริญก้าวหน้าอันไม่มีที่สิ้นสุด
ของห้องสมุดประชาชนควนเนียง.

๓. ในโอกาสนี้ ผมใคร่ขออนุญาตถือ
โอกาสกล่าวคำขอบขอบคุณแก่ทุกท่านที่ได้
กรุณาส่งบัตรอวยพรปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๖
ไปยังผม และขออวยพรปีใหม่มายังท่าน
ทุก ๆ ท่านเช่นกัน อนึ่ง ผมใคร่เรียนต่อ
บรรดาเพื่อนร่วมอาชีพบรรณารักษ์ว่า ใน
การเลือกตั้งกรรมการบริหารของสมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทยประจำปี ๒๕๑๖
— ๒๕๑๗ นั้น ผมได้รับการคัดเลือกและ
แต่งตั้งให้เป็นประธานแผนกจัดทำวารสาร
อีกครั้งหนึ่ง จึงมีความปรารถนาอย่างแรง
กล้าที่จะฟื้นฟูคอลัมน์ “ศูนย์สื่อสัมพันธ์
บรรณารักษ์” ขึ้นมาอีกหลังจากที่เงียบ
หายไปเป็นเวลาหนึ่งปีเต็ม ดังนั้น บรรดา
บุคคลที่ผมจะออกนามต่อไปนี้ คือ (๑)
คุณวิจิตร อนุรักษย์, (๒) คุณจง เกียรติ,

(๓) คุณเจียร วิเศษสิน, (๔) คุณเปลื้อง
 แว่นสุวรรณ, (๕) คุณสวัสดิ์ วิฬาสวรรณ,
 (๖) คุณพนั ศรียา, (๗) คุณพองนวล
 สักการเวช, (๘) คุณพรรณศรี วิชากร-
 กุล, (๙) คุณอรจิตร สุวรรณโพธิศรี,
 (๑๐) คุณสุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์, (๑๑)
 คุณวิสิทธิ์ จินตวงศ์ และคนอื่น ๆ ทั้งที่

ยังไม่เคยเขียนบทความและที่เคยกรุณา
 เขียนบทความไปลงใน “วารสารห้อง-
 สมุด” นั้น ขอให้โปรดเริ่มเขียนบทความ
 ใหม่ ๆ ส่งไปโดยด่วนด้วย เพราะในขณะ
 นี้ “วารสารห้องสมุด” กำลังขาดแคลน
 วัสดุเป็นอย่างมาก ขอได้รับความขอบ
 คุณล่วงหน้าไว้ ณ โอกาสนี้.

ชลัช ลีชะวนิช.

หนังสือขึ้นคัมโปโยชน์

คือ

จามเทวีวงศ์	— กรมพระยาดำรง	๒๕.—
เกร็ดสารคดีทวีปัญญา	— สันตติกรรมย์	๓๕.—
พุทธศาสนาและโบราณคดีในทวีปเอเชีย	— ธรรมสารโร ภิกขุ	๔๐.—
ราชสกุลจักรวงศ์และราชสกุลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช		
(๒ เล่มชุด) — ชำรงศักดิ์ อายุวัฒนะ	ปอนด์ ๒๐๐.—	ปรูฟ ๑๕๐.—
พ่อสอนลูก — ทวี บุญยะเกตุ	ปอนด์ ๕๐.—	ปรูฟ ๔๐.—
ถึงหญิงใหญ่ — สมเด็จพระบรมยาดำรงฯ		๓๕.—
สี่สมัยแห่งวรรณคดีไทย	— สุทธิลักษณ์ อัมพวันวงศ์	๖.—
วรรณคดีเกี่ยวกับพุทธศาสนา	— พรพรรณ ธารามาศ	๓๕.—
ภูมิหลังของเอเชียอาคเนย์	— ไพโรจน์ โพธิ์ไทร	๓๐.—
วิธีสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษา (ก.ศ.) ๓		
— พล คำบังสุ ป.ป., กศ.บ.,		๑๒.—
คู่มือการเรียนวิชาเกษตร ๑ หลักการกลไกกรรม, หลักพืชกรรมและ		
วิธีสอนเกษตร — ชัยมงคล สุวพานิช กศ.บ., พ.ม.		๔๕.—
หลักพืชไร่ — ธนิต มะลิสุวรรณ	ปอนด์ ๔๕.—	ปรูฟ ๓๕.—

ต่างจังหวัดส่งขอต้องเพิ่มค่าส่งเล่มละ ๓ บาท

การส่งเงิน ส่งในนามผู้จัดการส่งจ่าย ป.ณ. ราชดำเนิน

ติดต่อสั่งซื้อที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด บรรณกิจเทรดดิ้ง

๓๔ ถนนนครสวรรค์ ผ่านฟ้า แขวงโรงพักนางเลิ้ง (ใหม่)

กรุงเทพมหานคร โทร ๘๒๕๕๒๐

หมายเหตุ สำหรับห้องสมุดทุก ๆ แห่ง ห้าง ๆ ขันต์รับจัดหาหนังสือจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ให้ท่านได้

โดยในราคาถูกเป็นพิเศษ

หนังสือคือประตูที่ส่องทาง

ให้ความสว่าง สร้างปัญญา

แพรว์พิทยา

มีอะไรที่น่าสนใจ ?

โปรดทราบไว้ ในขณะที่ มีสี่ประการ :-

- หนึ่ง — **แพรว์พิทยา** มีบริการส่งหนังสือทุกประเภท จากต่างประเทศทุกแห่ง ราคาไม่แพง รวดเร็วทันใจ ได้หนังสือที่ท่านต้องการ ท่านที่อยู่ในชนบท จดหมายมาก็ได้ ส่วนท่านทั้งหลายในนครหลวง ฯ เชิญติดต่อกทางโทรศัพท์หรือมาที่แพรว์พิทยาได้ทุกวัน
- สอง — **แพรว์พิทยา** มีตำราวิชาการต่าง ๆ สารพัดสาขา สำหรับนักเรียนนิสิตนักศึกษาเรามีไว้ให้ท่านเลือกซื้อได้ในราคาย่อมเยา ตำราวิชาการของเราพิมพ์ด้วยกระดาษอย่างดี มีทั้งปกแข็งปกอ่อน เป็นเล่มถาวรสมเป็นตำราวิชาการ
- สาม — **แพรว์พิทยา** มีหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวรรณคดีและอุตสาหกรรมศาสตร์ของรัสเซีย เป็นตำราที่ให้ความรู้อย่างกว้างขวางทางด้านวรรณคดีและอุตสาหกรรมศาสตร์ ท่านผู้สนใจจะทราบได้ว่าเป็นตำราอันมีค่าควรแก่การศึกษาเป็นพิเศษ
- สี่ — **แพรว์พิทยา** มีสาขาอีกแห่งหนึ่ง ที่ไทยไคมารู (ถนนราชดำริ) เพราะฉะนั้นท่านที่เห็นว่าไปที่ไทยไคมารูสะดวกกว่าไปทั่วบูรพา ท่านก็ควรไปที่ไทยไคมารู (แผนกขายหนังสือ) ท่านเคยได้รับความพอใจจากแพรว์พิทยาที่ทั่วบูรพาอย่างไร ท่านก็จะได้รับความพอใจจากแพรว์พิทยาที่ไทยไคมารูอย่างนั้น

แพรว์พิทยา

๗๑๖ - ๗๑๘ วังบูรพา กรุงเทพมหานคร

ตั้ง ป.ณ. ๙๑๔ โทร. ๒๑๔๒๘๓, ๒๒๑๒๘๖